

Afgørelser – Reg. nr.: 04178.00

**Fredningen vedrører: Ho Bugt Strandsti - OPhævet
se 08024.00**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 20-08-1968, 19-06-1969

Fredningsnævnet 29-10-1966

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 20/8 1968 (ofn - 1893/66) om stadfæstelse med mindre ændringer af
- Kendelse af 29/10 1966 (navn), om fredning, status quo, etablering af kystnær off. stiadgang, delvis færdsels- og opholdsret for offentlighed.

Se tillige Skov- og Naturstyrelsens strandfredningsregister sag S/9-24 m.fl.

.. 2

561 ESBJERG

1113 III NV 15 ha

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 20 / 8 19 68)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

Ejendommene, matr. nr. e 13 bu, 19 c, 19 d, 2 d, 2 e, 2 l, 2 q, 14 b, 3 y, 3 x, 3 r, 64 h, 64 b, 18 a, 4 g, 4 m, 62 b, 8 h, 17 d, 24 d, 62 a, 63. Hjerting By, Guldager

1 h, 1 a, 1 z, 1 k, 1 ab, 1 d, 1 q, 6 r, 6 s, 6 aø, 6 bp, 3 p, 6 p, 3 b, 3 l, 3 ø, 3 aa, 3 s, 3 o, 3 q, 3 k, 6 m, 6 bg, 6 æ, 6 aa, 6 ac, 6 q, 6 ad, 6 o, 6 y, 6 x, 6 y, 6 t, 8 e, 8 f, 8 g, 8 h, 2 b, 2 p, 2 i, 2 m, 2 o, og 2 l. Sjælborg By, Hostrup

se tillige notat af 19/6 1969.

Gældende matrikulære kortbilag: RIB 118 a og b.

INDHOLDSFORTEGNELSE FORTSAT

- * - Afgørelse af 26/4 1988 (nævn - 357/87) - tilladelse til anlæg af havn.
- Afgørelse af 23/6 1988 (ofn - 1893/66) - ophævelse af nævns-afgørelse af 26/4 1988, idet det ansøgte anses for at være i strid med fredningens formål - henvises derfor til behandling gennem egentlig fredningssag.
- Afgørelse af 30/6 1989 (nævn - 223/88) - berigtigelse af fredningsgrænse over enkelt ejendom (m.nr. 3m Hjerting). Bilag: Protokoludskrift af møde 17/4 1989 i sag 223/88 og 223/88.
- Afgørelse af 30/8 1989 (nævn - 26/89) om **delvis ophævelse** af kendelse af 20/8 1968. På ophævet strækning kan lokalplan nr. 111 for Esbjerg kommune for anlæg af lystbådehavn realiseres. For området er fastsat en række fredningsbestemmelser der supplerer lokalplanen.
- Afgørelse af 5/4-1990 (Ofn.-2768/89) anlæg af fritidshavn
- Afgørelse af 15.8.90 (nævn 153/90) tilladelse til midlertidig spærring.
- Afgørelse af 24.11.92 (nævn 75/92) - tilladelse til kystsikring.
- Afgørelse af marts 1993 (nævn - 38/92) - om at fredningen ikke sikrer mod kysterosion.
- Afgørelse af 4.10.93 (NKN 550/93) - stadfæstelse af afgørelser af 24.11.93 (nævn)
- Afgørelse af 09.03.94 (mnævn 55/93) - tilladelse til kystbeskyttelse Hjewrting Strand.
- Afgørelse af 17.03.94 (nævn 55/93) - Ændring af afgørelse.
- Afgørelse af 23.10.1997 (nævn 26/97) Tilladelse til kystsikring af forstranden ved Sjelborg Strandvej.

KENDELSE

afsagt den 29. oktober 1966 af fredningsnævnet for
Ribe amtsrådskreds

vedrørende

fredning af den langs Ho Bugt fra Strandpromenaden
i Hjerting til Myrthue Plantage førende strandsti
og arealer omkring denne

er

CITERET FULDT UD I OFN K AF 20/8 1968

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1968, 20. august, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1893/66 vedrørende fredning af den i Guldager og Alslev-Hostrup sogne langs Ho bugt førende strandsti med om- liggende arealer.

I den af fredningsnævnet for Ribe amtsrådsreds den 29. oktober 1966 afsagte kendelse hedder det:

"Ved brev af 27. januar 1964 anmodede Guldager sogne- råd fredningsnævnet for Ribe amtsrådsreds om at rejse sag om fredning af arealer langs Ho bugt fra Strandpromenaden i Hjer- ting mod nordvest til Hostrup sogneskel.

Som begrundelse for fredningen har sognerådet anført, at man ønsker helt fri adgang for offentligheden langs kysten på den pågældende strækning.

Fredningsnævnet har oversendt sagen til udtalelse hos fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, der i brev af 23. december 1964 har udtalt:

.....

"at fredningsplanudvalget på sit møde den 8. oktober 1964 har vedtaget at anbefale den af Guldager kommune foreslåede fredning af visse arealer langs Ho bugt.

På grund af den store rekreative betydning, arealerne langs Ho bugt allerede i dag har for såvel Esbjergs befolkning

som for befolkningen i Guldager og Alslev-Hostrup kommuner, og som følge af, at de bag stranden liggende arealer i de kommende år må tænkes udbygget med såvel helårs- som sommerhusbebyggelse, skal udvalget anbefale, at den foreslåede fredning udvides til at omfatte strækningen fra Hjerting Strandpromenade til Esbjerg kommunes arealer i Myrthue. Udvalget skal anbefale, at der på denne strækning tillægges almenheden ret til gående færdsel ad den allerede i dag langs stranden førende sti samt til ophold på arealer mellem denne sti og havet samt på enkelte arealer inden for stien, alt på arealer beliggende mellem strandbyggelinien og havet.

Samtidig skal man anbefale, at der tillægges almenheden ret til gående færdsel ad visse af de private veje, der fra Alslev-Hostrup kommunes offentlige veje fører til stranden.

De ovenfor nævnte foranstaltninger vil efter udvalgets skøn give almenheden værdifulde rekreative muligheder, idet der herefter vil være adgang til en ca. 3 km lang afvekslende og smuk kyststrækning med smukke udsigter mod Skallingen, Fanø, Ho m. v."

.....

Fredningsforslaget omfattede herefter helt eller delvis følgende matr. nr.e i Guldager og Hostrup sogne:

Lb.nr.: Matr.nr.: Ejernavn:

Hjerting by, Guldager sogn:

1.	13 <u>bu</u>	Guldager kommune, Guldager.
2.	19 <u>c</u>	Portier A. Møller Nielsen,
Fasanvej 46, Hjerting.
3.	19 <u>d</u>	Fru Agnes J. M. Møller,
Vardevej 5, Esbjerg.

Lb.nr.:

Matr.nr.:

Ejersnavn:

Sjølborg by, Hostrup sogn:

16. 1 a, Landmand Karl Jørgen Roued,
Sjølborg.
17. 1 z, Uddeler Niels P. Pedersen,
Roust pr. Varde.
18. 1 k, 1 ab, Fru Ella Ruth Ventzel, Sjølborg.
19. 1 d, Landmand Martin Hansen, Sjølborg.
20. 1 q, Alslev-Hostrup kommune, Alslev.
21. 6 r, 6 s, Fru Jenny Hallum,
Torvegade 30, Esbjerg.
22. 6 aø, Ingeniør A. T. Thomsen,
Drejøgade 3, Esbjerg, og
Fredegod Thomsen,
Kronprinsensgade 24^{II}, Esbjerg.
23. 6 bp, Hotelejer N. Ibsen, Tarm.
24. 3 p, 6 p, Fru Greta Struckmann Poulsen,
"Rødhætte", Sjølborg.
25. 3 b, Marius Andreas Jakobsen, Sjølborg.
26. 3 l, Kærnemager Karl Mølgaard,
Østergade 10, Varde.
27. 3 ø, Lærer G. Fredtoft Olesen,
Kokspang pr. Varde,
28. 3 aa, Arbejdsmand Ove Poulsen, Sjølborg.
29. 3 s, Skoleinspektør J. Larsen Pedersen,
Gørding, nu boet efter sidste ved
fru Edith Larsen Pedersen og
landsretssagfører H. Busk, Vejen.
30. 3 o, Dyrslæge Carl Jespersen, Sjølborg.
31. 3 q, Arkitekt K. Grundahl Nielsen, Vamdrup,
og overlærer J. Grundahl Nielsen,
Knoldflod pr. Næsbjerg.

Lb.nr.: Matr.nr.: Ejernavn:

Sjelborg by, Hostrup sogn:

32. 3 k, 6 m, Slagtermester Carl Mortensen,
Platzborg, Varde.
33. 6 bg, Cigarhandler J. M. Andersen,
Storegade 45, Varde.
34. 6 æ, Radioforhandler E. Christensen,
Storegade 45, Varde.
35. 6 aa Fru Kathrine Stage,
Exnersgade 47, Esbjerg.
36. 6 ac, Ove Horsbøl Jørgensen,
Storegade 29, Esbjerg.
- 37 a. 6 ad, Købmand N. P. Sehested,
Strandbygade 40, Esbjerg.
- 37 b. 6 q, Grosserer Holger Christiansen,
Strandbygade 40, Esbjerg.
38. 6 o, Ingeniør Peter Leervad,
Norgesgade 56, Esbjerg.
39. 6 v, Fru Kristine D. Korsgård,
Vestergade, Varde.
40. 6 x, Holger Bache,
Hjertingvej 27, Esbjerg.
41. 6 y, Bankbogholder Åge Oldenborg,
Brørup.
42. 6 t, Overinspektør A. Poder Jensen,
Rughaven 29^{III}, Ålborg.
43. 8 e, Peter H. Bådsgård og Mrs. Ruth Boex
v/K. P. Lyngø,
Rolfsgade 113, Esbjerg.
44. 8 f, Fru Asta M. Feddersen,
Niels Juelsgade 1, Esbjerg.

ningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, også på enkelte arealer landværts stien, således som det allerede er tilfældet for det Alslev-Hostrup kommune tilhørende matr. nr. 1 q. Guldager kommune, som ejer matr. nr. 13 bu, tænker sig, at de pågældende arealer, på hvilke der skal være adgang landværts stien, erhverves af kommunerne.

Der er endvidere grund til at støtte fredningsplanudvalgets anbefaling af, at almenhedens adgang til fods til strandstien, som ved Overfredningsnævnets kendelse af 3. marts 1958 er sikret på ca. 260 meter i Alslev-Hostrup kommune, udvides til at omfatte hele strækningen fra Hjerting strandpromenade til Esbjerg kommunes arealer i Myrthue samt til visse af de private veje, der fra Alslev-Hostrup kommunes offentlige veje fører til stranden."

.....

Fredningsnævnet, der under behandlingen af denne sag har bestået af dommer Poul Buch, Varde, amtsrådsmedlem, sognerådsformand Alfred Jeppesen, Ølgod, købmand Willy R. Madsen, Strandvejen 2, Hjerting, og gårdejer Niels P. Pedersen, Myrthuegård, Kokspang pr. Varde, har behandlet sagen på behørigt indvarslede møder den 10. maj, 30. og 31. august, 13. september, 6. december 1965 og den 18. april 1966, hvortil var indkaldt samtlige lodsejere og andre interesserede, og hvor tillige repræsentanter for bl. a. Guldager og Alslev-Hostrup kommuner, Danmarks Naturfredningsforening, fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, ministeriet for kulturelle anliggender og Ribe amtsråd var mødt. Nævnet har endvidere foretaget flere indgående besigtigelser af de interesserede arealer. Sagen har derhos været behandlet internt af nævnet den 10., 11. og 13. oktober 1966.

Nævnet har under sagens behandling haft teknisk bistand af landinspektør Gert Alsted, fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, og landinspektør Gunnar Jessen, Varde.

Under sagens behandling er der over for nævnet fremsat en række protester mod den foreslåede fredning fra en del af de interesserede lodsejere, jfr. herom nærmere nedenfor.

Sognerådsformand, M.F., Jacob Sørensen har oplyst, at Guldager kommune har fundet det vigtigt at tage initiativet til en sikring af den eksisterende strandsti, ligesom man har fundet det ønskeligt, at der etableres en fastere status for arealerne omkring stien såvel inden for som uden for denne, alt i den hensigt at skaffe adgang til de rekreative områder langs kysten for det størst mulige antal interesserede.

Skibsmægler Chr. Struckmann, Esbjerg, har på Danmarks Naturfredningsforenings vegne kunnet tilslutte sig det fremsatte forslag om en regulering af færdsels- og opholdsretten på og langs med det bestående stianlæg.

Sjelborg hus- og grundejerforening har i brev, modtaget den 17. august 1965, bl. a. udtalt:

.....

"Medlemmerne har givet udtryk for, at man på ingen måde ønsker at modarbejde bestræbelserne for at sikre offentligheden færdselsret på nævnte sti og forsøg herpå enkelte steder må beklages. Det må dog nævnes, at knallertkørsel langs stranden og nævnte sti har foranlediget til visse kørselsforhindringer.

Det fremgår af sagens oplysninger, at disse forhindringer har foranlediget Guldager kommune til at rejse frednings-sag, men det syntes dog at ligge ret klart, at det aldrig har været kommunens mening at give sagen det omfang, den nu har fået.

Lodsejerne har givet udtryk for, at man finder det urimeligt, at fredningsnævnet har fundet det nødvendigt at inddrage arealer på landsiden af siden, selvom der er muligheder mod vandsiden, og derfor gøre indgriben i den private ejendomsret ganske unødvendig.

Forholdet er jo det, at stien fra Hjerting til Marbæk har en meget afvekslende karakter, idet første del ind til "Rødhætte" delvis følger stejle skrænter (altså ingen plads mod vandsiden), medens resten af vejen følger græsbevoksede strandområder (altså god plads mod vandsiden).

Medlemmerne har derfor bemyndiget bestyrelsen til at fremsende følgende forslag til en rimelig og mere økonomisk løsning af sagen til fredningsnævnet:

Det indstilles til fredningsnævnet, at man for så vidt angår vejen fra Hjerting til "Rødhætte" gennemfører den berammede besigtigelse af de grunde, hvor vanskelig passage skønnes at måtte medføre en eventuel inddragelse af arealer langs landsiden i mindre omfang og mod en passende erstatning.

Fra "Rødhætte" og udefter skal det henstilles, at fredningsnævnets krav om indgreb i den private ejendomsret for arealer langs landsiden frafaldes. Til gengæld skal lodsejerne godtage, at fredningsnævnet afsiger kendelse om, at der tilsikres fri adgang for fodgængere på stien og de arealer, der er beliggende på vandsiden.

Ovennævnte redegørelse er hermed videregivet til det ærede fredningsnævn, som vi anmoder om at behandle lodsejerne lempeligst muligt, og vi kan fra Grundejerforeningens side tilslutte os de anførte begrundelser."

.....

En række lodsejere har særligt fremhævet, at den begærede fredning vil betyde en væsentlig forringelse af værdien af de ejendomme, hvorover stien fører. Endvidere har lodsejerne fremhævet betydningen af under sagens behandling at løse spørgsmål om sikring af skrænter, vedligeholdelse af stiarealet, etablering af parkeringspladser og toiletter samt skiltning om forbud mod knallertkørsel m. v..

Vedrørende problemerne om kystsikring, ren- og vedligeholdelse af stiarealet, etablering af toiletter samt fordelingen af udgifterne hertil har der været afholdt møder mellem repræsentanter for Esbjerg byråds skovudvalg, Alslev-Hostrup og Guldager sogneråd..I brev af 8. februar 1966 har Guldager kommune redegjort for resultatet af disse forhandlinger:

.....

"ad Kystsikring.

Guldager kommune gennemfører sikring på sin del af stranden (faskinsikring).

Alslev-Hostrup kommune foranlediger denne del af sikringen (beplantningen) gennemført

ad Ren- og vedligeholdelse.

Man er enige om, at renholdelse af både sti og strand skal ske. Omfanget må fastsættes ud fra et praktisk skøn over behovet. Opsætning af papirsække til dagrenovation bør ligeledes ske, hvor behovet konstateres.

ad Etablering af toiletter.

Det eneste sted, man på nuværende tidspunkt finder det ønskeligt og nødvendigt at etablere toilet, er ved "Rødhætte",

.....

ad Økonomi (udgiftsfordeling).

Den del af udgifterne, der skal afholdes af kommunerne,

er man enige om at fordele på følgende måde:

Etablering af kystsikring (beplantning af skrænter og strandareal efter klitdirektør P. Thaarups forslag), samt etablering af underløb under stien til afledning af overfladevand, og ren- og vedligeholdelsesudgifterne for strækningen fra Guldager sogneskel til Myrthue Plantage, deles mellem Esbjerg og Alslev-Hostrup kommune med halvdel til hver.

Etableringen af kystsikringen (faskiner) samt ren- og vedligeholdelsesudgifterne for strækningen fra Strandpromenaden til Hostrup sogneskel afholdes af Guldager kommune."

.....

Nævnet har vedrørende etablering af toiletter rettet henvendelse til kredslægerne i Esbjerg og Varde.

Kredslæge K. Hjöllund, Varde, har i brev af 19. februar 1966 til Alslev-Hostrup kommune bl. a. udtalt:

.....

"For Sjelborg-delens vedkommende kan jeg som særligt påtrængende anbefale placering af et toilette med mindst 2 dame-w.c, ét herre-wc og pissoir samt håndvask i hver afdeling, med rensningsanlæg for eksempel trix-tank passende dimensioneret og afledning herfra til sivedræn 3/4 meter under terræn, på matr. nr. 3 b.

Videre som formentlig også tiltrængt et toilette nordligst for eksempel på matr. nr. 2 m eller 2 l et toilette med mindst 1 dame-wc og 1 herre-wc, med håndvask, rensningsanlæg og sivedræn som anført.

Der er næppe behov for offentligt toilette syd for "Rødhætte", idet det forventes, at et toilette placeres i Hjerting-området.

Placeringen på matr. nr. 3 b bør være nord eller øst for landbrugsbygningerne."

.....

Kredslæge Eigild Nielsen, Esbjerg, har i brev af 9. marts 1966 til Guldager kommune bl. a. udtalt:

.....

"Hvad angår placering af toiletter langs Strandstien i Guldager kommune skal bemærkes, at der allerede forefindes offentlige toiletter ved Hjerting badehotel, Strandpromenaden. Desuden foreligger oplyst, at Guldager kommune har haft under overvejelse at opstille en toiletvogn med afløb til godkendt fælleskloak ved parkeringspladsen neden for drengesanatoriet i Hjerting.

Under hensyn til, at strækningen fra Hjerting badehotel til Guldager kommunes grænse mod Alslev-Hostrup kommune kun er ca. 1.200 m, finder man ikke, at der vil være behov for placering af flere toiletter ved Strandstien i Guldager kommune."

.....

Sognerådsformand Marinus Christensen har oplyst, at en lodsejer over for Alslev-Hostrup sogneråd har givet tilsagn om udlejning af et areal ved foden af Buldbjerg til opførelse af en toiletbygning. Repræsentanter for de tre kommuner har derefter senere over for nævnet efter indgående forhandlinger afgivet tilsagn om, at kommunerne, såfremt der som en udgift på fredningssagen kan afholdes et beløb af ikke under 10.000 kr. til etablering af publikumstoilet, som af kredslæge K. Hjøllund stærkt anbefalet, i fællesskab efter nærmere aftale om den indbyrdes fordeling af restudgifterne vil udrede disse.

Under en besigtigelsesforretning til fastlæggelse af grænserne for stiaarealet blev det af lodsejerne på strækningen fra restaurant "Rødhætte" til Myrthue plantage særligt fremhævet, at en fredning, hvorved der tillægges almenheden både færdsels- og opholdsret, vil virke stærkt generende for beboerne i sommerhusene langs denne strækning, der for en stor del ligger tæt ned til stiaarealet. Herefter har nævnet for at imødekomme disse lodsejeres ønsker søgt opnået forlig med de pågældende lodsejere om gennemførelse af følgende bestemmelser:

.....

"Der tillægges almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel.

Campering og teltslagning er ikke tilladt.

Båltænding er forbudt hele året, undtagen den 23. juni.

Kørsel af enhver art - derunder cykel- og knallertkørsel er forbudt.

Anvendelse af radio eller anden form for støjsspredning på arealet er forbudt.

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

Henlæggelse af affald er forbudt.

Ledninger må ikke føres hen over arealet".

.....

11 lodsejere, lb. nr. 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 44, 45 og 46, tiltrådte deklaraionsudkastet. Da det fra nævnets side imidlertid var en forudsætning, at alle de på strækningen værende lodsejere kunne acceptere bestemmelserne, har

forslaget ikke kunnet gennemføres forligsmæssigt.

Under sagens behandling har ministeriet for kulturelle anliggender i brev af 30. september 1966 krævet 36 ulovligt opførte sommerhuse på matr. nr. 1 a, Sjelborg, (lb. nr. 16) nedrevet inden udløbet af en frist på 5 år, altså inden den 1. oktober 1971.

Efter afholdelsen af de foran refererede besigtigelsesforretninger til fastlæggelse af grænserne for stiaarealet har nævnet for at sikre offentligheden passende opholdsarealer langs strandstien på sådanne områder beliggende mellem denne og strandfredningslinien, hvor bebyggelse efter ministeriel praksis ikke kan forventes tilladt, foretaget forhandlinger med ejere af arealer, der skønnedes anvendelige til det anførte formål.

Nævnet har herefter søgt opnået enighed med ejerne af matr. nr. e 3 r, 64 h, 64 b og 18 a, Hjerting, (lb. nr. e 7, 8 og 9) samt ejeren af matr. nr. e 1 k og 1 ab, Sjelborg, (lb. nr. 18) om disse arealers afståelse til Guldager og Alslev-Hostrup kommuner. Forhandlingerne har imidlertid ikke kunnet gennemføres til forlig, jfr. naturfredningslovens § 13, stk. 4.

En tilsvarende forhandling med ejeren af matr. nr. 1 a, Sjelborg, (lb. nr. 16) om overdragelse af et areal, hvorpå en del af de fornævnte ulovligt opførte huse er beliggende, har ej heller kunnet gennemføres til forlig.

Endelig har der af nævnet med henblik på etablering af parkeringsmulighed ved Sjelborg været ført forhandling med ejeren af matr. nr. 3 b, Sjelborg, (lb. nr. 25) om afståelse af et af de på vedhæftede kort viste 3 arealer til det nævnte formål. Det bemærkes herved, at sognerådsformand Marinus Christen-

sen har oplyst, at den til stranden forende vej ikke er offentlig. Fra kommunens side er vejen søgt optaget som offentlig, men Ribe amts vejvæsen har som en betingelse for vejens optagelse som kommunevej krævet, at der i nærheden af stranden etableres en parkeringsplads. Ejeren, gårdejer Marius Jakobsen, har imidlertid ikke ønsket at overdrage et af de nævnte arealer til parkeringsplads. Gårdejer Jakobsen har derimod erklæret, at han i sin ejertid ikke vil modsætte sig bilparkering på det syd for hans ejendom langs med strandstien beliggende engareal.

Idet bemærkes, at forlig, bortset fra de fornævnte med 11 lodsejere indgåede aftaler og bortset fra det af fornævnte ejer af matr. nr. 3 b (lb. nr. 25), gårdejer Marius Jakobsen tilbødte, ikke har kunnet opnås for nævnet, går de erstatningskrav og påstande, der er fremsat af lodsejere, hvis arealer omfattes af fredningen, i korthed ud på følgende, idet der henvises til fornævnte lodsejerfortegnelse, se pag. 2:

- Lb. nr. 1: Intet erstatningskrav.
- - 2: Intet erstatningskrav.
- - 3: Ejeren har nedlagt påstand om tilkendelse af erstatning, såfremt der i forbindelse med fredningen skal afstås areal til det offentlige.
- - 4: Direktør Saxild, København, har for Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse taget forbehold om eneret til ophold på stranden ud for foreningens sanatorium, idet offentlighedens adgang til ophold på stranden ville medføre store praktiske vanskeligheder i forbindelse med opsyn med sanatoriets beboere, når disse bader fra stranden.

- Lb. nr. 5: Intet erstatningskrav.
- - 6: Advokat V. Revsbech, Kongensgade 58, Esbjerg, har for ejeren nedlagt påstand om betaling af 10.000 kr. i erstatning med renter 6 % årlig fra fredningsdato, idet han bl. a. har gjort gældende, at en fredning med adgang for offentligheden må antages at påføre specielt denne ejendoms beboere særlig ulempe i form af støj fra unge mennesker, der færdes til og fra stiarealet på cykel eller på knallert. Endvidere har han anført, at selv om kommunen overtager kystsikringen, må det antages, at den beplantning, der er foretaget på kystskrænten, vil blive udsat for skade, når publikum tilstedes adgang.
- - 7: Advokat Niels Frandsen, Kongensgade 84, Esbjerg, har for ejerne nedlagt påstand om betaling af 20 kr. pr. m² af det areal, der vil blive omfattet af fredningsbestemmelserne.
- - 8: Ejeren har nedlagt påstand om tilkendelse af 10 kr. pr. m² i erstatning.
- - 9: Ejeren har nedlagt påstand om tilkendelse af 10 kr. pr. m² i erstatning.
- - 10: Intet erstatningskrav.
- - 11: Intet erstatningskrav.
- - 12: Intet erstatningskrav.
- -13-14: Formanden for Københavns kommunelærerindforening, Lise Østergård, har for institutionerne fremsat ønske om eneret til ophold på såvel stiarealet som strandarealet ud for institutionerne samt ud for matr. nr. 62 b, ibd. (lb. nr. 12), idet man fra in-

stitutionerne benytter en sti langs det sydøstlige skel af matr. nr. 62 b som adgangsvej til stranden. Advokat Ruth Borgschmidt, Jyllandsgade 17, Esbjerg, har for kommunelærerindeforeningen protesteret imod fredningens gennemførelse, idet hun bl. a. har anført:

.....

"Specielt en opholdsret på strandarealet vil være mere end generende for min klient. På sanatoriet har man hovedsagelig adfærdsvanskelige børn, i hvert fald børn, der er stærkt påvirket af, at de kommer fra et "splittet" miljø. Tilsynet eller opsynet med disse børn er ifl. sagens natur vanskeligt, og af sikkerhedsmæssige grunde må man være alene med børnene på strandbredden; bl. a. badning ud for strandbredden finder erfaringsmæssigt ikke sted, når ophold ikke er tilladt.

Men også færdselsretten er generende, idet bade- og omklædningsrum for børnene er placeret tæt ved stien, der påtænkes fredet. Børnene skal selvfølgelig ikke isoleres, men for at holde tal på dem kan man ikke have gående færdsel måske med børn, over arealet

Hvis fredningen gennemføres uden en opholdsret på strandbredden, kræves på min klients vegne en erstatning på kr. 6.000 for gener og mulige omkostninger ved flytning af badehus.

Gennemføres fredningen med opholdsret, kræves en erstatning på kr. 60.000,-."

.....

- Lb. nr. 15: Ejeren har nedlagt påstand om 2.000 kr. i erstatning for 1100 m².
- - 16: Ejeren har nedlagt påstand om en erstatning på 3 kr. pr. m² for arealer inden for stien og 2 kr. pr. m² for arealer mellem stien og bugten.
- - 17: Intet erstatningskrav.
- - 18: Ejeren har nedlagt påstand om betaling af 3.000 kr. i erstatning for 3900 m².
- - 19: Intet erstatningskrav under forudsætning af, at det offentlige overtager sikring og vedligeholdelse af skrænten.
- - 20: Arealet er tidligere fredet, jfr. foran pag. 6.
- - 21: Advokat Ruth Borgschmidt, Esbjerg, har for ejeren nedlagt påstand om betaling af 25.000 kr. i erstatning, idet hun til støtte for kravet har anført:

"Fredningsplanen indebærer, at den del af min klients ejendom, der består i strandareal (og dette er skønsmæssigt halvdelen af jordtilliggendet), åbnes, således at der gives almenheden ret til ophold på arealet. Ejendomsretten til dette jordstykke er herefter i realiteten frataget min klient.

Videre indebærer fredningsplanen, at den eksisterende sti kan flyttes helt ind til 1,20 m fra den eksisterende bebyggelse.

Disse indgreb vil bevirke en forringelse af min klients ejendom i handel og vandel af et betydeligt omfang. Strandarealet er et naturligt tilbehør til ejendommen, men fratages nu ejendommen; da man må gå ud fra, at fredningsplanen forudsætter, at

strandarealet vil blive benyttet i udstrakt grad til ophold, vil det gå ud over den fred og ro, man hidtil har haft på restejendommen; man får et "Fluepapir" tæt ind på livet med deraf flydende velbekendte gener fra transistorradioer og lign. moderne støjkluder. Truslen om, at stien vil kunne flyttes indtil 1,20 m fra bygningen, betyder også et værditab for ejendommen, da man netop må forudsætte, at folk har et sommerhus for at være ugenerte og ikke for, at gående trafik kan kigge ind ad vinduerne."

Lb. nr. 22: Ejerne har fremsat følgende erstatningskrav:

Afsavn af forstrand	2.000 kr.
- - skråntskråning	4.000 -
samt, såfremt restarealet ikke kan bebygges, yderligere	4.000 -

- - 23: Intet erstatningskrav.

- - 24: Ejeren har ikke ønsket sig tilkendt erstatning under forudsætning af, at der på arealet ud for restaurationen kan etableres en parkeringsplads.

- - 25: Ejeren har erklæret sig indforstået med, at der uden erstatning tillægges almenheden ret til gående færdsel og ophold på arealet.

- - 26-31: Ejerne har nedlagt påstand om tilkendelse af 20 kr. pr. m² i erstatning, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.

- - 32-34: Ejerne har nedlagt påstand om erstatning, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.

- - 35: Intet erstatningskrav.

- - 36: Intet erstatningskrav.

- Lb. nr. 37: Intet erstatningskrav.
- - 38: Intet erstatningskrav.
- - 39: Ejeren har nedlagt påstand om tilkendelse af 15.000 kr. i erstatning, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.
- - 40-41: Ejerne har principalt protesteret imod fredningens gennemførelse. Subsidiært har de, såfremt der tillægges almenheden ret til gående færdsel, påstået en række regler for arealets fremtidige vedligeholdelse m. v. fulgt af det offentlige. Mest subsidiært har ejerne, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet, hver især krævet sig tilkendt en erstatning på 15.000 kr..
- - 42: Intet erstatningskrav.
- - 43: Ejerne har påstået sig tilkendt erstatning efter nævnets skøn.
- - 44: Ejeren har påstået sig tilkendt erstatning, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.
- - 45-46: Ejerne har hver især nedlagt påstand om tilkendelse af en erstatning, stor 15.000 kr., såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.
- - 47: Intet erstatningskrav.
- - 48: Ejeren har påstået sig tilkendt 20.000 kr. i erstatning, såfremt der tillægges almenheden ret til ophold på arealet.

Ud over det således anførte, har en række lodsejere fremført forskellige ønsker om specielle ordensregler m. v..

Fredningsnævnet finder, at det vil have den største betydning at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på

visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen, hvorfor den begærte fredning bør gennemføres.

Med hensyn til det fredede områdes afgrænsning skal nævnet bemærke, at denne i hovedtræk følger de eksisterende hegn og gærder mod landsiden. Ud over det egentlige stiareal er i et efter nævnets opfattelse passende omfang medtaget opholdsarealer bag ved stien, hvor dette har kunnet ske uden indgreb i bestående havearealer.

Da betingelserne i naturfredningslovens § 1 således findes at være opfyldt, vil det på vedhæftede kort afgrænsede areal på i alt ca. 15 ha være at frede som nedenfor nærmere bestemt:

Fredningens indhold:

For samtlige arealer fastsættes følgende bestemmelser:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

Campering og teltslagning er ikke tilladt.

Kørsel af enhver art, derunder cykel- og knallertkørsel er forbudt.

Anvendelse af radio eller anden form for støjspredning på arealet er forbudt.

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

Henkastning af affald og etablering af bilophugningspladser er forbudt.

Luftledninger må ikke føres hen over arealet.

Båltænding er forbudt hele året, undtagen den 23. juni.

Med de nedenfor anførte begrænsninger tillægges der almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det på vedhæftede kort viste areal.

Al færdsel i området sker på eget ansvar og efter fredningsnævnets anvisninger og ordensregler.

Begrænsninger i færdselsretten:

På de langs kysten værende skrænter og klinter må færdsel alene ske ad de ved kommunernes foranstaltning anlagte nedgange, hvoraf foreløbig en nedgang etableres på matr. nr. 3 r, Hjerting by, Guldager sogn.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der, såfremt der konstateres behov herfor, efter aftale med de påtaleberettigede etableres tilsvarende nedgange på matr. nr. e 1 a og 1 k, Sjelborg by, Hostrup sogn.

Begrænsninger i opholds- og baderetten:

På følgende matr. nr.e tillægges der som vist på vedhæftede kort ikke almenheden ret til ophold og badning:

2 d, 2 e, 2 l, 2 q, 62 b, 8 h, 17 d, 24 d, 62 a, 63, Hjerting by, Guldager sogn, samt 3 l, 3 ø, 3 aa, 3 s, 3 o, 3 q, 3 k, 6 m, 6 bg, 6 æ, 6 aa, 6 ac, 6 q, 6 ad, 6 o, 6 v, 6 x, 6 y, 6 t, 8 e, 8 f, 8 g og 8 h, Sjelborg by, Hostrup sogn.

De foran fastsatte bestemmelser skal for så vidt angår den del af matr. nr. 1 a, hvorpå der i øjeblikket er beliggende sommerhuse, først træde i kraft den 1. oktober 1971, når husene er fjernet.

Nævnet vil i samarbejde med fredningsplanudvalget for

Ribe og Ringkøbing amter foranledige skilte opsat med individuel tekst efter de lokale forhold, når fredningssagen er endelig afgjort.

Under hensyn til det således anførte og til samtlige i øvrigt i betragtning kommende omstændigheder fastsætter fredningsnævnet nedennævnte erstatninger for fredningen som foran beskrevet.

Det bemærkes herved, at nævnet ikke har ment at burde tilkende erstatning, hvor der alene pålægges den pågældende ejendom pligt til at tåle en færdselsret for almenheden, der har været udøvet upåtaget i en meget lang årrække. Endvidere har nævnet ikke tilkendt erstatning i tilfælde, hvor lodsejerne ved den gennemførte frednings ordensbestemmelser skønnes at ville opnå betydelige fordele i forhold til tidligere, hvorhos der endelig ej heller tilkendes erstatning, hvor lodsejerne opnår betydelige fordele ved kommunernes overtagelse af det fredede areals ren- og vedligeholdelse med beplantning m. v..

Nævnet har herefter ment at kunne tillægge de lodsejere, der er pligtige at tåle såvel færdsels- som opholdsret, en kvadratmeter-erstatning på 0,50 kr. for ikke græsbevoksede strandarealer beliggende inden for den daglige højvandslinie og en erstatning på 0,75 kr. pr. m² for de øvrige arealer, idet dog bemærkes, at der for egentlige skræntarealer ikke er ydet nogen erstatning.

Erstatningerne tilkendes på grundlag heraf således:

fredet areal i ha

Ib.nr.	matr. nr.	med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel.	ejernavn	erstatning
<u>Hjerting by, Guldager sogn:</u>					
1.	13 <u>bu</u>	0,16		Guldager kommune	0,00 kr.
2.	19 <u>c</u>	0,16		Portier A. Møller Nielsen	0,00 -
3.	19 <u>d</u>	0,06		Fru Agnes J. M. Møller	0,00 -
4.	2 <u>e</u> , 2 <u>d</u> , 2 <u>l</u> , 2 <u>g</u>		0,65	Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpel- se	0,00 -
5.	14 <u>b</u>	0,30		Guldager kommune	0,00 -
6.	3 <u>y</u> , 3 <u>x</u> ,	0,17		Autoforhandler Carl Hansen	300,00 -
7.	3 <u>r</u> ,	0,70		1/3 mekaniker H. V. Mor- tensen 1/3 Iris D. Nielsen, 1/3 Freidig Pedersen I erstatningen er ind- regnet et beløb for u- lemper i forbindelse med etablering af trappened- gang.	4350,00 -

fredet areal i ha

lb. nr.	matr. nr.	med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel	ejernavn	erstatning
8.	64 <u>h</u> , 64 <u>b</u> ,	0,39		Maskinarbejder Poul Busch	1.850,00 kr.
9.	18 <u>a</u>	0,37		Søren Andersen	1.775,00 -
10.	4 <u>g</u> ,	0,48		Ingeniør Svann Lyngby og fru Kirsten Højlund	850,00 -
11.	4 <u>m</u>	0,03		Fiskeskipper Ehrhorn	0,00 -
12.	62 <u>b</u>		0,23	Civilingeniør Ole Rem- feldt	0,00 -
13.	8 <u>h</u> , 17 <u>d</u> , 24 <u>d</u> , 62 <u>a</u> ,		0,36	Københavns Kommunelærer- indeforenings Svagbørns og Feriekoloni	0,00 -
14.	63		0,38	Københavns Kommunelærer- indeforenings Kystsana- torium v/Helga Jensen	0,00 -

Lb. nr.	matr. nr.	fredet areal i ha		ejernavn	erstatning
		med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel		
<u>Sjelborg by, Hostrup sogn:</u>					
15.	1 <u>h</u>	0,15		Charles Søndergård	600,00 kr.
16.	1 <u>a</u>	2,68		Landmand Karl Jørgen Roued	10.000,00 -
17.	1 <u>z</u>	0,01		Uddeler Niels P. Pe- dersen. I erstatningen er ind- regnet et beløb til evt. flytning af hegn.	100,00 -
18.	1 <u>k</u> , 1 <u>ab</u> ,	0,72		Fru Ella Ruth Ventzel	2.875,00 -
19.	1 <u>d</u> ,	1,29		Landmand Martin Hansen	0,00 -
20.	1 <u>q</u> ,	0,18		Alslev-Hostrup kommune	0,00 -
21.	6 <u>r</u> , 6 <u>s</u> ,	0,36		Fru Jenny Hallum I erstatningen er ind- regnet et beløb for u- lemper i anledning af stiens beliggenhed nær ved huset.	2.500,00 -

Lb. nr.	matr. nr.	fredet areal i ha		ejernavn	erstatning
		med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel		
22.	6 <u>aø</u>	0,22		Ingeniør A. T. Thomsen og Fredegod Thomsen	1.375,00 kr.
23.	6 <u>bp</u> ,	0,07		Hotelejer N. Ibsen	0,00 -
24.	3 <u>p</u> , 6 <u>p</u> ,	0,22		Fru Greta Struckmann Poulsen. Ingen erstatning tilkendt, idet ejeren opnår bety- delige fordele ved fred- ningens gennemførelse.	0,00 -
25.	3 <u>b</u>	0,94		Marius Andreas Jakobsen	0,00 -
26.	3 <u>l</u>		0,11	Kærnemager Karl Mølgård	0,00 -
27.	3 <u>ø</u>		0,05	Lærer G. Fredtoft Olesen	0,00 -
28.	3 <u>aa</u> ,		0,06	Arbejdsmand Ove Poulsen	0,00 -
29.	3 <u>s</u> ,		0,07	Skoleinspektør J. Larsen Pedersen, nu boet efter sidste ved fru Edith Lar- sen Pedersen og lrsf. Busk	0,00 -

fredet areal i ha

Lb. nr.	matr. nr.	med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel	ejernavn	erstatning
30.	3 <u>o</u>		0,07	Dyrlæge Carl Jespersen	0,00 kr.
31.	3 <u>q</u>		0,12	Arkitekt K. Grundahl Niel- sen og overlærer J. Grun- dahl Nielsen	0,00 -
32.	3 <u>k</u> , 6 <u>m</u>		0,10	Slagtermester Carl Morten- sen	0,00 -
33.	6 <u>bg</u>		0,07	Cigarhandler J. M. Ander- sen	0,00 -
34.	6 <u>æ</u>		0,04	Radioforhandler E. Chri- stensen	0,00 -
35.	6 <u>aa</u>		0,05	Fru Kathrine Stage	0,00 -
36.	6 <u>ac</u>		0,13	Ove Horsbøl Jørgensen	0,00 -
37.	6 <u>ad</u> , 6 <u>q</u> ,		0,13	Købmand N. P. Sehested og grosserer Holger Chri- stiansen	0,00 -
38.	6 <u>o</u>		0,11	Ingeniør Peter Leervad	0,00 -
39.	6 <u>v</u>		0,10	Fru Kristine D.Korsgård	0,00 -

Lb. nr.	matr. nr.	fredet areal i ha		ejernavn	erstatning
		med adgang til gående færdsel, ophold og badning.	med adgang til gående færdsel		
40.	6 <u>x</u>		0,06	Holger Bache	0,00 kr.
41.	6 <u>y</u>		0,07	Bankbogholder Åge Olden- borg	0,00 -
42.	6 <u>t</u>		0,08	Overinspektør A. Poder Jensen	0,00 -
43.	8 <u>e</u>		0,05	Peter H. Bådsgård og Mrs. Ruth Boex v/K. P. Lyngø	0,00 -
44.	8 <u>f</u>		0,07	Fru Asta M. Feddersen	0,00 -
45.	8 <u>g</u>		0,05	Kontorassistent fru Vera Lundgreen	0,00 -
46.	8 <u>h</u>		0,07	Ingeniør Børge S. Dueholm	0,00 -
47.	2 <u>b</u> , 2 <u>p</u> , 2 <u>i</u> , 2 <u>m</u> , 2 <u>o</u>	1,77		Esbjerg kommune	0,00 -
48.	2 <u>l</u>	<u>0,11</u>		Læge Tegllhus Jensen	550,00 -

areal i alt 14,82 ha

=====

Da der efter de under sagen fremkomne kommunale tilsagn dels om overtagelse af kystsikringen af de fredede klintarealer, dels om generel ren- og vedli-

geholdelse af det fredede areal samt om etablering af en toiletbygning ved Sjelborg på nærmere foran refererede vilkår opnås så betydelige fordele ved fredningens gennemførelse, at det findes forsvarligt som en sagsudgift at udrede et tilskud til opførelse af den af alle vedkommende som særdeles påkrævet omtalte toiletbygning, bestemmer nævnet, at et beløb på 10.000 kr. vil være at udrede til det nævnte formål, således at beløbet udbetales til Esbjerg, Guldager og Alslev-Hostrup kommuner v/Alslev-Hostrup kommune

10.000,00 kr.

I alt 37.125,00 kr.

Da der ved de foran fastsatte bestemmelser om fredningens indhold er foretaget en sådan for fredningens gennemførelse efter nævnets skøn nødvendig regulering af de fredede arealers fremtidige status, at såvel lodsejernes som almenhedens rimelige interesser skønnes tilgodeset i videst muligt omfang, findes de fornævnte under erstatningspåstandene anførte specielle lodsejerønsker med hensyn til områdets regulering m. v., jfr. pag. 21, ikke herudover at kunne tages til følge.

Det bemærkes, at erstatningerne er udregnet på grundlag af det foran omtalte oversigtskort over de af sagen omfattede arealer.

Erstatningerne, der forrentes med 6 % årlig fra kendelsens dato, udbetales til de foran anførte ejere, da ikke andre i ejendommene interesserede har givet møde og fremsat krav under sagens behandling.

Erstatningerne udredes som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse på de nedenfor anførte ejendomme med prioritet forud for al pantegæld.

Påtaleret tilkommer fredningsnævnet for Ribe amtsråds-kreds og fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter."

Konklusionen er sålydende:

"Ejendommene, matr. nr.e 13 bu, 19 c, 19 d, 2 d, 2 e, 2 l, 2 q, 14 b, 3 y, 3 x, 3 r, 64 h, 64 b, 18 a, 4 g, 4 m, 62 b, 8 h, 17 d, 24 d, 62 a, 63, Hjerting by, Guldager sogn, og matr. nr.e 1 h, 1 a, 1 z, 1 k, 1 ab, 1 d, 1 q, 6 r, 6 s, 6 aø, 6 bp, 3 p, 6 p, 3 b, 3 l, 3 ø, 3 aa, 3 s, 3 o, 3 q, 3 k, 6 m, 6 bg, 6 æ, 6 aa, 6 ac, 6 q, 6 ad, 6 o, 6 v, 6 x, 6 y, 6 t, 8 e, 8 f, 8 g, 8 h, 2 b, 2 p, 2 i, 2 m, 2 o, og 2 l, Sjelborg by, Hostrup sogn, fredes som ovenfor bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

I erstatning udbetales til lodsejerne de ovenfor nævnte beløb, i alt 37.125 kr., med renter 6 % årlig fra kendelsens dato.

Af erstatningen udredes tre fjerdedele af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af Ribe amtsfond og af de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Kendelsen kan indankes for Overfredningsnævnet, adresse Nyropsgade 22, København V., inden 4 uger fra kendelsens afsigelse til forkyndelse."

Denne kendelse er i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, forelagt Overfredningsnævnet, hvorhos den er anket af følgende 7 lodsejere: lb. nr. e 6, 7, 8, 9, 16, 18 og 22 med påstand om fredningens ophævelse eller begrænsning, subsidiært om højere erstatning.

Overfredningsnævnet har besigtiget det fredede den 26. maj 1967 og har forhandlet med de ankende lodsejere og disses advokater samt med repræsentanter for Guldager og Alslev-Hostrup sogneråd, Esbjerg byråd, Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Ringkøbing og Ribe amtsråds kredse. Flere lodsejere påpegede generne ved ulovlig motorkørsel på stien fra de bagved liggende veje, hvilket fredningsnævnet gav tilsagn om at afhjælpe ved opsætning af bomme. Dette er senere sket.

Lb. nr. 18, fru Ella Ruth Ventzel, erklærede sig villig til at afhænde det fredede til det offentlige, og civilingeniør A. T. Thomsen frafaldt den vedrørende lb. nr. 22 foretagne anke,

efter at sognerådets formand på stedet oplyste, at fredningen var uden indflydelse på muligheden for ejendommenes udstykning.

Overfredningsnævnet har herefter med nedennævnte ændringer vedtaget at stadfæste den ved fredningsnævnets kendelse af 29. oktober 1966 gennemførte fredning samt dennes afgrænsning, hvorved bemærkes, at en under fredningssagens behandling vedrørende lb. nr.e 7, 8 og 9 ansøgt byggedispensa-tion i henhold til naturfredningslovens § 25, stk. 1, er afslået af ministeriet for kulturelle anliggender ved skrivelse af 6. juni 1967.

Det bemærkes, at fredningen ikke skal være til hinder for, at der på fredet område indrettes parkerings- eller ven-deplads med de påtaleberettigedes samtykke.

Vedrørende erstatningerne:

Med 4 af de ankende lodsejere, lb. nr.e 7, 8, 9 og 16, er der opnået forligsmæssige ordninger på grundlag af erstatningstilbud fremsat af Overfredningsnævnet, medens de resterende 2 lodsejere ikke har kunnet acceptere de tilbudte erstatningsbeløb. Overfredningsnævnet har derfor anmodet den i naturfredningslovens § 20 omhandlede taksationskommission om at ville fastsætte disse erstatninger. Ved taksationsforretning, foretaget den 19. marts 1968, er erstatningerne fastsat til følgende beløb:

Lb. nr. 6, matr. nr. 3 y og 3 x, Hjerting,
autoforhandler Carl Hansen 2.000 kr.

Lb. nr. 18, matr. nr. 1 ab og 1 k, Sjelborg,
fru Ella Ruth Ventzel a) 7.000 kr.
b) 6.000 kr.

for fredning henholdsvis med og uden offentlig overtagelse af

det fredede areal. Det er ved denne fastsættelse forudsat af kommissionen, at eventuelt forøgede vejjudgifter vedrørende vejen langs ejendommens østre grænse som følge af fredning og afståelse ikke pålægges restejendommen.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet, at det omhandlede areal vil være at afstå til Alslev-Hostrup kommune, hvilket sognerådet har erklæret sig villig til under forudsætning af, at der ikke påføres kommunen særlig pligt til vedligeholdelse af veje.

Nærværende kendelse vil derfor være at tinglyse som adkomst for Alslev-Hostrup sogneråd til det fredede matr. nr. 1 k og 1 ab, Sjelborg by, Hostrup sogn. Arealet overtages fri for pantegæld, medens udstykning m. m. sker på fredningsnævnets bekostning.

Erstatningen vil være at udbetale, når der er tinglyst anmærkningsfri adkomst for kommunen.

Da Overfredningsnævnet i øvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, herunder erstatning 10.000 kr. til Esbjerg, Guldager og Alslev-Hostrup kommuner til delvis dækning af udgifter til opførelse af toiletbygning m. v., vil kendelsen være at stadfæste med de af det foregående følgende ændringer.

2 kort, nr. RIB 118 a og b, udvisende grænserne for det fredede areal, der andrager ca. 15 ha, hvoraf 0,72 ha overtages af det offentlige, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Ribe amtsrådsreds den 29. oktober 1966 afsagte kendelse vedrørende fredning af strandstien i Guldager og Alslev-Hostrup sogne stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

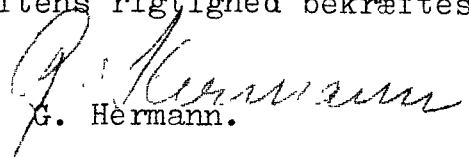
I erstatning udbetales:

Lb.nr.:	Matr. nr.:	Navn:	Erstatnings- beløb i kr.:
6	3 <u>y</u> og 3 <u>x</u> , Hjerting by, Guld- ager sogn,	autoforhandler Carl Hansen	2.000
7	3 <u>r</u> , smst.,	mekaniker H.V.Morten- sen m. fl.	7.000
8	64 <u>h</u> , 64 <u>b</u> , smst.,	maskinarbejder Poul Busch	4.000
9	18 <u>a</u> , smst.,	gårdejer Søren Ander- sen	4.000
10	4 <u>g</u> , smst.,	ingeniør Svønn Lyngby og fru Kirsten Højlund	850
15	1 <u>h</u> , Sjelborg by, Hostrup sogn,	hr. Charles Søndergaard	600
16	1 <u>a</u> , smst.,	gårdejer Karl Jørgen Roued	18.000
17	1 <u>z</u> , smst.,	uddeler Niels P. Peder- sen	100
18	1 <u>ab</u> og 1 <u>k</u> , smst.,	fru Ella Ruth Ventzel	7.000
21	6 <u>r</u> og 6 <u>s</u> , smst.,	fru Jenny Hallum	2.500
22	6 <u>aø</u> , smst.,	ingeniør A. T.Thomsen og Fredegod Thomsen	1.375
48	2 <u>l</u> , smst.,	læge Tegllhus Jensen	550
	Esbjerg, Guldager og Alslev-Hostrup kommu- ner v/Alslev-Hostrup kommune		10.000
		I alt	57.975 kr.

Af erstatningsbeløbet, kr. 57.975 med renter 6 % p.a. fra den 29. oktober 1966, udredes 3/4 af statskassen, medens 1/4 afholdes af Ribe amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed bekræftes

ib.

G. Hermann.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

til naturbeskyttelsesrådet
Hermann

REG. NR. 4178. ^{11/78} gh/ib.

N o t a t

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af strandsti langs Ho bugt er fredet og overdraget til Alslev-Hostrup kommune et 0,72 ha stort areal - matr. nr. 1 k og matr. nr. 1 ab, Sjelborg by, Hostrup sogn, tilhørende fru Ella Ruth Ventzel. Kendelsen begæredes tinglyst som adkomst for kommunen, hvorved det viste sig, at den fredede 1 k var en lod af en større ejendom og særskilt skulle udstykkes, hvorfor adkomsten kun blev lyst foreløbig. Udstykning har nu fundet sted til matr. nr. 1 aø, Sjelborg, af størrelse 0,67 ha, hvorfor der på kendelsen til brug ved adkomstlysningen er påtegnet følgende:

"Det attesteres herved, at det ved nærværende kendelse fredede og til Alslev-Hostrup kommune overdragne areal af matr. nr. 1 k, Sjelborg by, Hostrup sogn, er identisk med det nu som matr. nr. 1 aø, smst., udstykkede areal af 6770 m².

Overfredningsnævnet, den 19. juni 1969.

P. O. V.

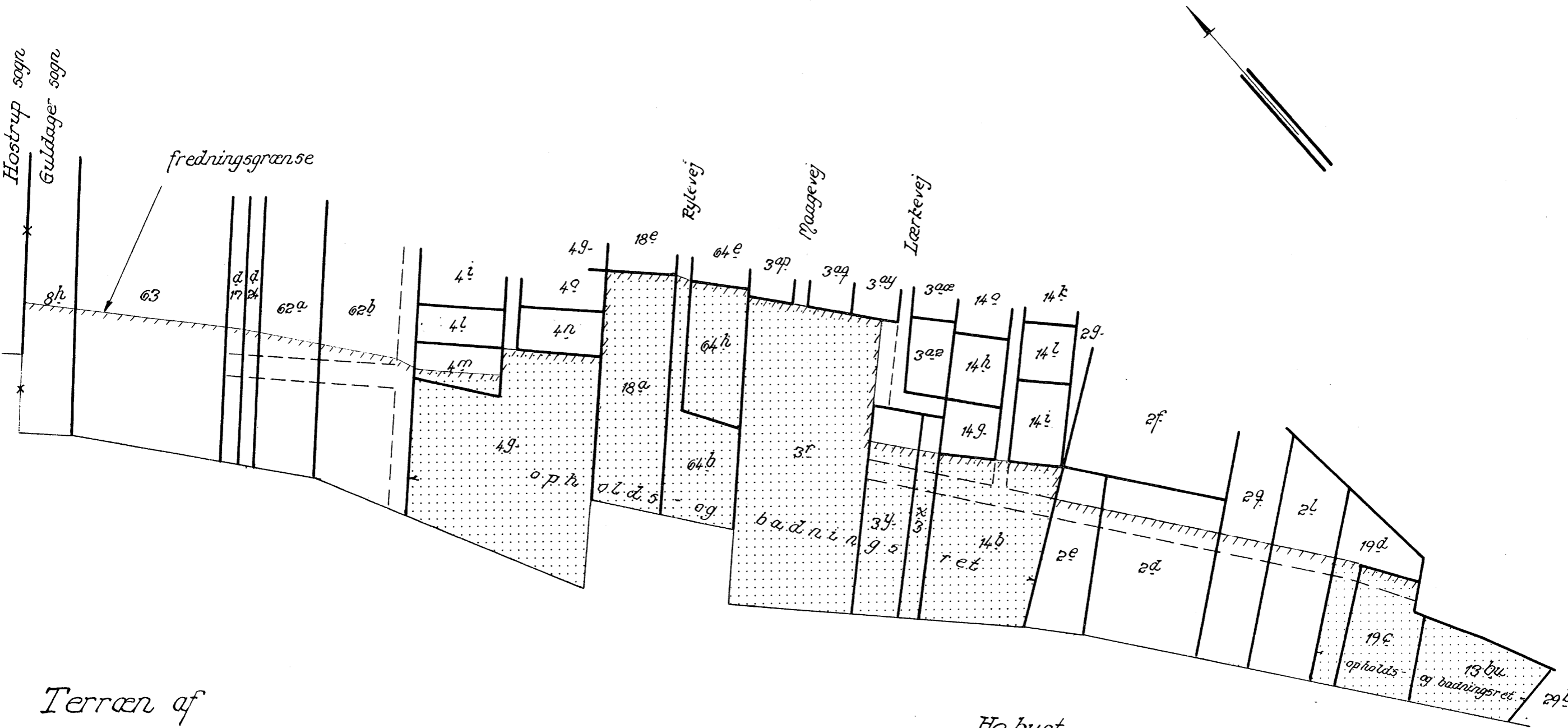
sign. J. Garde."

Nævnet vil herefter begære kendelsen tinglyst som adkomst til matr. nr. 1 ab - der i forvejen var udstykket - og matr. nr. 1 aø.

19/6 1969

G. Hermann.

KORT>

Terræn af
Hjerting By,

Guldager sogn, Skads herred, Ribe amt.

Udfærdiget til brug ved tinglysning af fredningskendelse.

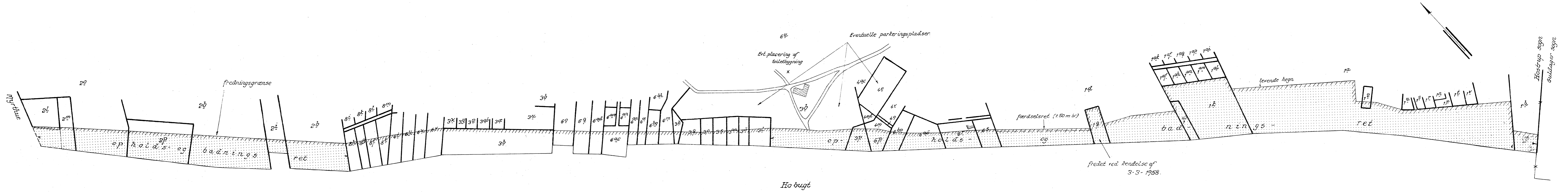
Varde i oktbr. 1966.

Jens Jensen
Landsinspektør

ca. 1:2000

||||| fredningsgrænse
..... opholds- og badningsret

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 14-8-63.
By: Hjerting
Sogn: Guldager
Plan nr. RIB. 118 3

Terræn af
Sjelborg By,
Hostrup sogn, Skåns herred, Ribe amt.

Udfærdiget til brug ved tinglysning af fredningskendelse.

Værdi i octbr. 1966.

J. J. Jensen
Landinspektør

ca. 1:2000

||||| fredningsgrænse
----- opholds- og badningsret

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 14-8-68.
By: Sjelborg
Sogn: Hostrup
Plan nr. RIB. 118 b

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 04178.00

Dispensationer i perioden: 26-04-1988 - 10-01-2003

FREDNINGSNÆVNET

FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 05 13 66 77

Formanden

J.nr. 357/87

REG. NR. 0 4178.000

Esbjerg, den 26 APR. 1988

Under henvisning til naturfredningslovens § 38 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Esbjerg kommune, steds.ark.kto. Esbjerg således:

• Ved skrivelse af 27. januar 1988 har Esbjerg kommune ansøgt om ophævelse af strandbyggelinien og Strandstifredningen for et område ved Ho Bugt i forbindelse med anlæggelse af en fritidshavn ved Hjerting.

Af det til brug ved sagens behandling fremsendte materiale og af den den 9. december 1985 vedtagne lokalplan 111 fremgår, at det drejer sig om et areal langs stranden ved Ho Bugt i Hjerting.

Størstedelen af den på land beliggende del af lokalplanområdet er omfattet af naturfredningslovens strandbyggelinie, § 46, samt af en af Overfredningsnævnet den 20. august 1968 afsagt fredningskendelse.

I denne kendelse er bl. a. anført:

"Fredningens indhold:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

Med de nedenfor anførte begrænsninger tillægges der almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det på vedhæftede kort viste areal.

-----"

I Overfredningsnævnets kendelse er fredningsnævnets bemærkninger gengivet.

Otn. J.nr. 1893/66 - 1/88

Indg. 30 MAJ 1988

Det anføres bl.a.:

"-----, at det vil have den største betydning. at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho Bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen, hvorfor den begærte fredning bør gennemføres.

-----".

Den pågældende fredningssag blev rejst ved brev af 27. januar 1964 af det daværende Guldager sogneråd, der som begrundelse for fredningen anførte, at man ønskede helt fri adgang for offentligheden langs kysten på den pågældende strækning.

Den af fredningen omfattede strandsti forløb også på den af lokalplanen nu omhandlede strækning på toppen af skrænten, men blev ved stormfloden i 1981 på en del af denne strækning skyllet bort.

Denne del af stien er for tiden forlagt til selve stranden. Det er for nævnet oplyst, at der tænkes anlagt en lystbådehavn med moleanlæg m.v. til 350 både. På land påtænkes placeret ophalingsplads, bådplads, parkering m.v. Det påregnes videre, at der senere skal opføres bygninger med tilknytning til havnen.

Nævnet har under sagens behandling deltaget i et orienterende møde hos Esbjerg kommune, hvorunder det bl.a. oplystes, at almenhedens mulighed for gående færdsel ikke hindres som følge af det planlagte projekt. Videre oplystes det, at Esbjerg kommune, i forbindelse med projektet, er sindet at retablere strandstiens forløb på toppen af skrænten.

Endelig er det oplyst, at Esbjerg kommune, for så vidt an-

går de af fredningens omfattede arealer, efter forhandlingen, har opnået enighed med de berørte lodsejere om vilkårene for overtagelse af arealerne.

Nævnet har foretaget besigtigelse af området.

Nævnet har, under hensyn til det der af kendelsen fra 20. august 1968 fremgår om fredningens formål fundet, at ansøgningen, uanset projektets omfang, skal behandles efter naturfredningslovens § 34, idet det ansøgte ikke ses at komme i strid med fredningens formål.

Nævnet skal herefter for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 34 meddele tilladelse til det planlagte anlæg på vilkår:

at strandstien allerede i første anlægsfase reableres i den oprindelige terrænhøjde.

Skrænterne skal søges sikret mod ukontrolleret færdsel og nedskridning.

Spørgsmål om eventuel beplantning kan efterfølgende forelægges nævnet, og

at fremtidigt byggeri i hvert enkelt tilfælde forelægges nævnet.

Med hensyn til naturfredningslovens § 46, stk. 1 om strandbyggelinie et det nævnets opfattelse, at denne ikke er gældende ved havnenyanlæg, jfr. § 46, stk. 4, nr. 2.

Nævnet finder desuagtet anledning til at bemærke, at der er enighed om, at der tillige kunne dispenseres fra denne bestemmelse i medfør af § 46, stk. 6 på de ovenfor anførte vilkår.

Endelig et det en betingelse, at det planlagte anlæg sker i overensstemmelse med de fremsendte tegninger m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen

er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Slots-
marken 15, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amtsråd, primærkommunen,
Danmarks Naturfredningsforening, og Skov- og Naturstyrelsen, jfr. na-
turfredningslovens § 58.

Evt. byggeri må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens
udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke
udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet
inden 5 år."

P.n.v.
E.b.

Søren Pedersen
sekr.

Esbjerg Byråd
Rådhuset
6700 Esbjerg

Den 23.06.88
J.nr. 1893/66-1/88

Vedr. projektet til Hjerting Fritidshavn.

Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds har i skrivelse af 26. april 1988 i medfør af naturfredningslovens § 34 meddelt dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 til anlæg af Hjerting Fritidshavn. Danmarks Naturfredningsforening har påklaget denne afgørelse til Overfredningsnævnet.

Fredningskendelsen fra 1968 omfatter en 2,8 km lang kyststrækning langs Ho bugt. Kendelsen indeholder navnlig bestemmelser om bevaring af den hidtidige tilstand med udtrykkelige forbud mod bebyggelse, master, luftledninger m.v. samt bestemmelser, der med visse begrænsninger giver offentligheden ret til gående færdsel bl.a. på en sti langs stranden og til ophold på og badning fra nærmere afgrænsede områder. Disse opholdsarealer har en samlet længde af 1,8 km.

Hjerting Fritidshavn er planlagt til at kunne rumme 350 liggepladser for kølbåde og større motorbåde. Moleanlægget vil beslaglægge 560 m af den fredede kyststrækning, heraf godt 300 m af opholdsarealernes længde.

Byrådet har den 9. december 1985 vedtaget lokalplan nr. lll for en lystbådehavn ved Hjerting. Lokalplanen omfatter arealer nord og syd for moleanlægget og dermed yderligere godt 200 m af den fredede kyststrækning. Lokalplanen giver mulighed for bebyggelse m.v. til formål med tilknytning til havnen.

Overfredningsnævnet skal udtale:

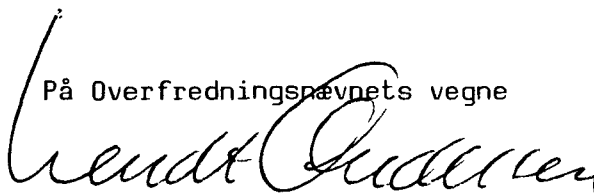
Efter naturfredningslovens § 34 kan der meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål. Efter lovens § 34 a kan videregående afvigelser samt ændringer og hel eller delvis ophævelse af fredningsbestemmelser kun foretages, når forslag herom er behandlet efter reglerne i lovens §§ 12, 13 og 17, d.v.s. efter reglerne om gennemførelse af nye fredninger.

Anlæg af den omhandlede lystbådehavn betegner reelt en delvis ophævelse af fredningen og kan derfor ikke tillades i medfør af naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnets afgørelse af 26. april 1988 ophæves derfor.

I sagens behandling har deltaget samtlige Overfredningsnævnets 11 medlemmer. Afgørelsen er truffet enstemmigt.

På Overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

KENDELSE

J.nr. 223/88

Juleg
og Naturg.

Angående berigtigelse af fredningsgrænse på matr.nr. 4 m Hjerting by, Guldager sogn.

Ved kendelse afsagt den 20. august 1968 af Overfredningsnævnet vedrørende fredning af Strandstien langs Ho Bugt (OFN 1893/66) blev bl. a. lbnr. 11, matr.nr. 4 m Hjerting by, Guldager sogn omfattet af fredningen, ifølge den af fredningsnævnet for Ribe amtsrådsreds, den 29. oktober 1966 afsagte kendelse, der for denne ejendoms vedkommende blev stadfæstet ved Overfredningsnævnets ovennævnte kendelse, for så vidt angår 0,03 ha med adgang til gående færdsel, ophold og badning. Erstatning herfor blev ikke påstået eller tilkendt.

På det af landinspektør Gunnar Jessen, Varde til brug ved tinglysning af fredningskendelseⁿ udfærdigede kort angives den indtegnede fredningsgrænse som fortløbende parallelt med ejendommens østskel mod matr.nr. 4 l, medens ejendommens vestskel ikke er sammenfaldende med fredningsgrænsen.

I skrivelse af 23. juli 1982 fra Ribe amtsråd, tekn.forv., til fredningsnævnet hedder det:

"Ved høring af 4. maj 1982 under j.nr. 144/1982 har fredningsnævnet anmodet amtsrådet om en udtalelse over en fra skibsmægler Lars-Peter Ehrhorn, Hjerting, modtaget sag angående nogle fredningsmæssige forhold på ejendommen matr.nr. 4 m Hjerting by, Guldager.

Af sagens akter fremgår det, at både ejeren og Esbjerg kommune anvender betegnelser, som i "fredningsterminologien" ikke er helt korrekte, idet man anvender betegnelsen "fredningslinie" og "strandfredningslinie", hvilket måske kan være medvirkende til ejerens usikkerhed omkring de fredningsmæssige forhold på ejendommen.

Det kan oplyses, at ejendommen er omfattet af både naturfred-

ningslovens generelle bestemmelser om strandbyggelinie og den af Overfredningsnævnet ved kendelse af 20. august 1968 gennemførte fredning af arealer langs Strandstien. Der er således tale om både en strandbeskyttelseslinie og en fredningsgrænse, der forløber ind over ejendommen, således som det fremgår af vedlagte 2 kortbilag.

Linierne/grænserne er i øvrigt på matr.nr. 4 m sammenfaldende og løber parallelt med og i en afstand af 10 m (nøjagtig) fra skellet mod matr.nr. 4 l."

På dette grundlag oplyste fredningsnævnet i skrivelse af 2. august 1982 til skibsmægler Lars-Peter Ehrhorn følgende:

"Den pågældende ejendom er omfattet af både naturfredningslovens generelle bestemmelser om strandbyggelinie og den af Overfredningsnævnet ved kendelse af 20. august 1968 gennemførte fredning af arealer langs Strandstien. Der er således tale om både en strandbeskyttelseslinie og fredningsgrænse, der løber ind over ejendommen, således som det fremgår af vedlagte 2 kortbilag. Linierne/grænserne er i øvrigt på matr.nr. 4 m sammenfaldende og løber parallelt med og i en afstand af 10 m (nøjagtig) fra skellet mod matr. nr. 4 l."

Den 22. november 1988 tilskrev Ribe amtsråd, teknisk forvaltning, fredningsnævnet således:

"Vedr. sag om usikkerhed med hensyn til fredningsgrænse på matr. nr. 4 m Hjerting by, Guldager - ejendom berørt af Strandstifredningen.

I forbindelse med behandlingen af sagen om problemer ved Vibe-vænget i Hjerting ved Esbjerg (Fredningsnævnets j.nr. 215/87) blev der af fru Jelma Ehrhorn, der er ejer af matr.nr. 4 m Hjerting by, rejst tvivl om hvorvidt fredningsgrænsen over hendes ejendom i sin tid var blevet korrekt indtegnet på kortbilaget til fredningskendelse (se kopi af kortet, bilag 1 - fredningsgrænsen fremhævet med grøn farve).

Fru Ehrhorn rettede derfor henvendelse til landinspektør Gunnar Jessen, Varde, som i sin tid udarbejdede grundkortet til kendelseskortbilaget. Denne henvendelse har medført, at landinspektør Jessen har afgivet vedlagte erklæring (bilag 2), hvori anføres, at meningen var, at fredningsgrænsen skulle følge det levende hegn mellem fru Ehrhorns have og selve Strandstien, hvilket også, efter fredningskontorets vurdering ville være en hel naturlig grænsedragning. Grænsen, således som den er angivet på kortet til kendelsen, løber imidlertid parallelt med og i en afstand af ca. 12½ m fra ejendomsskellet ind mod matr.nr.4 c, således at grænsen går mellem foran omtalte levende hegn og fru Ehrhorns sommerhus.

På vedlagte kopi af et fotogrammetrisk udtegnede kort i 1 : 1.000 (bilag 3), har fredningskontoret henholdsvis indtegnet fredningsgrænsen (grøn stipling) og ejendomsskellet ud mod kystskrænten (rød perlestipling). Fredningsgrænsen er her overført, således som det tinglyste fredningskort udviser. Ang. ejendomsskellet skal oplyses, at de påførte mål er opgivet af landinspektør Jessen og stammer fra målebladet fra 1935, da parcellen blev udskilt. Den sorte linie (fuld og stippet) angiver det topografiske skel (det levende hegn). Selve Strandstien forløber mellem kortets sorte og røde linie.

Fredningskontoret kan således tilslutte sig fru Ehrhorns antagelse og landinspektør Jessens påstand om,

at fredningsgrænsen retteligt burde følge det levende hegn langs Strandstien, og

at Strandstien forløber mellem det blinde ejendomsskel og det levende hegn, altså over ejendommen matr.nr. 4 m Hjerting by.

Som det fremgår af side 25 fra kendelsen (bilag 4), blev der ikke givet erstatning ved fredningen af de angivne 300 m². De 300 m² er i øvrigt ca. det dobbelte af, hvad der er fredet af ejendommen, hvis ovenstående konklusion er korrekt.

Det fredede skulle således kun have været det med gul farve viste areal (bilag 3), arealet hvorover stien forløber."

Landinspektør Jessen^Si skrivelsen omtalte erklæring af 2. sept. 1988 er sålydende:

" Den på tinglysningsridset viste fredningsgrænse er ikke opmålt i marken, og man må vel have ment, at en opmåling var nødvendig, da grænsen skulle følge den i marken værende sti, men er indtegnet på grundlag af den af Fredningsplanudvalgets sekretariat udfærdigede plan i 1 : 2000.

Inden tinglysningsridset blev udfærdiget, blev der foretaget en rekognecering i marken, og ved denne blev det for matr.nr. 4 m fastsat, at grænsen for fredningen skulle følge det i marken værende raftehegn, og grænsen blev tegnet skitse-mæssigt over 4 m således, at arealet, der blev fraskåret, blev ca. 0,03 ha.

Jeg vedlægger en skitse, der viser hus, sti og fredningsgrænsen for så vidt angår matr.nr. 4 m Hjerting by."

På den af landinspektøren nævnte skitse hedder det "levende hegn (tidligere raftehegn) = Fredningsgrænse ".

Med hensyn til denne skitse forespurgte advokat Kjeld Klastrup på vegne fru Jelma Ehrhorn Esbjerg kommunes stadsarkitektkontor, byplanafdelingen, om man er enig i, at fredningsgrænsen går som på nævnte skitse,

I stadsarkitektkontorets notat af 25. november 1988 vedrørende matr.nr. 4 m Hjerting om "usikkerhed vedrørende strandbeskyttelseslinien" hedder det:

"Eksisterende forhold.

Grundareal efter matrikelkort 786 m²

Arealer beregnet efter den tinglyste fredningskendelse.

Grundareal landvårts strandbeskyttelseslinien:

12,5 x 40 = ca. 500 m²

Grundareal strandvårts strandbeskyttelseslinien:

786 - 500 = ca. 286 m²

Fredningskendelsens benævnte fredningsareal = 0,03 ha.

Strandbeskyttelseslinien er i fredningskendelsen indtegnet parallelt med og i en afstand af ca. 12½ m fra matrikelgrænsen mod matr.nr. 4 l af Hjerting."

I skrivelse af 30. november 1988 tilskrives stadsarkitektkontoret, byplanafdelingen i anledning af den ovennævnte forespørgsel fredningsnævnet således:

" Da det er fredningsmyndighederne der fastsætter placeringen af den omtalte strandbeskyttelseslinie, anmodes der om stillingtagen i sagen."

Med henblik på endeligt at få fastlagt forløbet af såvel fredningsgrænse som strandbeskyttelseslinie hen over matr.nr. 4 m anmodede fredningsnævnet i skrivelse af 10. februar 1989 påny Ribe amtsråd, teknisk forvaltning, igen at foretage en nærmere vurdering af, hvorvidt de tidligere afgivne udtalelser er modstridende.

Denne anmodning blev i skrivelse af 13. marts 1989 besvaret således:

" Indledningsvis skal præciseres, at den fredningsgrænse, der er tale om, er det grænseforløb, der blev fastlagt i den såkaldte Strandsti - fredning, som Overfredningsnævnet afsagde kendelse om den 20. august 1968, og som er vist på kortbilaget til kendelsen (se kortbilag 2 til udtalelse fra 1982).

I relation til strandbeskyttelseslinien kan oplyses, at der her er tale om naturfredningslovens generelle bestemmelser; men der er det specielle forhold i det her ved Hjerting, at man ret kort efter 37 - lovens ikrafttræden fik foretaget en nøjere gennemgang af området, idet der allerede på det tidspunkt lå en hel del bebyggelse, som man tog et vist hensyn til. Dette gjorde man ved at fastlægge linien i forhold til de eksisterende huse og ejendomsskel. Linien blev således her på ejendommen fastlagt i forhold til skelpælene ind mod naboejendommen, matr.nr.4 l smst., således at linien kom til at løbe parallelt med naboskellet i en afstand af nøjagtig 10 m. (se

bilag 1 til udtalelse fra 1982).

Det i udtalelsen fra 1982 anførte er for så vidt helt korrekt, under forudsætning af at grænserne/linierne er korrekt angivet på nævnte kortmateriale. Men problemet opstod, da fru Ehrhorn med bistand af landinspektør Gunner Jessen, Varde rejste spørgsmålet om, hvorvidt fredningsgrænsen var korrekt indtegnet på kortbilaget til kendelsen. Det er udelukkende det forhold, amtsrådets udtalelse fra 1988 går på, og hvor man i konklusionen når frem til, at fru Ehrhorns antagelse og landinspektør Jessens påstand må antages at være korrekt.

Konklusion:

1. Fredningsgrænsen følger det levende hegn (Rugosa-hækken) langs Strandstien.
2. Strandbeskyttelseslinien løber tværs over ejendommen i en afstand af 10 m. fra naboskel ved matr.nr. 4 1 smst.)

Den 15. februar 1989 afleverede Esbjerg kommune til fredningsnævnet et foreløbigt fredningsforslag for delvis ophævelse af Strandstifredningen af 20. august 1968.

Under hensyn til at der således blev rejst fredningssag efter naturfredningslovens § 34 a angående delvis ophævelse af Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968, hvorved blandt andet fredningsbestemmelsen vedrørende matr.nr. 4 m Hjerting blev fastsat, besluttede fredningsnævnet at inddrage spørgsmålet om fredningsgrænsedragningen på matr.nr. 4 m under denne sag, hvilket også fremgår af den i medfør af naturfredningslovens § 15 skete bekendtgørelse af sagens rejsning.

På det i medfør af naturfredningslovens § 17, stk. 1 den 17. april 1989 afhold^{te} behørligt tilvarslede møde blev spørgsmålet forelagt, men gav ikke anledning til nogen drøftelse, idet der ikke blev fremsat indsigelse imod, at fredningsgrænsen på matr.nr. 4 m rettelig følger det levende hegn langs Strandstien.

I fredningsnævnets kendelse af 29. okt. 1966 er anført følgende (side 21):

" Med hensyn til det fredede områdes afgrænsning skal nævnet bemærke, at denne i hovedtræk følger de eksisterende hegn og gærder mod landsiden ved over det egentlige strandareal er i et efter nævnets opfattelse passende omfang medtaget opholdsarealer bag ved stien, hvor dette har kunnet ske uden indgreb i bestående havearealer".

Herefter og idet fredningsnævnet tiltræder konklusionen i den af Ribe amtsråd, tekniske forvaltning, den 13. marts 1989 afgivne redegørelse for så vidt angår fredningsgrænsen

bestemmes:

Den ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 fastlagte fredningsgrænse på matr.nr. 4 m Hjerting by, Guldager sogn følger ejendommens levende skelhegn langs Strandstien.

Skov- og Naturstyrelsen

4. kontor

Slotsmarken 13

2970 Hørsholm.

År 1989, den 17. april kl. 14⁴⁵ holdt Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds med følgende sammensætning:

Amtsrådsmedlem Bent Poulsen, fru Vibeke Wium (suppleant) og dommer Terkel Svendsen (formand) offentlig møde i et lokale på Hjerting Skole, Guldagervej 53, Hjerting.

Der foretoges:

J.nr. 26/89

Forslag fra Esbjerg Byråd til delvis ophævelse af Overfredningsnævnets kendelse af 20. aug. 1961 vedr. frednings af Strandsti langs Ho Bugt.

J.nr. 223/88

Spørgsmål rejst af Ribe amtsråd tekn.forv. på foranledning af ejeren af 4 m Hjerting by, Guldager om usikkerhed med hensyn til fredningsgrænsen på nævnte ejendom.

Mødt var:

Esbjerg kommune ved viceborgmester Keld Vagner Jensen
afdelingsarkitekt Ole Bøggild og
arkitekt Leif Jacobsem samt
plantør Claus Læth

for Ribe amtsråd, topograf Jørgen Ellegaard

Danmarks naturfredningsforening ved Klaus Hybel Bräuner

og for Danmarks naturfredningsforenings lokalkomite Hans J. Olesen som ejer af matr.nr. 4 m Hjerting mødte fru Jelma Ehrhorn et antal lodsejere og andre interesserede var mødt.

Skov- og Naturstyrelsen havde meldt afbud.

Sagens bilag er følgende:

under j.nr. 26/89 Foreløbigt fredningsforslag fra Esbjerg kommune for

delvis ophævelse af Strandstifredningen i Hjerting, modtaget den 15/2 - 1989 bestående af fremsendelses-skrivelse og deri nævnte fredningsforslag af januar 1989 & ekstraktudskrift af byråds protokol for den 13/2-1989 samt 8 nummerede bilag.

Eksemplar af bekendtgørelse efter naturfredningslovens § 15 og indkaldelse til almindeligt møde efter § 17, adresse-
liste & avisudklip/Vestkysten^{f/} den 13. og 14. marts 1989 og af Esbjerg ugeavis fra den 14. s.m.

Endvidere var følgende bilag til stede:

Overfredningsnævnskendelse af 21. maj 1968 vedrørende fredning af strandsti langs Ho Bugt, lokalplan nr. 111, Fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 34 af 26. april 1988

Danmarks Naturfredningsforenings ankeskrivelse af 20. maj 1988 til Overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnets afgørelse af 23. juni 1988

Skrivelse af 15. nov. 1988 fra Ribe amtsråd, tekn.forv. med et bilag

under J.nr. 223/88 Skrivelse af 22. nov, 1988 fra Ribe amtsråd, tekn.forv. med 3 bilag

Skrivelse af 30. s.m. fra advokat Klastrup

Skrivelse af s.d. fra Esbjerg kommune, Stadsarkitektkontoret med 2 bilag

Skrivelse af 13. marts 1989 fra Ribe amtsråd, tekn.forv.

Kopi af høringsskrivelse af 10. febr. 1989 med 6 bilag

Formanden redegjorde for sagsrejsningen, nævnets sammensætning, og bekendtgørelse og indkaldelse til mødet i dag.

Han opfordrede tilstedeværende der - udøver de allerede nævnte - ønskede deres navne tilført forhandlingsprotokollen, til at give sig til kender

Bøggild forelagde fredningsforslaget og omtalt herunder det forberedende møde, der den 17. november 1988 blev afholdt på Hotel Hjerting med bemærkning, at det reviderede fredningsforslag er "strammet op" i forhold til det forslag, der blev forelagt i nævnte møde.

Han oplyste, at havneprojektet foreligger, og at licitation er afholdt.

Under omtale af fritidssejlerens problemer oplyste han, at fritidsbåde skal fjernes fra statshavnen i løbet af et, højst 2 år, hvilket vil medføre, at både kommer til at ligge for tøjlet spredt langs kysten, dog vil mange bådejere flytte deres både til østkysten. Placering af en havn for fritidssejlere i området ved Esbjerg er kun økonomisk realistisk ved Hjerting. Hertil kommer, at den foreslåede placering medfører, en "gratis" kystsikring af den "faldefærdige" strandsti, hvor Strandstien vil blive søgt reableret i den oprindelige terrænhøjde.

Endvidere omtalte han lokalplanen med den offentlige høring og tinglysning samt trafikministeriets udtalelse.

Ellegaard udtalte, projektet har været i ^{set} amtsforvaltningen flere gange: I forbindelse med Marbækplanen, regionplanen, kommuneplanen og lokalplanen samt i forbindelse med § 34 - sagen. Amtsrådets bemærkninger er indarbejdet i fredningsforslaget.

Klaus Bräuner udtalte, at Esbjerg kommunes repræsentanter på mødet den 17. november havde udtalt, at formålet med denne sag var en ophævelse af den gamle fredning, og at Overfredningsnævnet ved sin afgørelse af 23. juni 1988 har fastslået, at der består en tilstandsfredning, og at anlæg af en lyst-

bådehavn betyder en delvis ophævelse af denne fredning. Han redegjorde for Overfredningsnævnets praksis i § 34 - sager og omtalt følgende afgørelser:

vedr. fredning i Kokkedal, Rådmandshaven, Næstved og Golfbane i Græsted, Gilleleje kommune, Det fremgår heraf, at alene tungtvejende samfundsmæssige hensyn kan føre til op- hævelse af fredninger. Han henstillede til nævnet at af- vise sagen, susidiært at det medlem i nævnet, der alene var enig heri, afgiver dissens.

Hans J. Olsen tiltrådte de foranstående bemærkninger, idet han suppleren- de gjorde gældende, at området er af overordentlig stor naturværdi og at Langli udgør et naturvidenskabeligt refe- renceområde, hvorfor den planlagte havn, der ud over det synbare, vil ændre strømme i vandområdet, vil være intet mindre end en katastrofe.

Carl Stang direktør for nationalforeningen, der ejer Kystsantoriet, understregede, at en genskabelse af Strandstien vil være en stor fordel for befolkningens adgang til naturområdet. Han rejste spørgsmålet om rejsning af nye hegn, evt. ved opførelse af stakit og spurgte, om Esbjerg kommune ville afholde udgifterne hertil.

Keld Vagner Jensen udtalte hertil, at Esbjerg kommune generelt vil afholde følgeudgifter.

Otto Kjærgaard udtalte, at forslaget om ændring af en tilstandsfredning næppe kunne gennemføres. Han spurgte om naturstien ikke kunne genetableres uden ændring, idet han ikke fandt, at den eksisterende fredning forhindrer kystsikring. Han ønskede oplyst, om Esbjerg kommune under alle om-

stændigheder ville retablere stien.

Keld Vagner Jensen udtalte hertil, at han ikke kan tage stilling til, om kystsikring hindres af fredningen. Spørgsmålet om genetablering af Strandstien har ikke været drøftet.

Ellegaard udtalte, at stiforløbet er fastlagt i Overfredningsnævnets kendelse. Få dage efter stormfloden i 1981 blev der truffet afspærringsforanstaltninger og senere blev der etableret trappeadgang mellem strand og sti. Man fandt det dengang urealistisk at retablere stien.

Fru Ehrhorn henviste til Keld Vagner Jensens udtalelse i mødet den 17. november 1988. Hun nævnte ^{der} i 1971 ulovligt blev etableret en rørledning til afledning af overfladevand fra Vibevangen til stranden, og at skrænten i 1981 faldt ned, uden at der er foretaget noget til at udbedre skaden og forebygge fremtidige skader.

Keld Vagner Jensen udtalte hertil, at mødet i dag ikke er en fortsættelse af 17. november - mødet. Esbjerg kommune har ikke, heller ikke iflg. Overfredningsnævnets kendelse, pligt til at foretage genopretning. Kommunen har alene påtaget sig almindelig vedligeholdelse. Der er intet generelt ansvar for kommunen med hensyn til Strandstien og derfor heller ikke nogen speciel pligt til at foranstalte genopretning.

Ehrhorn gjorde gældende, at Esbjerg kommune ifølge Overfredningsnævnets kendelse skal afholde halvdelen af udgifterne.

Keld Vagner Jensen: til den almindelige vedligeholdelse. Han havde intet kendskab til, hvad der kan være foretaget uden hjemmel i kendelsen.

Ellegaard

udtalte hertil, at spørgsmålet om omfanget af Esbjerg kommunes vedligeholdelsespleje kan diskuteres, Kendelsens bestemmelser herom kan ikke anvendes ^{over for} stormflods-situationer. Den af fru Ehrhorn omtalte ledning har fredningsnævnet tilladt til afledning af overfladevand.

Claus Løth

udtalte, at der som led i den almindelige vedligeholdelse er foretaget visse beplantninger for at hindre nedbrydning af skrænten, men disse foranstaltninger er ikke tilstrækkelig hertil.

Landsretssagfører Bødker

udtalte - idet han bemærkede, at drøftelse af den vigtige fredning var ved at komme af sporet - at der bør træffes bestemmelser om, hvem vedligeholdelsespligten af stien påhviler - og i hvilket omfang - forslaget § 3 nr. 3 og § b, og det bør være Esbjerg kommune der fremtidigt skal vedligeholde Strandstien, navnlig hvis lystbådehavn etableres, idet stærkt forøget brug af stien da må forventes. Lokalplanen indeholder intet herom. I øvrigt fandt han, at havneanlægget ville medføre et så stort indgreb i vadehavet, at skaden ville være umuligt at genoprette. Han omtalte Miljøministeriets bekendtgørelse af 5. januar 1979 om vådområder.

Keld Vagner Jensen

udtalte, at Esbjerg kommune har forhandlet med de centrale myndigheder om placeringen af en lystbådehavn, og forslaget er fremskommet bl. a. på grundlag af udtalelser herfra.

Formanden

henviste til mødebekendtgørelsen, hvorefter tillige under sagen behandles spørgsmålet om forløbet af den af Over-

fredningsnævnets fastsatte fredningsgrænse for så vidt
angår matr.nr. 4 m.

Han gennemgik kort de herom foreliggende sagsbilag.

Ingen ønskede iøvrigt at udtale sig herom.

Sagen optages til kendelse der afsiges efter nærmere
bekendtgørelse herom.

Mødet hævet.

Terkel Svendsen

Ar 1989 den 30. august blev i

j.nr. 26/89:

Forslag fra Esbjerg Byråd
til delvis ophævelse af Over-
fredningsnævnets kendelse af
20. august 1968 vedrørende
fredning af Strandstien langs
Ho Bugt.

truffet følgende

A F G Ø R E L S E:

Ved kendelse af 20. august 1968 stadfæstede Overfredningsnævnet en af Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds den 29. oktober 1966 afsagt kendelse vedrørende fredning af Strandstien i Guldager og Alslev-Hostrup sogne alene med ændringer i erstatningsmæssige henseende.

Det fremgår af fredningsnævnets bilag,

at sagen var rejst af Guldager sogneråd, der som begrundelse for anmodningen om fredning af arealer langs Ho bugt fra Strandpromenaden i Hjerting mod nordvest til Hostrup sogneskel anførte, at man ønsker helt fri adgang for offentligheden langs kysten på den pågældende strækning,

at fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter anbefalede den foreslåede fredning, som anbefales udvidet mod nordvest og med ret for almenheden til gående færdsel ad den langs stranden førende sti samt til ophold på arealer fortrinsvis beliggende mellem denne sti og havet,

at de af fredningsplanudvalget foreslåede foranstaltninger, hvorved der gives almenheden adgang til en ca. 3 km lang afvekslende og smuk kyststrækning med smukke udsigter mod Skallingen, Fanø, Ho m.v., efter udvalgets skøn vil give værdifulde rekreative muligheder,

at Naturfredningsrådet til sagen har oplyst, at der ved Overfredningsnævnets kendelse af 3. marts 1958 angående fredning af matr.nr. 1 q Sjelborg er tillagt almenheden adgang ad en over matr.nr. 1 d smst. førende 1,50 m bred sti, der har et meget smukt forløb over høje brinker med udsigt over Ho bugt til Langli og Skallingen, hvorfor Naturfredningsrådet støtter såvel det daværende sogneråds forslag om, at der sikres offentligheden ret til ophold på arealerne mellem stien og stranden, som fredningsplanudvalgets anbefaling af, at den ved den ovennævnte kendelse af 3. marts 1958 sikrede adgangsret, for så vidt angår ca. 260 m udvides til at omfatte hele strækningen fra Hjerting strandpromenade til Myrthue, ligesom rådet støtter forslaget om opholdsarealer,

at Danmarks Naturfredningsforenings lokale repræsentant tilsluttede sig forslaget om en regulering af færdsels- og opholdsretten på og langs med det bestående stianlæg,

at Sjelborg hus- og grundejerforening i en udtalelse om fredningen blandt andet har anført, "at stien fra Hjerting til Marbæk har en meget afvekslende karakter, idet første del ind til "Rødhætte" delvis følger stejle skrænter (altså ingen plads mod vandsiden), medens resten af vejen følger græsbevoksede strandområder (altså god plads mod vandsiden),

at fredningsnævnet indleder sin afgørelse af fredningssagen med at fastslå, "at det vil have den største betydning at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen", og

at almenheden tillægges ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det fredede areal, dog at der efter påstand herom fra ejerside ikke gives opholds- og badningsret, blandt andet på strandarealer til de af Nationalforeningen til tuberkulosens bekæmpelse og af Københavns kommunelærerinde-forening drevne sanatorier.

Ved stormfloden den 24. november 1981 blev klinten ud for den sydlige del af det fredede område undermineret og fjernet, enkelte steder helt ind til Strandstien, som derefter af sikkerhedshensyn blev lukket for offentlig færdsel efter bestemmelse af fredningsnævnet i samråd med Ribe amt, teknisk forvaltning, og Esbjerg kommunes plantør. Efterfølgende blev der etableret trappeadgang fra p - pladsen syd for Strandstien til forstranden og trappe mellem Strandstien og forstrand ud for Svalevænget; adgangsforholdene blev indtegnet på de tidligere opsatte kortborde.

Fra midten af 1960'erne har der fra såvel kommunal som anden side været arbejdet med planer for etablering af lystbådehavn til erstatning for de skiftende liggepladser i Esbjerg havn og til opfyldelse af et stigende behov for plads til fritidssejlere.

I foråret 1976 fremkom et detaljeret skitseprojekt til en lystbådehavn ved den nordlige ende af Strandpromenaden i Hjerting. Skitseprojektet var grundlaget for et lokalplanforslag, som blev forelagt byrådet den 22. december 1977.

Den 9. december 1985 blev en ny lokalplan nr. 111 for en lystbådehavn ved Hjerting endelig godkendt af byrådet og bekendtgjort den 4. marts 1986.

Fra lokalplanens indledning gengives følgende:

"Lokalplanen har til formål at sikre strandarealerne fra

den nordlige ende af Strandpromenaden og ud til Sjelborgdalen til anlæg af en lystbådehavn. Udover havnen og de dertil hørende parkerings- og standpladser, skal der sikres plads til en større offentlig parkeringsplads umiddelbart ved Strandpromenaden. I den for området må der opføres og indrettes de nødvendige bygninger, der naturligt hører hjemme i forbindelse med en lystbådehavn".

"Lokalplanområdet ligger i dag hen som en åben strand. På den sydlige del af området umiddelbart op til Strandpromenaden findes et slæbested, og et mindre område er inddraget til standplads for sejljoller (fastlagt i lokalplan nr. 175). Her findes også en mindre offentlig parkeringsplads.

Fra Strandpromenaden i syd hæver kysten sig i form af klinter, der igen flader ud i den nordlige del af området."

"Fra midten af 1960'erne har der fra såvel kommunal som anden side været arbejdet med planer for etablering af en lystbådehavn til erstatning for de skiftende liggepladser i Esbjerg havn og til opfyldelse af et stigende behov for plads til fritidssejlere.

I 1971 forelå en landskabsplan for Marbæk-området nord for Hjerting.

Planlægningsarbejdet var iværksat af Esbjerg kommune og fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter.

I planen peges der på muligheder for at placere en lystbådehavn ved Sjelborg, umiddelbart nord for den nu foreslåede placering.

I de videre overvejelser om lystbådehavnens placering er der peget på det ønskelige i en nærmere tilknytning til den bymæssige bebyggelse i Hjerting.

I forbindelse med planlægningen af Hjerting-området i 1973 er skitseret en placering ud for den sydlige del af

Strandpromenaden".

"De vandbygningstekniske og delvis besejlingsmæssige forhold bevirker, at den bedst egnede placering herefter skal findes inden for strækningen fra drengesanatoriet i Hjerting til Sjelborg.

Den i lokalplanen viste placering blev valgt ud fra en samlet vurdering af de havnetekniske-, færdsels- og byplanmæssige samt økonomiske forhold.

Spørgsmålet om placeringen blev også forelagt fredningsmyndighederne i efteråret 1975. Fredningsplanudvalget for Ribe amt udtalte i den anledning: "at udvalget har drøftet sagen på sit møde den 4. december 1975, hvor det blev vedtaget, at udvalget på det foreliggende grundlag må mene, at en så sydlig placering som muligt inden for de viste rammer (strækningen fra drengesanatoriet til Sjelborg) må være at foretrække."

Det fremgår af lokalplanen, at der ikke må foretages ændringer af eksisterende lovlige forhold, før der er opnået tilladelse hertil fra miljøministeren om ophævelse af naturfredningslovens bestemmelse om strandbyggelinie, eller før der er opnået tilladelse fra Overfredningsnævnet om delvis ophævelse af fredningskendelsen, for så vidt angår strandarealerne neden for klinten.

I skrivelse af 18. december 1987 anmodede Esbjerg kommunes stadsarkitekt om en forhåndsudtalelse fra fredningsnævnet angående anlæggelse af en ny fritidshavn i Ho bugt ved Hjerting, suppleret med en ansøgning af 27. januar 1988 fra samme om ophævelse af strandbyggelinien og strandstifredningen for et nærmere angivet område i Ho bugt i forbindelse med planlægningen af en fritidshavn i Hjerting. Sidstnævnte ansøgning med projektmateriale vedrørende havneanlægget blev af fredningsnævnet forelagt amtsrådet til udtalelse.

På denne anledning har Ribe amtsråd, teknisk forvaltning, i skrivelse af 18. marts 1988 udtalt følgende:

"Efter modtagelsen af sagen er nogle forhold i projektet blevet drøftet med kommunens tekniske forvaltning, Fredningsnævnet og Skov- og Naturstyrelsen. Endvidere kan det oplyses, at Trafikministeriet ved skrivelse af 11. december 1987 anmodede amtsrådet om en udtalelse angående Hjerting fritidshavn i henhold til lands- og regionsplanlovens § 18.

Forannævnte § 18 - sag har været forelagt både amtsrådets udvalg for teknik og miljø og økonomiudvalget, hvor man traf beslutning om at meddele trafikministeriet,

at det påtænkte forslag til lystbådehavn i Hjerting ikke ses at være i strid med § 22 i Regionplan 1985 - 96, at amtsrådet dog skal gøre opmærksom på, at der efter de nyeste undersøgelser er påvist væsentlige giftvirkninger af muslingebestande i op til 30 km fra lystbådehavnen som følge af anvendelse af organotinforbindelser i bundmalinger,

at farvandet ud for Hjerting og hele Ho bugt er et vigtigt område for blåmuslingebestanden i Vadehavet, og

at anlæg af dele af lystbådehavnen, der berører strandbredden og kystskrænterne, vil kræve en særlig godkendelse af fredningsnævnet.

Det skal tilføjes, at spørgsmålet om at placere en lystbådehavn det pågældende sted ud fra et mere overordnet planlægningsmæssigt synspunkt er afklaret tidligere, idet havneplaceringen er indarbejdet i "Marbækplanen", regionplanen, kommunalplanen og den endelige godkendte lokalplan (nr. 111).

Lokalplanen blev påbegyndt i 1978 og forelå i endelig godkendt form i slutningen af 1985. Planen var dog kun en rammeplan, hvilket også har bevirket, at man ikke fra centralt hold

har ophævet strandbeskyttelseslinien (naturfredningslovens § 46) i forbindelse med planens godkendelse. I lokalplanbestemmelserne, pkt. 8.1. har man derfor anført, at inden projektets iværksættelse skal der ske ophævelse af disse bestemmelser via naturfredningslovens § 46, stk. 7. Efter disse bestemmelser har miljøministeren mulighed for at bestemme, at reglerne ikke skal gælde for området. Med henvisning til efterfølgende afsnit synes denne fremgangsmåde imidlertid ikke særlig hensigtsmæssig, idet fredningsnævnet alligevel skal behandle flere af de dele, som det nu forelagte projekt består af.

Ud over behandlingen efter § 46 kræver projektet fredningsnævnets behandling i henhold til naturfredningslovens § 34. (dispensation for fredning). Dette skyldes, at der i området er gennemført en fredning. Det drejer sig om den såkaldte Strandsti - fredning, som blev gennemført ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968. Det primære med denne fredning var, at man sikrede offentligheden gående adgang til arealerne langs kysten ad Strandstien. Stien er imidlertid på delstrækningen her "faldet i vandet" ved stormfloden i 1981.

Offentlighedens mulighed for fortsat færdsel gennem området er derfor et forhold, som fredningsnævnet må være meget opmærksom på ved de forestående forhandlinger. Det skal bemærkes, at stien efter 81 - stormfloden over en strækning blev forlagt til forstranden. Helt korrekt er spørgsmålet nok, om man i forbindelse med havnens etablering - hvor der nødvendigvis må tilføres området ret store mængder overskudsjord fra andre områder - har mulighed for at få stien lagt tilbage til sit oprindelige forløb, således at man undgår at lede offentligheden gennem selve havneområdet. Et stiforløb ovenfor kystskrænten vil formentlig også give de besøgende de bedste oplevelsesmuligheder. Hertil kommer, at en sådan løsning også vil minimere konfliktmulig-

heden mellem egentlige brugere af havnen (sejlere, surfere, roere m.v.) og de besøgende.

Konkluderende kan således anføres,

at det forelagte projekt ses at skulle behandles i henhold til naturfredningsloven, §§ 34 og 46, henholdsvis bestemmelserne fra fredning (Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968) og strandbeskyttelsesliniebestemmelserne, og

at man skal opfordre til, at den via fredningen sikrede færdselsret for almenheden gennem området sikres ved fastlæggelse af nyt forløb (forløber i dag langs stranden på en delstrækning)."

Den 8. april 1988 afholdt Esbjerg kommune med deltagelse af fredningsnævnet samt repræsentanter for amtets fredningskontor og Danmarks Naturfredningsforening et orienterende møde, hvori Naturfredningsforeningens 4 repræsentanter gav til kende, at foreningen ville gøre, hvad der var muligt for at forhindre havnens tilblivelse i Ho bugt.

Esbjerg kommunes repræsentant gjorde gældende, at almenhedens mulighed for gående færdsel ikke hindres som følge af det planlagte projekt, samt at kommunen i forbindelse med projektet, er sinødt at reetablere Strandstiens forløb på toppen af skrænten, og for så vidt angår de af fredningen omfattede arealer, efter forhandling har opnået enighed med de berørte lodsejere om vilkårene for overtagelse af arealerne.

Fredningsnævnet meddelte herefter i skrivelse af 26. april 1988 dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34 således, at det planlagte havneanlæg kunne gennemføres blandt andet på vilkår, at Strandstien allerede i første anlægsfase reetableres i den oprindelige terrænhøjde.

Denne afgørelse indbragte Danmarks Naturfredningsforening for Overfredningsnævnet med påstand om,

"at etablering af lystbådehavnen indebærer en videregående afvigelse fra fredningsbestemmelserne (fredningens formål), hvorfor sagen skal behandles efter reglerne i naturfredningslovens § 34a".

Den 23. juni 1988 ophævede Overfredningsnævnet den påklagede afgørelse, idet det i skrivelse herom til Esbjerg byråd anføres:

"Anlæg af den omhandlede lystbådehavn betegner reelt en delvis ophævelse af fredningen og kan derfor ikke tillades i medfør af naturfredningslovens § 34".

Efter at Esbjerg byråd på et møde den 12. sept. 1988 havde besluttet i medfør af naturfredningslovens § 34a at rejse en fredningssag for at få ophævet den eksisterende fredning, men alene for et område, der ligger inden for lokalplan 111 for en lystbådehavn ved Hjerting med bemærkning, at ændringsforslaget ikke omfatter den fredede strandsti øverst på klinten, som kommunen i forbindelse med fredningsforslagets gennemførelse forpligter sig til at genopbygge efter stormskaderne i de senere år. Almenheden vil efter forslaget bevare retten til fri og uhindret gående færdsel i området,

blev et af Esbjerg kommune i sept. 1988 udarbejdet forslag med titlen: "Hjerting Fritidshavn" og med undertitel "Foreløbigt fredningsforslag. Delvis ophævelse af Strandstifredning af 20. aug. 1968" offentliggjort i overensstemmelse med naturfredningslovens § 12 og forelagt i et behørigt indvarslet offentligt møde på hotel Hjerting, den 17. november 1988.

Formanden for Esbjerg Søsport havde i skrivelse af 1. aug. og 2. nov. 1988 henvendt sig til miljøministeren vedrørende havneanlægget i anledning af pressemeddelelse om, at Danmarks Naturfredningsforening havde opfordret ministeren til at stoppe nævnte projekt.

I svarskrivelse af 15. nov. 1988 henviste miljøministeren til skrivelse af samme dato til Danmarks Naturfredningsforening med kopi blandt andet til Esbjerg Søsport, hvori det hedder:

"-----at den statslige accept af projektet hviler på en række forhandlinger mellem ministeriet for offentlige arbejder og

Miljøministeriet, som førte til, at førstnævnte ministerium i nov. 1980 meddelte Esbjerg kommune at ptincipitilladelse til etablering af en lystbådehavn for 350 kølbåde. Af denne tilladelse fremgår det, at de to ministeriet "samstemmende er af den opfattelse, at man, uanset at en lystbådehavn ud fra en økologisk synsvinkel er uønsket i området, ikke kan afskære Esbjerg kommune fra at etablere en lystbådehavn inden for kommunens område", samt at der ikke fandtes grundlag for at anbefale en anden placering, end den på byrådet foreslåede ved Hjerting.

I konsekvens heraf forudsatte miljøministeren ved godkendelse i febru. 1984 af retningslinier for blandt andet lystbådehavne i regionplan 1980-92 for Ribe amtskommune, at de heri indeholdte 350 nye bådepladser i Esbjerg kommune placeres ved Hjerting.

Efterfølgende har Miljøministeren i januar d.å. godkendt normaltillæg 84/85 til regionplan hvori der, foruden afgrænsninger af Ramsar-område Vadehavet, indgik en retningslinie om placering af en fritidshavn med 350 bådepladser ved Hjerting, -----"

Ribe amtsråd, tekn. forv., meddelte i skrivelse af 15. nov. 1988 Esbjerg kommune, at amtsrådet efter vedtagelse både i udvalget for teknik og miljø og i økonomiudvalget ikke udtaler sig imod det fremlagte fredningsforslag, men at der foreslås, at der indarbejdes plejebestemmelser i fredningsforslaget.

Med skrivelsen fulgte kopi af det af amtsrådets tekniske forvaltning udarbejdede dagsordenmateriale, jfr. herom nedenfor, der "ligger bag amtsrådets stillingtagen til fredningsforslaget".

Om det på mødet den 17. november 1988 passerede henvises til det af Esbjerg kommune, den 28. nov. 1988 udsendte båndreferat af mødet.

I brev af 17. dec. 1988 til Esbjerg byråd fremsatte Elna og K. E. Schousboe, Vibevænget 8, indsigelse imod det fremsatte fredningsforslag med kommentarer til ovennævnte møde.

Det hedder i brevet:

"----- på mødet fremgik tydeligt at tolkningen af Overfredningsnævnets skrivelse af 23. juni 1988 er afhængig af, om man er for eller imod lystbådehavnens placering i Ho bugt ved Hjerting, hvorfor sagen "lystbådehavn" jo ikke helt kan

undgå at påvirke debatten om fredningssagen.-----
 ----- Når lystbådehavnen alligevel er vigtig i denne sag, er det fordi Esbjerg kommune ikke har udtalt, at man ønsker ændring af fredningsn, "blot" for at kystsikre eller renovere skrænterne, således at det fredede område fortsat kan fremstå, som et naturområde med de muligheder, der fremgår af fredningskendelsen om bevaring af den hidtidige tilstand for området, med færdsel på sti, og ophold på og badning fra nærmere afgrænsede områder.

Det lyder endvidere underligt, såfremt fredningen KUN skal betragtes som en stifredning, idet hele området omkring stien (nærmere afgrænsende område), jo hverken må bebygges eller benyttes til andre formål.

For os at se, må det gælde området og stien.

For menigmand er det helt uforståeligt, at man kan frede et område, med nogle forhåbentlige vægtige grunde til at frede et område, og at man så fordi et nyt/andet byråd ønsker, at benytte området til et eller andet formål, så kan få ophævet fredningen. Så er frednings-ideen for os at se ikke meget værd.

Hvad om man næste gang ønsker sportfaciliteter, vandland eller feriecenter i Marbæk Plantage, vil en fredning her så også kunne ophæves ??

Vi går stærkt imod, at man ophæver fredningen ud fra de nævnte betragtninger, og fordi nuværende og eventuelt ændrede fredningsarealer vil blive meget belastet af den færdsel/trafik og støj, der vil komme i området ved anlæggelse af en lystbådehavn på det planlagte sted".

Den 19. december 1988 tilskrev Esbjerg Søsport ved formanden Esbjerg kommune således:

"Bemærkninger til Esbjerg kommunes forslag om delvis op-
 hævelse af Strandsti - fredningen ved Hjerting.

Med baggrund i, at Esbjerg Søsport driver en væsentlig del af aktiviteterne fra jollepladsen i Hjerting (som grænser umiddelbart op til den fredede skrænt samt den fredede strandsti), skal vi hermed fremkomme med følgende bemærkninger til fredningsforslaget - og konsekvenserne heraf.

Det er efter vor opfattelse ikke nogen som helst mening i at benævne fredningen fra 1968 som "tilstandsfredning", idet dette vil indebære, at havet fortsat vil erodere skrænten, og som følge deraf vil en sti på toppen af denne aldrig kunne sikres. Dette vil uværgeligt medføre at lodsejerne vil fortsætte med at fylde haveaffald, jord af forskellig beskaffenhed, murbrokker m.m. på skrænterne med det formål at forsøge at sikre disse mod yderligere nedskridninger. Resultatet af disse forsøg har kunnet iagttages de sidste år med al mulig tydelighed. Det kan under ingen omstændigheder kaldes "skøn natur" - snarere en losseplads.

En delvis ophævelse af den eksisterende fredning er efter vor bedste overbevisning IKKE i strid med det, som normalt er for målet med fredninger - nemlig at bevare og sikre naturværdier.

Ovennævnte er da også den altovervejende grund til, at vi på det skarpeste må tage afstand fra Danmarks Naturfredningsforenings intense forsøg på at bevare et losseplads-lignende område tillige med ønsket om at skabe et attraktivt område i form af lystbådehavn, som netop vil sikre de fredede skrænter og strandsti mod yderligere "voldtægt".

Her ud over vil lystbådehavnen iøvrigt ikke få miljømæssige konsekvenser".

Den 15. februar 1989 indgav Esbjerg Kommune til Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds et i januar 1989 revideret fredningsforslag, der i det væsentlige er identisk med det oprindelige forslag.

Under iagttagelse af naturfredningslovens bestemmelser om rejsning og behandling af fredningssag afholdt fredningsnævnet et behørigt tilvarslet offentligt møde, mandag, den 17. april 1989 på Hjerting skole, Hjerting.

Om det på dette møde passerede, henvises til udskrift af forhandlingsprotokollen, for så vidt angår omtale ikke sker i det følgende.

Afdelingsarkitekt Ole Bøggild gjorde for Esbjerg kommune gældende, at placering af en havn for fritidssejlere i området ved Esbjerg kun er økonomisk realistisk ved Hjerting. Hertil kommer, at den foreslåede placering medfører, en "gratis kystsikring" af den "faldefærdige" strandsti, hvor Strandstien vil blive søgt reableret i den oprindelige terrænhøjde.

Klaus Bräuner og Hans Olesen på vegne Danmarks Naturfredningsforening og dennes lokalkomite henviste til, at Overfredningsnævnet ved sin afgørelse af 23. juni 1988 har fastslået, at der består en tilstandsfredning, og til at anlæg af en lystbådehavn betyder en delvis ophævelse af denne fredning. Klaus Bräuner redegjorde for Overfredningsnævnets praksis i § 34 - sager og omtalte afgørelser, hvoraf fremgår, at alene tungtvæjende samfundsmæssige hensyn kan føre til ophævelse af fredninger, hvorfor han henstillede til nævnet at afvise sagen.

Direktør for Nationalforeningen, der ejer kystsanatoriet, Carl Stang, understregede at en genskabelse af Strandstien vil være en stor fordel for befolkningens adgang til naturområdet.

På foranledning af fredningsnævnet har stadsarkitekten i Esbjerg foretaget fotoregistreringer dels med fotooptagelser den 15. juni 1989 nummereret og med standpunkt og retning som angivet på tegninger over havneanlægget og Strandpromenaden (rød mappe), dels med fotooptagelser den 5. juli 1989 omkring Fanø lystbådehavn (blå mappe).

Fredningsnævnets bemærkninger.

Forslaget til anlæg af en fritidshavn tjener et for Esbjerg kommune påtrængende og anerkendelsesværdigt formål og må på baggrund dels af, at placering af en lystbådehavn i området har været en bestanddel i planlægningsarbejdet for hele Esbjerg - området siden midten af 1960'erne, dels af den statslige accept af projektet, således som fremgår af miljøministerens redegørelse i skrivelse af 15. november 1988, af fredningsnævnet anses for at være af almen betydning.

Fredningsnævnet tiltræder den af Ribe amtsråds tekniske forvaltning til brug ved amtsrådets behandling af fredningsforslaget afgivne udtalelse om at fredningssagen, der blev gennemført i perioden 1965-69, var en forløber for de generelle bestemmelser om offentlighedens adgang til strande, der kom ind i 69 - loven. Det primære med fredningen var sikringen af offentlighedens uhindrede adgang for gående færdsel ad Strandstien, samt ophold og badning på nærmere angivne steder på den ca. 3 km lange kyststrækning, som Strandsti - fredningen omfatter. Bestemmelserne om " bevarelse af arealerne i deres nuværende tilstand" var i forhold til adgangsspørgsmålet et sekundært forhold, hvilket hang sammen med, at de bagved liggende arealer i udstrakt grad var overgået til bymæssig anvendelse.

Bag det smalle fredningsområde, hvorpå havnen er planlagt etableret, ligger et nu fuldt udbygget sommerhus- og boligområde.

Umiddelbart syd for det projekterede havneområde er anlagt en bådeophalingsplads (rød mappe nr. 7-10) og på vandsiden af den mod syd førende Strandpromenaden er med fredningsnævnets tilladelse af 20. august 1987 i medfør af naturfredningslovens §§ 46, stk. 6 og 34, stk. 5 anbragt en overløbsledning indbygget i et kystsikringsanlæg med "Københavnervæg" -

træspunsvæg - ind mod parkeringsarealet og med skråningsanlæg med stenkastning og 3 trappenedgange fra vejen til forstranden (rød mappe nr. 1-5).

Det er således kun nord for havneanlægget at der er en ureguleret kyststrækning (rød mappe nr. 12-23)

De tre interesser, som tilgodeses ved fredning^{er}er:

1. Strandstien
2. Ophold og badning på og fra strandarealer
3. Landskabelige hensyn

Vedr. 1 - Strandstien.

Der er ikke ved fredningen sikret offentligheden passage-mulighed til enhver tid ad stien.

Som følge af den foran omtalte nedskridning er klintoverkanten rykket så meget tilbage (rød mappe 21-23), at der ikke er passagemulighed på den fra syd første strækning indtil Svalevænget, hvorfor gående på denne strækning er henvist til via trappeanlæg at benytte forstranden (rød mappe nr. 13-14).

Det må forudses, at stiforløbet i videre udstrækning afbrydes ved nedskridning, dersom der ikke sker en kystsikring.

I Esbjerg kommunes fredningsforslag er om fredningens formål i § 3 anført: at sikre kystskrænterne og Strandstiforbindelse, og i § 4 er beskrevet de foranstaltninger til reetablering og sikring af stien, som Esbjerg kommune påtager sig.

Iflg. § 10 skal de nye fredningsbestemmelser først være gældende fra igangsætningstidspunktet for anlægsarbejderne med fritidshavnen.

Vedr. 2 - Ophold og badning.

Iflg. det Overfredningsnævnets kendelse fra 1968 vedlagte kort med angivelse af arealer med og uden ret efter kendelsen til ophold og badning er, regnet efter kyststrækningen 3/7 af den strækning, som berøres af havneanlægget, uden ret til ophold og badning.

Hele strækningen, således som den fremtræder - (rød mappe nr. 12-18) - er uden værdi som opholdsareal.

Fredningsnævnet finder ikke at kunne se bort fra, at der ved sandvandring efter anlæg af havnemolerne vil opstå langt mere egnede arealer til badeformål.

Vedr. 3 - Landskabelige hensyn.

Fredningsnævnet er enig i, at hav området, der afgrænses af Fanø, Skallingen og Langli, er et yderst ømfindtligt område.

Det er nærliggende at sammenligne dette område med et mindre naboområde - bugten mellem Nordby og Halen på Fanø, der med færdisgørelse i år er "belastet" med Fanø lystbådehavn (blå mappe)

Denne havn synes at forøge oplevelsen af de landskabelige kvaliteter, og det er fredningsnævnets opfattelse, at det samme vil blive tilfældet i det her omhandlede område.

Henset til at Strandstien retableres og fremtidig bevares i princippet i dens oprindelige højde i terrænet, findes hensynet til udsigten fra Strandstien og dens omgivelser - de af fredningen omfattede arealer - ikke at kunne begrunde, at der nægtes tilladelse til etablering af havnen.

Ved afvejning af de ved Overfredningsnævnets kendelse beskyttede interesser over for de almene hensyn, der bærer

lokalplanen, finder fredningsnævnet, at Strandstiinteressen alene kan tilgodeses ved fredningsforslagets foranstaltninger, og at forslaget iøvrigt varetager naturinteresserne i rimeligt omfang.

Endvidere finder fredningsnævnet det af betydning, at fredningsændringen ingen konsekvenser kan få, da lignende ansøgninger i fredningsområdet næppe kan forekomme.

Fredningsnævnet godkender derfor det af Esbjerg kommune endeligt fremsatte fredningsforslag med nogle redaktionelle ændringer, hvorved fremhæves, at fredningens formål fortsat er områdets rekreative og landskabelige værdier og bevarelsen af Strandstien, hvorfor det tillige gennem supplerende bestemmelser under pkt. 10 overgangsbestemmelser sikres, at skrænterne og Strandstien retableres, selv om havneprojektet ikke kommer til udførelse.

Fredningsnævnet bestemmer herefter følgende:

1. Ophævelse af bestående og fastsættelse af nye fredningsbestemmelser.

Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 vedrørende fredning af Strandstien langs Ho bugt ophæves for den del af fredningen, der er omfattet af lokalplan nr. 111 i Esbjerg kommune. Lokalplanen, der er endeligt vedtaget af Esbjerg byråd, den 9. december 1985, åbner mulighed for etablering af en fritidshavn i Hjerting.

For de arealer, der ikke anvendes direkte til anlægelse af fritidshavn samt til præcisering af områdets fremtidig anvendelse og tilstand, fastsættes følgende bestemmelser:

2. Områdets afgrænsning.

Fredningsområdet afgrænses som vist på vedhæftede kort tegning nr. BP T 48-88 omfattende følgende matr.nre.: 2 d, 2 e, 2 l, 2 q, 3 y, 3 r, 4 g, 13 bu, 14 b, 17 d, 18 a, 19 g, 19 d, 24 d, 62 a, 62 b, 63, 64 b, Hjerting by, Hjerting, samt alle parceller der efter d. 28. juli 1989 udstykkes fra nævnte ejendomme i det omfang, de hel eller delvis ligger inden for fredningsområdet. Bestemmelserne gælder kun den del af ovennævnte matrikelnumre der ligger inden for området.

3. Fredningens formål.

Formålet med ophævelse af de gamle fredningsbestemmelser samt fastsættelse af nye bestemmelser er,

3.1. at det sikres, at områdets rekreative og landskabeli værdier bevares, navnlig kystskrænterne og Strandstiforbindelsen.

3.2. at der åbnes mulighed for etablering af en fritidshavn og

at der fortsat sikres offentligheden ret til gående færdsel, ophold og badning i det omfang, det er foreneligt med fritidshavnens anvendelse.

4. Terrænændringer.

4.1. De nedstyrtede/stomflodspåvirkede kystskrænter retableres af Esbjerg kommune ved tilkørsel af jord, så skrænterne i princippet kommer til at fremstå i en tilstand så nær den oprindelige, da området blev fredet.

Ligeledes retableres selve Strandstien i princippet til dens oprindelige forløb og højde i terrænet.

4.2. De for havneanlægget nødvendige og i lokalplanen samt havneprojektet (fra januar 1988) beskrevne opfyldninger kan foretages på strandarealerne op til

kote 4,50 m over D.N.N. Tilsvarende kan anlæggelse af parkeringspladser ske i henhold til forannævnte.

5. Anlæg og bebyggelse.

Anlægsarbejder og bebyggelse må kun ske indenfor de rammer, der er fastsat i lokalplanen og indeholdt i projekt materialet fra januar 1988.

6. Vedligeholdelse og naturpleje.

6.1. Ribe amtsråd påser, at kystskrænterne og Strandstien fremtræder i en for området passende tilstand, og skal henholdsvis påtale og afhjælpe mangler.

6.2. Esbjerg kommune foretager beplantning, om fornødent afhegning, med henblik på kystskrænternes sikring mod erosion og nedskridning. Beplantningen skal ske med egnstypiske buske og træer.

6.3. Esbjerg kommune påser, at lokalplanens bestemmelser om områdets fremtræden efterleves, og skal i givet fald påtale eller afhjælpe mangler.

7. Offentlighedens adgang.

7.1. Der tillægges almenheden ret til gående færdsel i og gennem området.

7.2. Besøgende uden egentligt ærinde i fritidshavnen skal ved skiltning m.v. søges ledet gennem området ad Strandstien.

7.3. Kørende færdsel må normalt kun foregå til og fra de anlagte parkeringspladser. Dog må nødvendig arbejdskørsel foregå på selve havnearealet.

7.4. I byggefasen og ved eventuel nedskridning på skrænten er det ved kommunens foranstaltning tilladt at lukke dele af området for færdsel.

8. Information/vedledning.

Ribe amtsråd opsætter på passende steder skilte, kortborde og stiafmærkninger med henblik på informering og vejledning af besøgende i området.

Ved Strandstiens udgangspunkt i Hjerting opsættes et kortbord, der viser stiens forløb gennem området og de nord for beliggende områder.

9. Dispensation m.v.

9.1. Dispensation fra foranstående bestemmelser kan gives af fredningsnævnet, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens hovedformål.

9.2. Beplantning, skiltning og evt. lukning af delområde for offentligheden må kun ske efter forudgående godkendelse af Fredningsnævnet.

10. Overgangsbestemmelser.

Indtil anlægsarbejderne med fritidshavnen igangsættes, vil de gamle fredningsbestemmelser i Strandstifredningen være gældende.

Allerede i havnebyggeriets første anlægsfase reetablerer Esbjerg kommune Strandstien i princippet i dens oprindelige terrænhøjde, jfr. pkt. 4.1.

Såfremt der træffes endelig beslutning om, at projektet til fritidshavn ikke gennemføres, bortfalder de foran under pkt. 3.2., 4.2., 5, 6.3., 7.2. og 7.3. anførte bestemmelser, og de i Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 fastsatte fredningsbestemmelser suppleret med de i denne kendelse under pkt. 4.1., 6.1., 6.2., 7.4. og 9 nævnte bestemmelser vil være gældende for området.

De arbejder, som det ved denne afgørelse under pkt. 4.1. og 6.2. pålægges Esbjerg kommune at udføre, skal snarest muligt bringes til udførelse og skal være fuldførte inden 3 år fra kendelsens dato.

Afgørelsen medfører intet erstatningsspørgsmål.

Afgørelsen vil på Fredningsnævnets foranledning være at tinglyse på de foran under pkt. 2 nævnte ejendomme som ændring af den, den 2. september 1968, tinglyste fredningskendelse.

P.n.v.

Terkel Svendsen

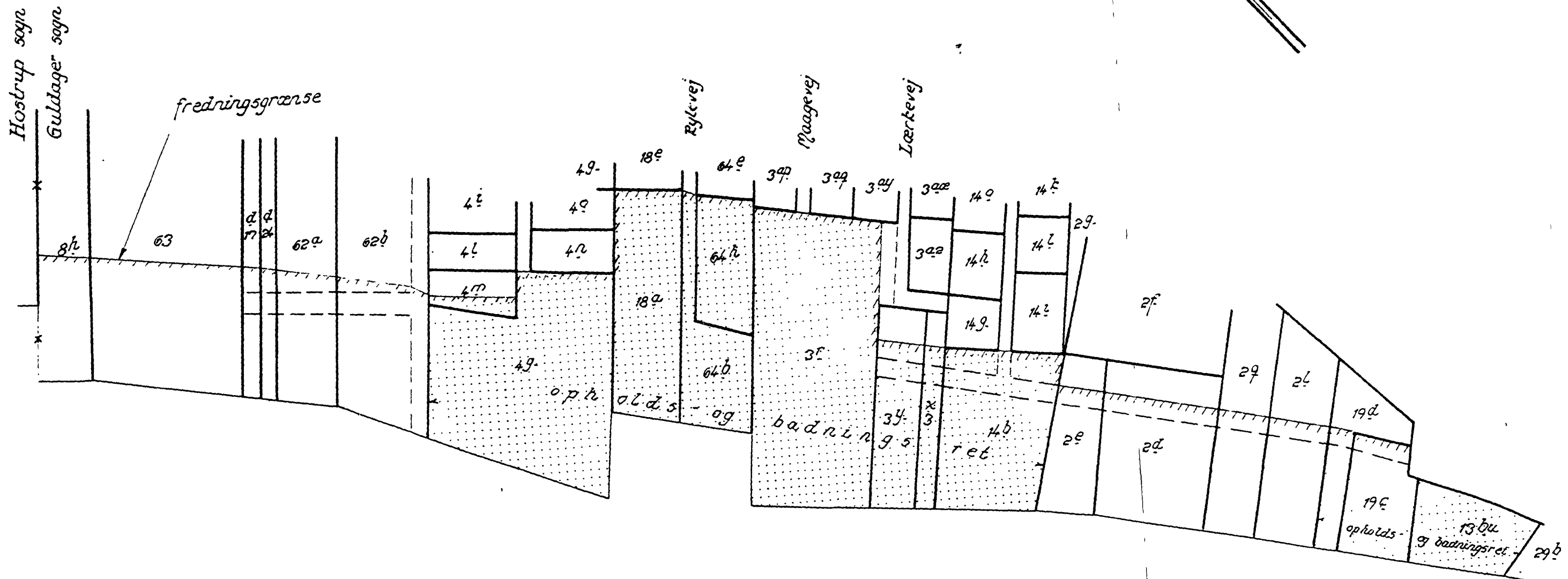
Bilag: Kortbilag 1 af oktober 1966 til Overfredningsnævnets kendelse af 1968.

Kortbilag 2 af 6/7 - 1988, rev. 25/7 - 1989.

De i afgørelsen omtalte fotomapper kan ses hos Fredningsnævnet, Domhuset, Rolfsgade 94, Esbjerg og på Esbjerg kommunes stadsarkitektkontor, Rådhuset, Esbjerg.

Bilag nr. 1

Kopi af kort af oktober 1966 til
Overfredningsnævnets kendelse af 1968

Terræn af
Hjerting By,

Guldager sogn, Skads herred, Ribe amt.

Udfærdiget til brug ved tinglysning af fredningskendelse.

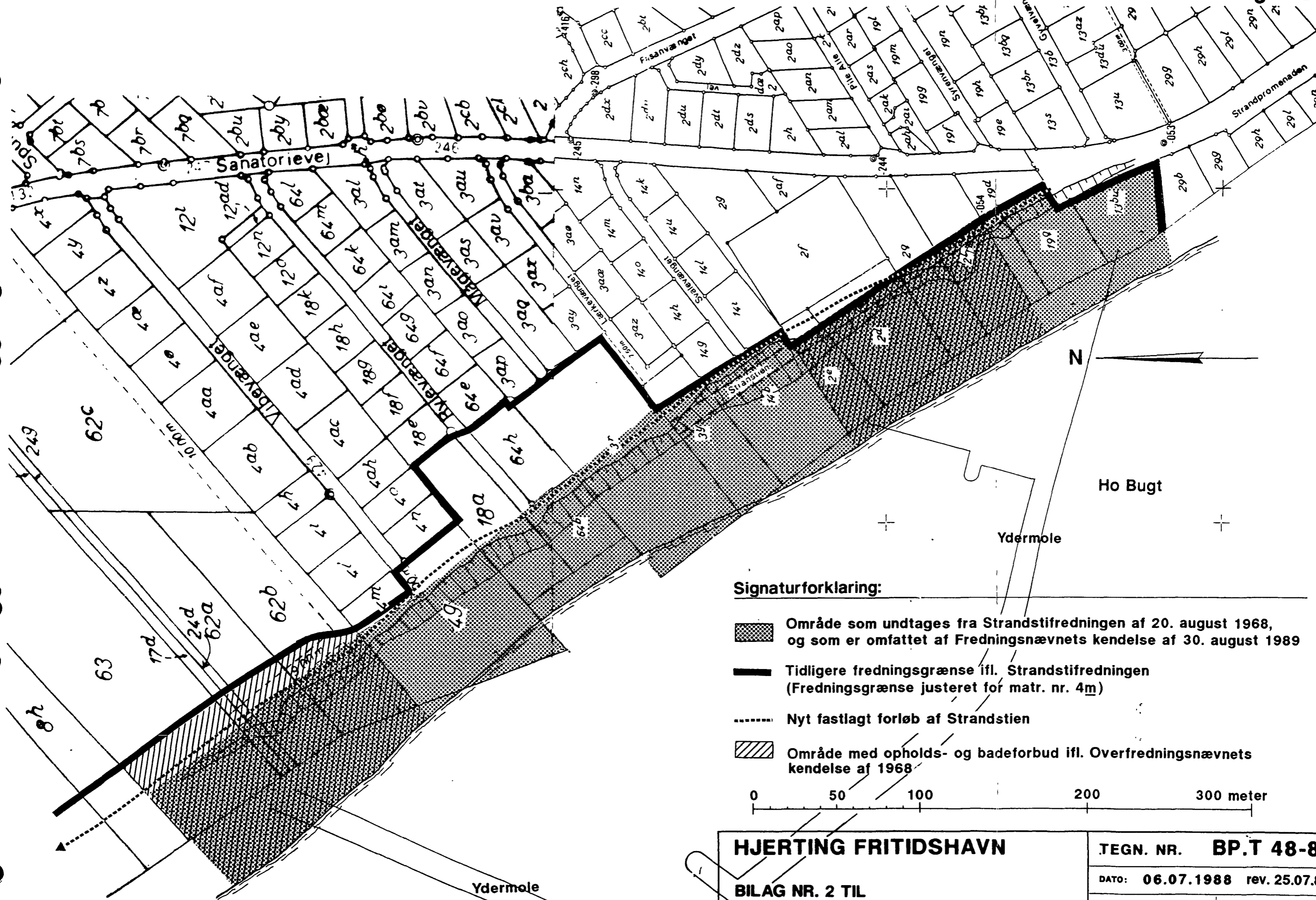
Varde i oktbr. 1966.

Jens Jensen
Landinspektør

ca. 1:2000

||||| fredningsgrænse
..... opholds- og badningsret

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 14-8-68.
By: Hjerting
Sogn: Guldager
Plan nr. RIB. 1133

Signaturforklaring:

- Område som undtages fra Strandstifredningen af 20. august 1968, og som er omfattet af Fredningsnævnets kendelse af 30. august 1989
- Tidligere fredningsgrænse ifl. Strandstifredningen (Fredningsgrænse justeret for matr. nr. 4m)
- Nyt fastlagt forløb af Strandstien
- Område med opholds- og badeforbud ifl. Overfredningsnævnets kendelse af 1968

HJERTING FRITIDSHAVN		TEGN. NR. BP.T 48-88	
BILAG NR. 2 TIL FREDNINGSKENDELSE AF 30.08.1989		DATO: 06.07.1988 rev. 25.07.89.	
STADSARKITEKTEN I ESBIERG		MAL: 1:2000	SIGN: LHJ
		BYPLANAFDELINGEN	

Overfredningsnævnets afgørelse

af 5. april 1990

i sagen om delvis ophævelse af Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 med henblik på anlæg af Hjerting Fritidshavn i Esbjerg Kommune (sag nr. 2768/89).

Fredningsnævnet for Ribe Amt har ved en kendelse af 30. august 1989 besluttet at ændre fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af den i Guldager og Alslev-Hostrup sogne langs Ho bugt førende strandsti med omliggende arealer. Ændringerne vedrører fredningsbestemmelserne for den del af fredningsområdet, som er omfattet af Esbjerg kommunes lokalplan nr. 111 for en lystbådehavn ved Hjerting.

Danmarks Naturfredningsforening og Esbjerg Kommune har påklaget fredningsnævnets kendelse til Overfredningsnævnet.

Fredningen fra 1968.

Fredningskendelsen af 20. august 1968 omfatter en 2,8 km lang kyststrækning langs Ho bugt.

Fredningen blev gennemført på foranledning af det daværende Guldager Sogneråd, der ønskede fri adgang for offentligheden langs kysten på den strækning, der lå i kommunen. Det daværende Fredningsplanudvalg for Ribe og Ringkøbing Amter anbefalede med Naturfredningsrådets tilslutning en udvidet fredning, der ville give offentligheden ret til færdsel ad den allerede eksisterende strandsti på en længere strækning med smuk udsigt over Ho bugt samt til ophold på bl.a. arealerne mellem denne sti og havet.

Fredningsnævnet besluttede ved kendelse af 29. oktober 1966 at gennemføre fredning i overensstemmelse med sognerådets forslag og delvis med de af fredningsplanudvalget anbefalede udvidelser, dog at der ikke blev tillagt offentligheden ret til ophold på og badning fra visse strækninger med en samlet længde af knap 1 km. Efter fredningsbestemmelserne iøvrigt skulle arealerne bevares i deres daværende tilstand, og der måtte bl.a. ikke opføres bygninger, rejses master, foretages terrænændringer ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger eller føres luftledninger hen over de fredede arealer. I kendelsen blev fredningens gennemførelse begrundet ikke blot med betydningen af at give almenheden færdsels- og opholdsret, men tillige med landskabelige hensyn, herunder de storslåede udsigter fra strandstien.

Overfredningsnævnet stadfæstede ved kendelse af 20. august 1968 den således gennemførte fredning med enkelte mindre tilføjelser.

Baggrunden for den aktuelle sag.

Fra midten af 1960'erne har Esbjerg Kommune arbejdet med planer om at anlægge en lystbådehavn til erstatning for de skiftende liggepladser i den statsejede Esbjerg havn og for at imødekomme en stigende interesse for søsporten. Medvirkende til disse planer var statshavnens ønske om at få friholdt havnen for fritidssejlere. Et midlertidigt anlæg for lystbåde blev i 1970 etableret i trafikhavnsbassinet, men måtte forventes fjernet i løbet af nogle år af hensyn til arealets anvendelse til erhvervstrafikken.

Allerede i egnspanen for Esbjerg-området fra 1970 påregnedes der at kunne anlægges en lystbådehavn ved Hjerting eller Sjelborg, og stats-

havnen udarbejdede flere skitseprojekter, senest et detaljeret skitseprojekt af 1976 for en havn ud for Strandpromenaden i Hjerting med 700 bådpladser og 350 jollepladser.

Dette projekt dannede grundlag for et forslag til lokalplan nr. 111, vedtaget af Esbjerg Byråd den 22. december 1977. Havnens beliggenhed blev angivet valgt ud fra en samlet vurdering af havnetekniske, færdselsmæssige, byplanmæssige og økonomiske forhold.

Der fremkom et større antal indsigelser mod lokalplanforslaget, herunder ønsker om en anden beliggenhed af havnen. Hverken Ribe Amtsråd eller det daværende Fredningsplanudvalg for Ribe Amt havde dog indvendinger mod lokalplanforslaget. Den daværende Fredningsstyrelse under Miljøministeriet gav derimod udtryk for stor betænkelighed på grund af områdets landskabelige karakter og de fredningsmæssige forhold. Styrelsen henviste bl.a. til Ramsar-konventionen, som var ratificeret af Danmark ved kgl. resolution af 16. juli 1977.

På denne baggrund lod Ministeriet for offentlige arbejder ved drøftelser mellem de interesserede myndigheder foretage en undersøgelse og vurdering af mulighederne for en anden beliggenhed af en lystbådehavn inden for Esbjerg Kommunes område. Ministeriet konkluderede herefter i skrivelse af 28. november 1980 til Esbjerg Byråd, at der ikke var grundlag for at anbefale en anden beliggenhed af havnen, idet beliggenheden ved Hjerting var valgt "ud fra en samlet vurdering af de vandbygningstekniske, færdselsmæssige, byplanmæssige, besejlingsmæssige og økonomiske forhold". I skrivelsen meddelte ministeriet principiel godkendelse af, at der på søterritoriet i Ho bugt ved Hjerting kunne anlægges en lystbådehavn, dog kun med indtil 350 bådpladser for kølbåde og store motorbåde. Der henvistes til, at Ministeriet for offentlige arbejder og Miljøministeriet "samstemmende er af den opfattelse, at man uanset, at en lystbådehavn ud fra en økologisk synsvinkel er uønsket i området, ikke kan afskære Esbjerg kommune fra at etablere en lystbådehavn inden for kommunens område".

Ribe Amtsråds forslag til regionplan 1980-91 og et efterfølgende regionplantillæg om ferie/fritidsanlæg gav mulighed for, at der i Esbjerg Kommune kunne anlægges en fritidshavn for indtil 350 både. Region-

plantillægget blev godkendt af Miljøministeriet i 1983 uden bemærkninger hertil.

I amtsrådets forslag til regionplan 1985-96 anføres det, at en eventuel ny fritidshavn i Esbjerg Kommune skal ligge ved Hjerting. Regionplanen blev godkendt af Miljøministeriet i januar 1988 uden bemærkninger hertil.

Forinden havde Esbjerg Byråd i august 1985 vedtaget et ændret forslag til lokalplan nr. 111 for en lystbådehavn ved Hjerting. Lokalplanen blev endeligt vedtaget af byrådet den 9. december 1985. Lokalplanområdet omfatter godt 700 m af den fredede kyststrækning og rækker indtil knap 400 m ud i Ho bugt. Efter lokalplanens afsnit 3 må området kun anvendes til lystbådehavn for indtil 350 både og til bebyggelse, som har naturlig tilknytning til havnen, eksempelvis mindre handels- og restaurationsvirksomhed og værksteds-, håndværks- og oplagsvirksomhed. Havnemolerne vil strække sig ca. 200 m ud i bugten, og moleanlægget vil beslaglægge ca. 560 m af den fredede kyststrækning, heraf godt 300 m opholds- og badeareal ifølge fredningskendelsen. Strandstien berøres ikke af havneanlægget.

Kommunen ansøgte i januar 1988 fredningsnævnet om ophævelse af fredningskendelsen af 20. august 1968 for så vidt angår den pågældende del af kyststrækningen. Fredningsnævnet meddelte imidlertid den 26. april 1988 i medfør af naturfredningslovens § 34 en dispensation fra fredningskendelsen fra 1968 til anlæg af havnen bl.a. på det vilkår, at strandstien skulle genopbygges på den strækning, hvor den under en stormflod i 1981 var blevet ødelagt. Efter påklage ophævede Overfredningsnævnet den 23. juni 1988 ved enstemmig beslutning denne afgørelse, idet Overfredningsnævnet fandt, at anlæg af havnen reelt betegnede en delvis ophævelse af fredningen og derfor ikke kunne tillades i medfør af naturfredningslovens § 34.

Esbjerg Byråd besluttede da at rejse en fredningssag for at få ophævet fredningen for den del af fredningsområdet, som var omfattet af lokalplan nr. 111. Det herefter udarbejdede fredningsforslag, vedtaget af byrådet den 23. januar 1989, havde ifølge fredningsbestemmelsernes § 3 til formål at åbne mulighed for etablering af en fri-

tidshavn, at sikre offentligheden fortsat ret til færdsel, ophold og badning i det omfang, det er foreneligt med havnens anvendelse, og at sikre kystskrænterne og strandstien. Efter fredningsbestemmelsernes § 5 skulle der kunne foretages anlægsarbejder og opføres bebyggelse inden for lokalplanens rammer. Det oplyses i redegørelsen for fredningsforslagets baggrund, at Esbjerg Søsport og Esbjerg Roklub havde henholdsvis ca. 385 og ca. 100 medlemmer.

Forinden havde Danmarks Naturfredningsforening anmodet miljøministeren om at revurdere principgodkendelsen af 1980. Efter drøftelse med trafikministeren, som ikke fandt grundlag for at trække godkendelsen tilbage, meddelte miljøministeren i skrivelse af 15. november 1988 til foreningen, at der ikke var tale om en beslutning truffet ensidigt af den daværende miljøminister, og at der ikke var mulighed for yderligere initiativer i sagen fra Miljøministeriets side.

Esbjerg Havneadministration har i 1988 opsagt aftalen om Esbjerg Søsports anvendelse af statshavnen. Denne anvendelse fortsætter dog, men efter det oplyste med kun en måneds opsigelsesvarsel. Der ligger for tiden ca. 200 både i statshavnen.

Fredningsnævnets kendelse.

Kommunens fredningsforslag blev ved den påklagede kendelse af 30. august 1989 godkendt af fredningsnævnet med redaktionelle ændringer og med en tilføjelse, hvori det blev påbudt Esbjerg Kommune - uanset om lystbådehavnen anlægges - inden 3 år dels at retablere de nedstyrtede eller stormflodspåvirkede kystskrænter og selve strandstien i princippet til stiens oprindelige forløb og terrænhøjde, dels at foretage beplantning med henblik på kystskrænternes sikring mod erosion og nedskridning. Kendelsen tilkendte ikke fredningserstatning.

I kendelsen har fredningsnævnet bl.a. givet udtryk for, at hovedformålet med fredningen fra 1968 var at sikre offentligheden ret til færdsel ad strandstien og - forud for de generelle bestemmelser om offentlighedens adgang til strande, der indførtes ved naturfredningsloven af 1969 - ret til ophold på og badning fra dele af kyststrækningen, og at de øvrige fredningsbestemmelser i forhold hertil var sekundære.

I kendelsen konstateres det, at henved halvdelen af den strækning, som berøres af det projekterede havneanlæg, ifølge den ældre fredningskendelse er uden ret for offentligheden til ophold og badning, og det anføres, at hele strækningen er uden værdi som opholdsareal.

Fredningsnævnet har videre anført, at anlæg af en fritidshavn har almen betydning og tjener et for Esbjerg Kommune påtrængende og anerkendelsesværdigt formål, og har henvist til, at både Trafikministeriet og Miljøministeriet har tiltrådt det foreliggende projekt.

Fredningsnævnet har i kendelsen dernæst givet udtryk for, at en havn vil forøge oplevelsen af de landskabelige kvaliteter, og har - når strandstien reableres i dens oprindelige højde (d.v.s. ca. 14 m over havet) - ikke anset hensynet til udsigten fra stien for at kunne begrunde en afvisning af fredningsforslaget.

Klager og udtalelser.

I skriftlige henvendelser og under Overfredningsnævnets besigtigelse og offentligt tilgængelige møde den 9. oktober 1989 er navnlig fremført følgende:

Danmarks Naturfredningsforening har påstået fredningsnævnets kendelse af 30. august 1989 ophævet, således at fredningskendelsen fra 1968 opretholdes fuldt ud. Anlæg af en lystbådehavn kan ikke anses som varetagelse af et tungtvejende samfundsmæssigt hensyn, der kan begrunde delvis ophævelse af en gennemført fredning. Ho bugt er en del af Vadehavet, som er et af de i biologisk henseende mest værdifulde vådområder på hele kloden. Området er da også udpeget som beskyttelsesområde i henhold til Ramsar-konventionen og er tillige udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde. Hensynet til natur og miljø må i denne sag veje tungere end rekreative interesser.

Esbjerg Kommune har påstået fredningsnævnets kendelse stadfæstet med den ændring, at der - for det tilfælde, at havneprojektet ikke kommer til udførelse - tilkendes kommunen 6.335.000 kr. i erstatning for efterkommelse af kendelsens påbud om reablering af kystskrænterne og strandstien og om foretagelse af beplantning.

Kommunen har - bl.a. ved byrådets miljø- og planlægningsudvalg - navnlig anført følgende: Befolkningen i Esbjerg Kommune har krav på at få adgang til havet på en sådan måde, at de, som ønsker det, kan få deres fritidsbåde søsat og have dem liggende i en sikker havn inden for en rimelig afstand fra deres bolig. Kommunens ønske om at give medlemmerne af Esbjerg Søsport og Esbjerg Roklub adgang til havet ved anlæg af en lystbådehavn, når de ikke længere kan benytte statshavnen, er således udtryk for varetagelse af en rimelig og samfundsmæssig interesse. Alternative placeringer af en lystbådehavn i Esbjerg Kommune har været nøje undersøgt, og der er enighed om, at beliggenheden ved Hjerting funktionelt og økonomisk er den eneste mulighed. Denne beliggenhed er i overensstemmelse med regionplanlægningen og er da også godkendt af Ministeriet for offentlige arbejder allerede i 1980 med tilslutning af Miljøministeriet, der så sent som i 1988 ved godkendelse af et tillæg til regionplanen har bekræftet dette. Projektet må dermed anses for tiltrådt af staten også i relation til Ramsar-konventionen og EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Hertil kommer, at fredningen fra 1968, der skyldtes Guldager Sogneråds initiativ i 1964, må opfattes alene som en forløber for lovbestemmelserne om offentlighedens adgang til stranden, som indførtes i 1969. Fredningen kan derfor ikke tillægges selvstændig betydning.

Til støtte for erstatningskravet har kommunen henvist til naturfredningslovens § 19, stk. 2, og anført, at de påbudte arbejder efter både deres karakter og omfang ligger uden for kommunens sædvanlige opgaver. De påbudte foranstaltninger implicerer kystsikring af 600 m skrænt for anslået 4.380.000 kr. for at undgå vedvarende betydelige udgifter til vedligeholdelse af skrænten.

Ribe Amtskommune har udtalt, at amtsrådet har taget fredningsnævnets kendelse til efterretning. En lystbådehavn på den pågældende kyststrækning blev tiltrådt af amtsrådet allerede i slutningen af 1960'erne under udarbejdelsen af en landskabsplan for Marbæk-området nord for Hjerting, og under regionplanlægningen har amtsrådet følt sig bundet heraf.

Skov- og Naturstyrelsen har henholdt sig til, at Miljøministeriet i 1980 har accepteret den nu projekterede havn.

Esbjerg Søsport har henstillet til Overfredningsnævnet at stadfæste fredningsnævnets kendelse for så vidt angår mulighederne for en gennemførelse af havneprojektet.

Kystinspektoratet har oplyst, at følgevirkningerne for kysten af en lystbådehavn som projekteret ikke skønnes at ville blive særligt store.

Overfredningsnævnets beslutning.

I sagens endelige behandling, herunder besigtigelsen og det offentlige møde, har deltaget 8 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.

Et flertal på 7 medlemmer udtaler:

Overfredningsnævnet har i flere tidligere afgørelser udtalt, at der skal foreligge tungtvejende samfundsmæssige hensyn, for at der kan tillades ændringer af en gennemført fredning i strid med fredningens formål. Sådanne hensyn må også foreligge, for at der kan tillades hel eller delvis ophævelse af fredningsbestemmelser for at muliggøre større anlægsarbejder.

For så vidt angår Esbjerg befolknings muligheder for friluftsliv har den kommunale og regionale planlægning i en længere årrække sigtet mod, at der skulle kunne anlægges en lystbådehavn inden for kommunens grænser. Denne planlægningsdisposition er i 1980 tiltrådt af Ministeriet for offentlige arbejder og Miljøministeriet, uanset at de to ministerier anså en lystbådehavn i området for uønsket ud fra en økologisk synsvinkel.

Den danske regering har imidlertid i 1987 anmeldt Vadehavet som beskyttelsesområde i henhold til konventionen af 2. februar 1971 om vådområder af international betydning (Ramsar-konventionen). Efter konventionens artikel 3, stk. 1, skal de kontraherende parter udforme og gennemføre deres planlægning med henblik på at fremme beskyttelsen af de anmeldte vådområder, men det fremgår af artikel 2, stk. 5, og

artikel 4, stk. 2, at "påtrængende nødvendige nationale interesser" kan retfærdiggøre en fravigelse.

En ny lystbådehavn i Vadehavet vil efter flertallets opfattelse ikke være forenelig med Ramsar-konventionens formål og kan ikke betegnes som varetagelse af "påtrængende nødvendige nationale interesser".

Flertallet finder tillige, at landskabelige hensyn taler stærkt imod, at der anlægges en lystbådehavn det pågældende sted. Hertil kommer den beskæring af bademulighederne fra den eneste badestrand i Esbjerg Kommune, som havnen vil medføre.

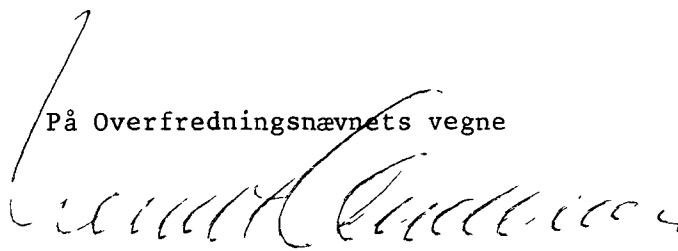
Flertallet kan ikke heroverfor lægge vægt på hensynet til at skabe mulighed for fritidssejls fra en havn inden for Esbjerg Kommunes grænser.

Flertallet finder således, at den påklagede kendelse bør ophæves.

Mindretallet på ét medlem har stemt for at stadfæste den påklagede kendelse for så vidt angår muligheden for etablering af den omhandlede havn.

Overfredningsnævnets afgørelse er herefter, at fredningsnævnets kendelse af 30. august 1989 ophæves, således at fredningskendelsen af 20. august 1968 fortsat står ved magt. Det følger heraf, at påbudet til Esbjerg Kommune om at retablere kystskrænterne og strandstien bortfalder.

På Overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Kollegade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . TEL. 05 13 66 77

Formanden

Esbjerg, den 13. AUG. 1990
pt/iø

J.nr. 153/90

Herved meddeles, at nævnet dags dato har tilskrevet Ribe amtsråd, tekn.forv., Sorsigvej, 6760 Ribe således:

"Ved skrivelse af 2. august 1990, Deres j.nr. 8-70-52-2=561-1-90, anmodede De om Fredningsnævnets tilladelse til at Strandstien langs Ho bugt på strækningen fra Hjerting til p-pladsen ved "Rødhætte" midlertidigt lukkes samt om godkendelse af midlertidig ændring af gældende ordensregler for samme strækning m.v.

Det er oplyst, at Strandstien det pågældende sted er delvis bortskyllet under stormfloden i begyndelsen af indværende år, samt at det flere steder vil være forbundet med fare at færdes på stien.

Almenheden er ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 sikret ret til fri og uhindret færdsel og ophold omkring Strandstien efter Fredningsnævnets anvisninger og ordensregler.

Fredningsnævnet skal i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 1 hermed meddele tilladelse til den ansøgte midlertidige spærring af Strandstien på strækningen fra Hjerting til p-pladsen ved "Rødhætte", således at færdsel på strækningen kun kan foregå på stranden, samt til at Ribe amtsråd midlertidigt ændrer gældende ordensregler i overensstemmelse hermed.

Ministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9-0007
Akt. nr. 8

BIT.

LUS

Nævnet tillader endeligt, at amtet træffer de fornødne foranstaltninger for at sikre offentligheden adgang til opholdsarealer m.v.

P.n.v.

Tage Hansen

Skov- og Naturstyrelsen

4. kontor

Slotsmarken 13

2970 Hørsholm.

Ar 1992, den 24. november, efter underskrift fra Egon Iversen
og Kurt Hansen, vedtog fredningsnævnet følgende:
J.nr. 75/92

REG. NR. 4178.00

Sag vedr. kystbeskyttelse ved Hjerting Strand.

Ingen var mødt eller tilsagt.

Sagens akter var tilstede.

Fredningsnævnet bemærkede vedrørende kystsikringsarbejdet på etape 5, at selvom Overfredningsnævnet i kendelsen af 20. august 1968 har anført, at der ikke på den fredede kyststrækning må foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger, og selvom det nu foreliggende projekt må antages at være af afgørende betydning for sikringen af kysten på projektets etape 5, så finder Fredningsnævnet, at anlægsarbejdet på denne del af kyststrækningen er af et sådant omfang og har en sådan karakter, at de fredede arealer ikke kan bevares i deres nuværende tilstand, såfremt projektet gennemføres. Da det ansøgte således kommer i strid med intentionerne bag kendelsen af 20. august 1968, finder Fredningsnævnet ikke, at betingelserne for at meddele dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34 er opfyldte.

Fredningsnævnet er af den opfattelse, at gennemførelse af det forelagte projekt kræver en ændring af kendelsen af 20. august 1968, hvilket kun kan ske ved rejsning af en ny fredningssag.

Fredningsnævnet bemærker vedrørende kystsikringsarbejdet på etape 1, som kræver Fredningsnævnets tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 47a, at der efter fredningsnævnets vurdering er taget et passende landskabeligt og fredningsmæssigt hensyn ved projektets udformning. Selvom projektet griber ind i omgivelserne ved Guldager Møllebæks udløb i Ho Bugt på en sådan måde, at landskabet til dels ændrer karakter, så finder Fredningsnævnet navnlig i betragtning af, at det af hensyn til baglandet er nødvendigt at gennemføre en kystsikring, at det nu foreliggende projekt er en naturlig forlængelse af kystsikringsarbejdet gennemført på Sædding strand,

ad 1211/9 - 0007

at offentligheden fortsat efter projektets gennemførelse har adgang til området med udsigt over engen ved Guldager Møllebæk og Ho Bugt, at det alternative forslag, skitseret af Danmarks Naturfredningsforening, griber lige så voldsomt ind i området omkring bækken og dens udløb, at der bør meddeles tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 47a til gennemførelse af projektet på etape 1.

Fredningsnævnets afgørelse, bilagt ankevejledning, vil blive meddelt de implicerede parter ved fremsendelse af udskrift af fredningsnævnets forhandlingsprotokol.

P.n.v.

Tage Hansen

PHA

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 Postbox 60
6701 Esbjerg Tlf 75 13 66 77

Formanden

REG. NR. 4178.00

Esbjerg, den

PHA/iø

J.nr. 38/92 - Herved meddeles at nævnet dags dato har tilskrevet hr. Asger Thomsen, Esbjerg således:

Ved skrivelse af 1. marts 1992 rettede De henvendelse til Fredningsnævnet i anledning af den nedbrydning de senere års stormfloder har medført på skrænterne i Sjelborg området.

I skrivelsen oplyser De, at De ejer ejendommen, matr.nr. 6 æø Sjelborg, og at myndighederne i 1985 meddelte Dem tilladelse til at opføre et sommerhus på ejendommen. Bygningen skulle, ifølge tilladelsen, holdes i en afstand af 5 meter fra den fredede sti, der dengang løb over Deres grund. De oplyser videre i skrivelsen, at De opførte sommerhuset i den tro, at såvel stien som skrænterne ville forblive som nævnt i den af Overfredningsnævnet, den 20. august 1968, afsagte kendelse om "Fredning af den i Guldager og Alslev-Hostrup sogne langs Ho Bugt førende strandsti med omliggende arealer". De anfører i skrivelsen, at Esbjerg kommune ikke har holdt arealerne som nævnt i kendelsen. De oplyser endelig i skrivelsen, at stien ud for Deres ejendom helt er forsvundet i en længde af 10 - 15 meter, ligesom skrænten er ændret fra at være en jævn skrænt med meget lav hældning til en stejl og dermed meget sårbar skrænt overfor bølgeslag. De anmoder, som følge af disse forhold, Fredningsnævnet om at pålægge Esbjerg kommune at retablere og sikre de arealer, som har været en forudsætning for kendelsen om fredning af stien langs Ho Bugt.

1211/9.0007 /
11

11

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rølfsgade 94 Postbox 60
6701 Esbjerg Tlf 75 13 66 77

Esbjerg, den

Formanden

I kendelsen, hvorved strandstien og de omliggende arealer blev fredet, hedder det om formålet med fredningen i Fredningsnævnets kendelse, afsagt den 29. oktober 1966 og stadfæstet af Overfredningsnævnet den 20. august 1968:

"At det vil have den største betydning, at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho Bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storblåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen, hvorfor den begærte fredning bør gennemføres".

Det hedder videre i kendelsen, at

"Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

.....

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o.lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning udover nødvendige kystsikringsforanstaltninger."

Af kendelsen fremgår iøvrigt, at der har været afholdt møder mellem repræsentanter for Esbjerg byråds stående udvalg, Alslev-Hostrup og Guldager sogneråd om bl.a. problemerne vedrørende kvstsikringen. Af kendelsen fremgår

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Esbjerg, den

Rolfsgade 94 Postbox 60
6701 Esbjerg Tlf 75 13 66 77

Formanden

at Guldager kommune har redegjort for resultatet for disse forhandlinger i et brev af 8. februar 1966, hvoraf følgende er citeret i kendelsen:

" Ad kystsikring

Guldager kommune gennemfører sikring på sin del af stranden (faskinsikring) Alslev-Hostrup kommune foranlediger denne del af sikringen (beplantningen) gennemført."

Under Fredningsnævnets behandling af Deres henvendelse har nævnet forelagt Deres skrivelse for Ribe amt med anmodning om en udtalelse.

Amtet har i en skrivelse af 23. april 1992 meddelt nævnet, at det kystsikringsprojekt, amtet har ladet udarbejde vedrørende Hjerting strand, ikke omfatter Deres ejendom. Amtet har i et brev af 7. december 1992 tilføjet, at amtet ikke har aktuelle planer om at igangsætte kystsikringsarbejder, der kan sikre Deres ejendom.

Deres henvendelse til Fredningsnævnet blev behandlet under et møde, afholdt den 22. januar 1993. En udskrift af Fredningsnævnets forhandlingsprotokol vedlægges.

Efter mødet har Fredningsnævnet drøftet Deres henvendelse og nævnet har truffet følgende:

AFGØRELSE:

Fredningsnævnets kendelse, afsagt den 29. oktober 1966 og stadfæstet af Overfredningsnævnet, den 20. august 1968 er en udsigts- eller tilstandsfredning, der skulle sikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de af

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rølfsgade 94 Postbox 60
6701 Esbjerg Tlf 75 13 66 77

Formanden

Esbjerg, den

kendelsen omfattede arealer, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen. I kendelsen hedder det, at arealerne skulle bevares i deres nuværende tilstand. Denne bemærkning indebærer som udgangspunkt, at tilstanden, som den var i 1966, skal opretholdes. Den sædvanlige og naturlige forståelse af en udsigts- eller tilstandsfredning må antages at være, at man freder mod menneskelige indgreb i naturen, men derimod ikke påtager sig at dæmme op for naturens kræfter, medmindre der i en kendelse er indføjet særlige bestemmelser om genopretning af en tilstand. Fredningsnævnet finder som følge heraf, at der ikke er grundlag for at pålægge Esbjerg kommune, som arealejer, at genoprette den tidligere tilstand. De senere års hyppige og voldsomme stormfloder har tildels gjort fredningen af strandstien og de omliggende arealer værdiløs, og som det fremgår af udskriften fra mødet den 22. januar 1993 overvejede de relevante myndigheder, om der skal rejses en ny fredningssag til ophævelse af den foretagne fredning.

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Esbjerg, den

Rolfsgade 94 Postbox 60
6701 Esbjerg Tlf 75 13 66 77

Formanden

Såfremt De mener, at De har lidt tab, som følge af erosionen på kyststrækningen, skal et eventuelt krav gøres gældende under et civilt søgsmål, anlagt mod arealejeren.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage kan indgives til Fredningsnævnet, der videre-sender sagen til Naturklagenævnet.

P.n.v.

Tage Hansen

Skov- og Naturstyrelsen
4. kontor
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

4. oktober 1993

J.nr. 151-550-0001

Afgørelse
i sagen om kystsikring ved
Hjerting Strand i Esbjerg kommune.

Fredningsnævnet for Ribe amt har den 24. november 1992 truffet to afgørelser i anledning af Ribe Amts planer om gennemførelse af kystsikring (digeanlæg) ved Hjerting Strand. Projektet omfatter en ca. 3,5 km lang strækning og er inddelt i 5 etaper.

Ved den ene afgørelse meddelte fredningsnævnet dispensation fra naturfredningslovens § 47 a (åbeskyttelseslinien) til gennemførelse af projektets etape 1. Danmarks Naturfredningsforening har påklaget denne afgørelse til Naturklagenævnet.

Ved den anden afgørelse fandt fredningsnævnet, at projektets etape 5 indebærer en sådan afvigelse fra bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968, at udførelsen af denne etape nødvendiggør en ændring af fredningen efter reglerne i naturfredningslovens § 34 a. Ribe Amt har påklaget denne afgørelse til Naturklagenævnet.

Klagen fra Danmarks Naturfredningsforening.

Kystsikringens etape 1 omfatter bl.a. en strækning, hvor diget krydser Guldager Møllebæk. Fredningsnævnets dispensation imødekommer amtets ønske om - bl.a. for at kunne opretholde en offentlig parkeringsplads - at diget fra afslutningen af det eksisterende Sæddingdige føres i en blød bue over vandløbet i nogen afstand fra Sædding Strandvej. Dige-kronen vil efter det tilladte projekt ligge i kote 5,5.

Danmarks Naturfredningsforening har påstået dispensationen ændret til at angå et andet forløb og en anden højde af diget, så det fortsat vil være muligt at se

Udvalget til Miljøministeriet, J.nr. SM 1211/9-0007

6. Okt. 1993

ARK nr. 7

73

10/11

havet fra vejen. Foreningen ønsker således diget anlagt umiddelbart langs vejen på strækningen fra Sæddingdiget til vandløbet og med digekronen i en noget lavere kote.

Ribe Amt har påstået fredningsnævnets afgørelse stadfæstet.

Kystinspektoratet har på det foreliggende grundlag anset Danmarks Naturfredningsforenings forslag for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, men anført, at der ved vandløbet vil blive tale om et meget stejlt dige, og at der bør foretages yderligere sikringsmæssige undersøgelser. Kystinspektoratet har endvidere skitseret en mellemløsning, hvorefter diget på en strækning af ca. 200 m fra Sæddingdiget føres umiddelbart langs vejen og derfra vinkelret over Guldager Møllebæk. På strækningen langs vejen finder Kystinspektoratet det forsvarligt at sænke digekronen til kote 4,85, hvis diget gives en mindre hældningsgrad.

Klagen fra Ribe Amt.

Kystsikringens etape 5 forløber i det område, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af en strandsti med omliggende arealer. Fredningen havde til formål at sikre offentligheden ret til færdsel ad strandstien og ret til ophold på og badning fra dele af kyststrækningen. Ifølge fredningsbestemmelserne må der ikke "foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger".

Kraftige storme har bevirket, at en del af strandstien ikke længere findes. Efter amtets projekt vil diget blive anlagt på strandbredden og vil på en strækning af godt 200 m forløbe over et opholds- og badningsareal ifølge fredningskendelsen.

Ribe Amt har påstået kystsikringens etape 5 tilladt ved en dispensation og anført, at større dele af stien er i fare for at forsvinde, hvis der ikke foretages kystsikring.

Danmarks Naturfredningsforening har anset amtets projekt for unødigt omfattende og landskabeligt ødelæggende. Foreningen foreslår, at der i stedet foretages skræntfodssikring.

Kystinspektoratet har hertil anført, at en sikring af skræntfoden ikke er tilstrækkelig til at standse nedbrydningen af skrænten.

Skov- og Naturstyrelsen har ikke villet udtale sig imod en kystsikring som ønsket af amtet og anser ikke den eksisterende skrænt for værdifuld i geologisk henseende.

Naturklagenævnets beslutninger.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og møde med sagens parter, har deltaget 9 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Naturklagenævnet skal om kystsikringens etape 1 udtale enstemmigt:

Landskabelige hensyn tilsiger, at den påklagede dispensation fra naturfredningslovens § 47 a ikke bør opretholdes. Efter det oplyste finder Naturklagenævnet imidlertid, at der kan meddeles dispensation fra nu naturbeskyttelseslovens § 16 til følgende kystsikring:

Anlæg af et dige fra Sæddingdiget med et forløb umiddelbart langs Sædding Strandvej indtil skellet mellem matr.nr. 41 og matr.nr. 42 Sædden by, Guldager, hvorfra diget føres vinkelret over Guldager Møllebæk og fortsætter søværts bebyggelsen på matr.nr. 5ar Tobøl by, Guldager i overensstemmelse med amtets projekt. Det er en betingelse for dispensationen, at digekronen på strækningen langs vejen ikke lægges højere end kote 4,85, at digekronen på strækningen syd for matr.nr. 5ar Tobøl by, Guldager lægges i den laveste kote, som er sikkerhedsmæssigt forsvarligt, og at fredningsnævnets godkendelse af et således ændret projekt indhentes, før det bringes til udførelse. Såfremt amtet ønsker det, kan der etableres en port gennem diget eller en overkørsel til parkeringspladsen på matr.nr. 9bf Sædden by, Guldager.

Fredningsnævnets afgørelse om kystsikringens etape 1 ændres i overensstemmelse hermed.

Om kystsikringens etape 5 udtales ligeledes enstemmigt:

Som nævnt ønskes diget på en ikke ubetydelig strækning anlagt således, at det begrænser udstrækningen af opholds- og badningsarealerne ifølge fredningskendelsen, men fredningens hovedformål - at sikre offentligheden ret til færdsel ad strandstien - kan ikke opfyldes, medmindre der foretages kystsikring. Det fremgår da også udtrykkeligt af fredningsbestemmelserne, at "nødvendige kystsikringsforanstaltninger" kan udføres uanset forbudet mod at foretage terrænændringer. Naturklagenævnet finder derfor, at det projekterede dige ikke er i en sådan modstrid med fredningens formål, at anlægget vil nødvendiggøre en ændring af fredningen. Digeanlægget kan heller ikke anses for at indebære en delvis ophævelse af fredningen.

Da diget imidlertid beslaglægger en del af opholds- og badningsarealet ifølge fredningskendelsen, vil en dispensation være nødvendig. En skræntfodssikring kan ikke anses for tilstrækkelig kystsikring, og i medfør af nu naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler Naturklagenævnet herved dispensation fra fredningskendelsen til gennemførelse af det ansøgte. Dispensationen meddeles på

betingelse af, at strandstien retableres på den nedbrudte strækning ud for matr.nr. 2f Hjerting by, Guldager.

Fredningsnævnets afgørelse om kystsikringens etape 5 ændres i overensstemmelse hermed.

På Naturklagenævnets vegne

Birte Nielsen

Birte Nielsen

Viceformand

FREDNINGSNÆVNET

FOR
RIBE AMT

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

Andrager i
Skov- og Naturstyrelsen

Esbjerg, den

/10

REG. NR 4178 00

J.nr. 55/93

Vedr.: Kystbeskyttelse Hjerting Strand, tilpasning
af 1. etape omkring Guldager Møllebæk.

Herved meddeles, at nævnet dags dato har tilskrevet Johansson & Kalstrup A/S, Den Kampmannske Gaard, Stoegade 33, 6800 Varde således:

"I besvarelse af Deres andragende af 15. december 1993 angående kystbeskyttelse ved Hjerting Strand, 1. etape omkring Guldager Møllebæk, skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det planlagte på vilkår, at det sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale m.v., og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 b, 2300 København Ø., af andrageren, Ribe Amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen, jfr. herved bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 12.

Klage indgives til Fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Evt. anlægsarbejder må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

1211/9-0007
13

105

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 05 13 66 77

Formanden

REG. NR.

4178-00

Esbjerg, den

TH/iø

Mottager i
Skov- og Naturstyrelsen

7 MAR. 1994

J.nr. 55/93

Vedr.: Kystbeskyttelse Hjerting Strand, tilpasning
af 1. etape omkring Guldager Møllebæk.

I skrivelse af 11/3 - 1994 har amtet beklaget sig over, at nævnet den 9/3 - 1994 har meddelt dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50 til det ændrede projekt til kystbeskyttelse ved Hjerting Strand (Guldager Møllebæk).

I den anledning skal nævnet beklage, at der er henvist til lovens § 50, idet nævnet alene har skullet godkende det ændrede projekt i henhold til naturklagenævnets dispensation efter lovens § 16 (tidligere § 47 a).

Afgørelsen ændres herefter, idet nævnet godkender det ændrede projekt, såfremt det udføres i overensstemmelse med det for nævnet oplyste.

Ankemulighederne er som nævnt i den tidligere skrivelse.

P.n.v.

Tage Hansen

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

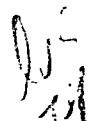
Udvalgt af Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/9-0007

Akt. nr. 14

BH.

Fredningsnævnets afgørelse

i

sagen om kystsikring af forstranden
ved Sjelborg Strandvej.

(J. nr. 26/1997)

I en skrivelse af 22. maj 1997 rettede Esbjerg Kommune, Teknisk Forvaltning, henvendelse til Ribe Amt, natur - og planafdelingen, om gennemførelse af et kystsikringsprojekt af forstranden ved Sjelborg Strandvej. Da det område, der foreslås kystsikret, er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1968 " vedrørende fredning af strandsti langs Ho bugt ", og da projektets gennemførelse kræver, at fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, videresendte Ribe Amt sagen til fredningsnævnet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 12. september 1997 og har besluttet at meddele Esbjerg Kommune, Teknisk Forvaltning, dispensation til projektets gennemførelse.

Sagens omstændigheder er følgende:

Strandstien langs Ho bugt blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse afsagt den 20. august 1968. Fredningssagen blev rejst på foranledning af Guldager sogneråd, som ønskede helt fri adgang for offentligheden langs kysten fra Strandpromenaden i Hjerting mod nordvest til Hostrup sogneskel. Under sagens behandling indhentede fredningsnævnet en udtalelse hos fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkjøbing amter. I udtalelsen, der blev afgivet den 23. december 1964, har fredningsplanudvalget blandt andet udtalt:

"....."

at fredningsplanudvalget på sit møde den 8. oktober 1964 har vedtaget at anbefale den af Guldager kommune foreslåede

fredning af visse arealer langs Ho bugt.

På grund af den store rekreative betydning, arealerne langs Ho bugt allerede i dag har for såvel Esbjergs befolkning som for befolkningen i Guldager og Alslev - Hostrup kommuner, og som følge af, at de bag stranden liggende arealer i de kommende år må tænkes udbygget med såvel helårs - som sommerhusbebyggelse, skal udvalget anbefale, at den foreslåede fredning udvides til at omfatte strækningen fra Hjerting Standpromenade til Esbjerg kommunes arealer i Myrthue. Udvalget skal anbefale, at der på denne strækning tillægges almenheden ret til gående færdsel ad den allerede i dag langs stranden førende sti samt til ophold på arealer mellem sti og havet samt de enkelte arealer indenfor stien, alt på arealer beliggende mellem strandbyggelinien og havet.

.....

De ovenfor nævnte foranstaltninger vil efter udvalgets skøn give almenheden værdifulde rekreative muligheder, idet der herefter vil være adgang til en ca. 3 km lang afvekslende og smuk kyststrækning med smukke udsigter mod Skallingen, Fanø, Ho m.v....."

Fredningsnævnet for Ribe Amt afsagde kendelse i sagen den 29. oktober 1966.

Det hedder i kendelsen blandt andet:

"

Fredningsnævnet finder, at det vil have den største betydning at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen, hvorfor den begærte fredning bør gennemføres....."

Fredningsnævnet fastsatte herefter blandt andet følgende* fredningsbestemmelser for standstien og de fredede arealer:

".....

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

.....

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.....

Med de nedenfor anførte begrænsninger tillægges der almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det på vedhæftede kort viste areal....."

Denne afgørelse blev med visse ændringer vedrørende omfanget af fredningen stadfæstet af Overfredningsnævnet ved kendelsen afsagt den 20. august 1968.

På grund af de ødelæggelser, vinterstormene i årenes løb har forårsaget på kyststrækningerne langs Ho bugt, besluttede Esbjerg Kommune og grundejerforeningen i Sjelborg at kystsikre forstranden langs Sjelborg Strandvej og ingeniørselskabet Johansson & Kalstrup A/S, Varde, blev bedt om at udarbejde et kystsikringsprojekt.

Ingeniørselskabet har udarbejdet to forslag til gennemførelse af kystsikring af forstranden langs Sejlborg Strandvej.

I følge det ene forslag skal der etableres en stensætning i kote 1,00 til kote 2,00 på forstranden og bag denne anbringes en lodretstående fortovsflise, sat i beton. Bag stensætningen udlægges et 7 meter bredt lag klæg fra kote 2,00 til kote 3,00; klæglaget skal tilsåes med græs.

I følge det andet forslag udlægges der fra kote 1,40 til kote 3,00 et 11 meter bredt lag klæg, der skal tilsåes med græs.

Esbjerg Kommune fremsendte med en skrivelse af 22. maj 1997 de to forslag til Ribe Amt. Det hedder blandt andet i fremsendelsesskrivelsen:

" Esbjerg kommune ønsker at udføre en bedre sikring af det grønne areal på forstranden ved Sjelborg Strandvej.

Den omhandlede strækning bruges intensivt i sommerhalvåret af strandgæster.

Græsarealet nedslides kraftigt hver vinter af almindelige stærke vinterstorme, da det er beliggende under kote 3,00.

På vedlagte tegning fra Johansson og Kalstrup er vist omfanget af arealet. Projektet udføres uden stensætning i forkanten.

Ribe amt ansøges om tilladelse til at projektet udføres i sommeren 1997.

Når projektet er udført rejses et fodhegn mellem vejarealet og forstranden således at biler forhindres i at køre på stranden. Det vil dog fortsat være muligt at sætte både i vandet på strækningen.

De berørte lodsejere er orienteret om forslaget, og har ikke haft indvendinger imod det....."

Ribe Amt videresendte den 8. august 1997 sagen til fredningsnævnet. Det hedder blandt andet i amtets fremsendelsesskrivelse:

" Fra Esbjerg Kommune har amtet modtaget ovennævnte projekt, idet projektet kræver amtets godkendelse i henhold til NBL's § 15, bestemmelserne om strandbeskyttelseslinie.

Men da projektet også ses at berøre arealer, der er omfattet af den såkaldte Strandstifredning.....forelægges sagen hermed for Fredningsnævnet. Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet, at der ikke må foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikrings-

foranstaltninger. Amtet er tilbøjelig til at mene, at projektet er mere omfattende, end hvad man kan henregne som værende " nødvendige kystsikringsforanstaltninger " .

Igennem de senere år har kysten her ud for " Rødhätte " været genstand for en kraftig nedbrydning som følge af vinterstormene med relativt høje vandstande. Derfor ses der også behov for at få gennemført den ansøgte kystsikring/reivering.

Umiddelbart er det amtets opfattelse, at det forelagte projekt er udformet under passende hensyntagen til forholdene på stedet, hvorfor amtet vil være sindet at meddele godkendelse i relation til NBL's § 15, når nævnets stilling til sagen er afklaret. Amtet kan således anbefale, at nævnet også giver accept til projektgennemførelsen via en godkendelse i relation til NBL's § 50....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 12. september 1997. I fredningsnævnets forhandlingsprotokol er følgende anført om mødet:

"....."

Mødt var:

For Esbjerg Kommune plantør Claus Løth.

For Johansson & Kalstrup A/S, rådgivende ingeniører, Varde, ingeniør Johansson, Varde.

For Kystsikringsinspektoratet, ingeniør Preben Friis, Lemvig.

For Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen, topograf Jørgen Ellegaard, Ribe.

For Sjelborg Grundejerforening formanden Kurt Jørgensen og bestyrelsesmedlemmet Per Grumsen, begge Esbjerg.

Restauratør Karsten Thomsen, restaurant Rødhätte, Sjelborg.

For Danmarks Naturfredningsforening bestyrelsesmedlemmerne Flemming Hansen og Hans Kirchner, begge Esbjerg.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket behørig indkaldelse til nævnets møde i dag og redegjorde nærmere for baggrunden for mødet.

Plantør Claus Løth oplyste, at Esbjerg Kommune og Sjelborg Grundejerforening ønsker at kystsikre det grønne areal på forstranden ved Sjelborg Strandvej, fordi græsarealet på forstranden, der ligger under kote 3,00, nedslides kraftigt af vinterstormene, der ofte får vandstanden i Ho Bugt til at stå højere end kote 3,00. Kommunen og Grundejerforeningen har derfor anmodet Johansson & Kalstrup A/S, Varde, om at udarbejde et projekt til kystsikring af forlandet. Ingeniørselskabet har herefter udarbejdet to forslag hertil. I følge det ene forslag etableres en stensætning i kote 2,00 på forstranden og bag stensætningen udlægges et 7 meter bredt lag klæg efterfulgt af en overkant af klæg i kote 3,00. Klæglaget tilsåes med græs. I følge det alternative forslag etableres der ikke nogen stensætning på forstranden; i stedet udlægges et ca. 11 meter bredt lag klæg, der tilsåes med græs. Klæglaget etableres fra kote 1,40 til kote 3,00. Når projektet er gennemført rejses et fodhegn mellem vejarealet og forstranden for at forhindre bilkørsel og parkering på forstranden. Projektets gennemførelse kræver imidlertid, at fredningsnævnet meddeler Esbjerg Kommune dispensation hertil, fordi forstranden er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af strandstien langs Ho Bugt.

Ingeniør Johansson oplyste supplerende, at det alternative forslag bygger på det princip, at denne kystsikring giver et længere løb og virker mere naturlig.

Ingeniør Friis bemærkede, at det er kystsikringsinspektoratets opfattelse, at det sidstnævnte forslag bør gennemføres, fordi knækket, som stensætningen danner, virker u-

heldigt på dette sted.

Kurt Jørgensen oplyste, at grundejerforeningen er meget interesseret i at få gennemført kystsikringen for derved at begrænse vinterstormenes slid på forstranden. Grundejerforeningen kan gå ind for begge de udarbejdede forslag og ser med tilfredshed, at der i følge forslaget skal etableres et fodhegn, som vil forhindre, at badegæster parkerer deres biler på forstranden.

Per Grumsen tilføjede, at kysten langs Ho Bugt nedbrydes hele tiden, og denne nedbrydning fremskyndes af offentlighedens færden til fods og i biler langs stranden, således at de "sår", vinterstormene efterlader, hele tiden bliver større og større. Kystsikringsarbejdet bør derfor gennemføres, og arbejdet bør afsluttes med et fodhegn mage til det eksisterende hegn ud for restaurant Rødhätte, så stormene og offentlighedens slid på forstranden mindskes mest muligt.

Hans Kirchner anførte, at såfremt kystsikringsarbejdet gennemføres i overensstemmelse med et af de udarbejdede forslag, vil forstranden komme til at ligne en græsplæne magen til udseendet af arealet foran restaurant Rødhätte. Det må være fredningsnævnets opgave at sikre, at forstranden også i fremtiden har et så naturligt udseende som muligt, og at den ikke kommer til at ligne et friseret strandstykke. Det er derfor naturfredningsforeningens opfattelse, at fredningsnævnet skal afslå at dispensere fra Overfredningsnævnets kendelse om fredning af strandstien langs Ho Bugt.

Plantør Løth bemærkede heroverfor, at kystsikringsarbejdet ønskes sat i værk for at forhindre, at de stærke vinterstorme "æder" forstranden.

Topograf Jørgen Ellegaard anførte, at det udarbejdede projekt til kystsikring af forstranden ved Sjelborg skal vurderes på baggrund af formålet med fredningen af strandstien. Strandstien blev fredet for at tilsikre offentligheden ret til gående færdsel og ophold på arealerne langs Ho

Bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter mod Fanø, Langli og Skallingen. Kystsikringsprojektet er relativt primitivt og vil afbøde de værste problemer, vinterstormene skaber. Efter amtets vurdering strider projektets gennemførelse ikke mod formålet med fredningen af strandstien. Amtet kan derfor gå ind for, at der meddeles kommunen dispensation til projektets gennemførelse.

Restauratør Karsten Thomsen bemærkede, at publikum selv etablerer kystsikring af forstranden ved at lægge "affald" på forstranden, hvilket i allerhøjeste grad skæmmer området. Dette synspunkt taler også for gennemførelsen af det udarbejdede projekt....."

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningen af strandstien langs Ho Bugt er en udsigtsfredning. Da kystsikringsprojektet tilstræber at bevare strandstien og dens nærmeste omgivelser, finder fredningsnævnet, at projektet ikke strider mod formålet med fredningen. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 Esbjerg Kommune dispensation fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af strandstien til at gennemføre et af de projekter, Johansson & Kalstrup A/S, rådgivende ingeniører, Varde, har udarbejdet, samt dispensation til efter kystsikringsarbejdets afslutning at rejse et fodhegn mellem parkeringspladsen ved Sjelborg Strandvej og det kystsikrede areal.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af andrageren, Ribe Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend afgørelsen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe Amts fredningskreds,
den 23. oktober 1997.

Tage Hansen,
formand.

PHA

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

REG. NR. 4178.00.

22/4-98
67-1
Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

16 APR. 1998

Fredningsnævnets afgørelse
i sagen om klagen over
sløjfningen af den fredede
strandsti over ejendommen
Hallumvej 2.0, Sjelborg.

(J. nr. 29/1997).

Ved en skrivelse, modtaget i fredningsnævnet den 4. september 1997, har Mogens Christiansen, Bøgevej 6, Varde, blandt andet klaget over, at Stig Nielsen, Raunsømosevej 3, Vong, Bramming, har sløjfet den fredede strandsti på sin ejendom, Hallumvej 20, Sjelborg. Strandstien blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 20. august 1968.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 6. marts 1998. Fredningsnævnet har votering i sagen bestemt, at der fortsat er en ret for almenhenden til at færdes på det fredede areal, herunder også på arealet mellem Stig Nielsen sommerhus og kystskrænten mod Ho Bugt, alt som nedenfor nærmere beskrevet.

Om sagens nærmere omstændigheder er oplyst følgende:

Ved brev af 27. januar 1964 anmodede Guldager sogneråd fredningsnævnet for Ribe Amtsrådskreds om at rejse sag om fredning af arealer langs Ho bugt fra Strandpromenaden i Hjerting mod nordvest til Hostrup sogneskel. Sognerådet anførte i brevet som begrundelse for fredningen, at man ønskede helt fri adgang for offentligheden langs kysten på den pågældende strækning.

Stig Nielsens ejendom, matr. nr. 6 r Sjelborg by, Hostrup, der den gang ejedes af fru Jenny Hallum, var en af de ejendomme, sagen vedrørte og bestod den gang af matr. nr. 6 r og 6 s smst.

Fredningsnævnet oversendte sagen til udtalelse hos fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter. I et brev af 23. december

2000-1211/9-0014
Bil.

1964 udtalte udvalget blandt andet:

"..... at fredningsplanudvalget på sit møde den 8. oktober 1964 har vedtaget at anbefale den af Guldager kommune foreslåede fredning af visse arealer langs Ho bugt.

På grund af den store rekreative betydning, arealerne langs Ho bugt allerede i dag har for såvel Esbjergs befolkning som for befolkningen i Guldager og Alslev - Hostrup kommuner, og som følge af, at de bag stranden liggende arealer i de kommende år må tænkes udbygget med såvel helårs - som sommerhusbebyggelse skal udvalget anbefale, at den foreslåede fredning udvides til at omfatte strækningen fra Hjerting Strandpromenade til Esbjerg kommunes arealer i Myrthue. Udvalget skal anbefale, at der på denne strækning tillægges almenheden ret til gående færdsel ad den allerede i dag langs stranden førende sti samt til ophold på arealer mellem denne sti og havet samt på enkelte arealer inden for stien, alt på arealer beliggende mellem strandbyggelinjen og havet.

Samtidig skal man anbefale, at der tillægges almenheden ret til gående færdsel ad visse af de private veje, der fra Alslev - Hostrup kommunes offentlige veje fører til stranden.

De ovenfor nævnte foranstaltninger vil efter udvalgets skøn give almenheden værdifulde rekreative muligheder, idet der herefter vil være adgang til en ca. 3 km lang afvekslende og smuk kyststrækning med smukke udsigter mod Skallingen, Fanø, Ho m. v. "

I en skrivelse af 9. april 1965 udtalte Naturfredningsrådet blandt andet:

".....Den omtalte sti har et meget smukt forløb over høje brinker med udsigt over Ho bugt til Langli og Skallingen, og der er efter rådets opfattelse al grund til at støtte Guldager sogneråds forslag om, at der skal sikres offentligheden ret til ophold på arealerne mellem stien og stranden

og, som foreslået af fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, også på enkelte arealer landværts stien, således som det allerede er tilfældet for det Alslev - Hostrup kommune tilhørende matr. nr. 1 q.....

Der er endvidere grund til at støtte fredningsplanudvalgets anbefaling af, at almenhedens adgang til fods til strandstien, som ved overfredningsnævnets kendelse af 3/3 1958 er sikret på ca. 260 meter i Alslev - Hostrup kommune, udvides til at omfatte hele strækningen fra Hjerting Strandpromenade til Esbjerg Kommunes arealer i Myrthue samt til visse af de private veje, der fra Alslev- Hostrup kommunes offentlige veje fører til stranden...."

Fredningsnævnet behandlede sagen på en række møder og afsagde herefter kendelse i sagen den 29. oktober 1966. Ved kendelsen besluttede fredningsnævnet at frede blandt andet strandstien langs Ho bugt. Jenny Hallums ejendom var omfattet af fredningen. Det hedder i kendelsens præmisser blandt andet:

" Fredningsnævnet finder, at det vil have den største betydning at tilsikre almenheden ret til gående færdsel og på visse steder tillige ophold på de i sagen omhandlede arealer langs Ho bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen, hvorfor den begærte fredning bør gennemføres.

Med hensyn til det fredede områdes afgrænsning skal nævnet bemærke, at denne i hovedtræk følger de eksisterende hegn og gærder mod landsiden. Ud over det egentlige stiareal er i et efter nævnets opfattelse passende omfang medtaget opholdsarealer bag ved stien, hvor dette har kunnet ske uden indgreb i bestående havearealer.

Da betingelserne i naturfredningslovens § 1 således findes at være opfyldt, vil det på vedhæftede kort afgrænsede areal på ialt ca. 15 ha være at frede som nedenfor nærmere bestemt:

Fredningens indhold:

For samtlige arealer fastsættes følgende bestemmelser:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

.....

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign, rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

.....

Med de nedenfor anførte begrænsninger tillægges der almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det på vedhæftede kort viste areal.

.....

Begrænsninger i færdselsretten:

På de langs kysten værende skrænter og klinter må færdsel alene ske ad de ved kommunernes foranstaltning anlagte nedgange, hvoraf foreløbig en nedgang etableres på matr. nr. 3 r, Hjerting by, Guldager sogn.

.....

På følgende matr. nr. tillægges der som vist på vedhæftede kort ikke almenheden ret til ophold og badning:

....."

Der gjalt ikke begrænsninger for almenhedens færdsel og ophold på Jenny Hallums ejendom.

Ved fredningsnævnets afgørelse af de erstatningskrav, der blev rejst i forbindelse med gennemførelsen af fredningen, tillagdes der Jenny Hallum 2.500 kr. i erstatning. Det hedder herom i kendelsen:

" Advokat Ruth Borgschmidt, Esbjerg har for ejeren nedlagt påstand om betaling af 25.000 kr. i erstatning, idet hun til støtte for kravet har anført:

" Fredningsplanen indebærer, at den del af min klients ejendom, der består i strandareal (og dette er skønsmæssigt halvdelen af jordtilliggendet), åbnes, således at der gives almenheden ret til ophold på arealet. Ejendomsretten til dette jordstykke er herefter i realiteten frataget min klient.

Videre indebærer fredningsplanen, at den eksisterende sti kan flyttes helt ind til 1,20 m fra den eksisterende bebyggelse.

Disse indgreb vil bevirke en forringelse af min klients ejendom i handel og vandel af et betydeligt omfang. Strandarealet er et naturligt tilbehør til ejendommen, men fratages nu ejendommen; da man må gå ud fra, at fredningsplanen forudsætter, at strandarealet vil blive benyttet i udstrakt grad til ophold, vil det gå ud over den fred og ro, man hidtil har haft på restejendommen; man får et " fluepapir " tæt ind på livet med deraf flydende velbekendte gener fra transistorradioer og lign. moderne støjkilder. Truslen om, at stien vil kunne flyttes indtil 1,20 m fra bygningen, betyder også et værditab for ejendommen, da man netop må forudsætte, at folk har et sommerhus for at være ugenerte og ikke for, at gående trafik kan kigge ind ad vinduerne.

.....

Under hensyn til det således anførte og til samtlige i øvrigt i betragtning kommende omstændigheder fastsætter fredningsnævnet nedennævnte erstatninger for fredningen som foran be-

skrevet.

Det bemærkes herved, at nævnet ikke har ment at burde tilkende erstatning, hvor der alene pålægges den pågældende ejendom pligt til at tåle en færdselsret for almenheden, der har været udøvet upåtaget i en meget lang årrække....."

Det hedder særligt i kendelsen som begrundelse for størrelsen af den erstatning, der blev tilkendt Jenny Hallum:

" I erstatningen er indregnet et beløb for ulemper i anledning af stiens beliggenhed nær ved huset."

Sagen blev indbragt for overfredningsnævnet, der ved kendelse, afsagt den 20. august 1968, stadfæstede fredningsnævnets afgørelse, herunder tillige for så vidt angår den erstatning, der ved fredningsnævnets afgørelse var blevet tilkendt Jenny Hallum.

Den 27. september 1976 vedtog Esbjerg Byråd byplanvedtægt nr. 40 for det område i Sjelborg, hvor blandt andet Stig Nielsen ejendom er opført. Byplanvedtægten blev godkendt af Planstyrelsen den 15. januar 1977.

Det fremgår blandt andet af byplanvedtægten, at området kun med nærmere angivne undtagelser må anvendes til sommerhusbebyggelse. Det hedder i byplanvedtægtens § 3 om vejforhold:

"....."

3.1.2. Byggelinier. x)

Langs alle veje og stier pålægges byggelinier på 5,00 m fra vej og stiskel. I S2 - området er byggelinier dog 2,50 m fra vej - og stiskel.....

x) Området er omfattet af Fredningsnævnet for Ribe amtsråds-kreds kendelse af 29.10.1966 om fredning. Kendelsen indehol-

der bl.a. bestemmelser om fredningslinier ".

Den 8. maj 1994 rettede den daværende ejer af matr..nr. 6 r og 6 s, Sjelborg by, Hostrup, Erik Kruse, som havde købt ejendommen af Jenny Hallum, henvendelse til Ribe Amt i anledning af overvejelser om at nedrive det eksisterende gamle sommerhus og opføre et nyt sommerhus på ejendommen.

Efter at have indhentet en udtalelse fra Esbjerg Kommune besvarede amtet Erik Kruses henvendelse ved et brev af 29. juli 1994. Det hedder i brevet blandt andet:

".....

at den tinglyste strandbeskyttelseslinie og fredningsgrænsen for den i 1968 gennemførte fredning af Strandstien er sammenfaldende og følger skræntoverkanten over ejendommen (se vedlagte kopi af oversigtskort til kendelse fra 1986 om bebyggelse langs Strandstien), således at et påtænkt byggeri bag denne linie/grænse ikke berøres af disse forhold,

at amtet ikke vil blive involveret i en konkret sag om byggeri på ejendommen som følge af strandbeskyttelses - og fredningsgrænsens forløb over ejendommen, og

at de fornødne tilladelser (byggetilladelse og dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 17) alene udstedes af kommunen.

.....

Ud fra amtets kendskab til forholdene på stedet kan det supplerende oplyses, at der på det pågældende sted indenfor de sidste 15 - 20 år er foregået en hurtigere kystnedbrydning end tidligere. Dette synes at indebære, at man er nødsaget til at sikre skrænterne mod yderligere nedskridninger ved bl.a. plantninger på og ved skrænten. Dette vil imidlertid kræve amtets tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens

§ 15 (bestemmelserne om strandbeskyttelseslinie) - en tilladelse, der kan forventes givet. Tilsvarende vil Fredningsnævnet blive involveret som følge af Strandsti - fredningens bestemmelser (dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50)....."

På de medfølgende kortbilag havde amtet angivet fredningsgrænsens forløb blandt andet over ejendommen matr. nr. 6 r og 6 s Sjelborg by, Hostrup.

Ved en skrivelse af 2. april 1997 ansøgte Stig Nielsen Esbjerg Kommune om tilladelse til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen, som han havde erhvervet fra Erik Kruse. Det hedder i ansøgningen:

" Undertegnede ansøger hermed om tilladelse til at opføre nyt sommerhus jfr. vedlagte tegnings - og beskrivelsesmateriale.

Det skal oplyses, at matriklerne sammenlægges, og dette er ordnet ved landinspektøren.

Byggearbejdet ønskes igangsat hurtigst muligt således sidste del af sommersæsonen kan udnyttes, derfor anmoder jeg venligst om Kommunens snarlige og velvillige behandling af sagen....."

Ved en skrivelse af 26. maj 1997 meddelte Esbjerg kommune Stig Nielsen tilladelse til at opføre et sommerhus på ejendommen. Tilladelsen blev givet på vilkår blandt andet, at huset skulle afsættes af en landinspektør, og at ingen dele af bygningerne måtte overskride strandfredningslinien og byggelinien.

Landinspektør Karl Otto Bjerre, Esbjerg, afsatte herefter sommerhuset på ejendommen. Af et rids, dateret den 5. og 13. juni 1997, fremgår, at det projekterede sommerhus' facade mod sydvest i hele facadens længde skal opføres på den tinglyste strandfredningslinie, samt at den tinglyste byggelinie vedrørende strandstien skærer hjørnet på et skur, som skal opføres i forbin-

delse med vognporten, og husets nordvestre hjørne. Landinspektøren har i øvrigt på ridset markeret en eksisterende gangsti på arealet mellem huset og skrænten.

Stig Nielsen opførte herefter i løbet af 1997 et hus på ejendommen uden forinden at undersøge, hvorvidt byggeriet krævede eventuelle dispensationer fra naturbeskyttelsesloven, eller hvorvidt anlægsarbejdet i øvrigt kolliderede med fredningen af strandstien vest for ejendommen.

Mogens Christiansen rettede ved en skrivelse, modtaget i fredningsnævnet den 4. september 1997 henvendelse til nævnet. I skrivelsen har Mogens Christiansen blandt andet anført:

" Ang. nybyggeri på Hallumvej i Sjelborg.

Det er med nogen undren, jeg konstaterer, at lokale byggemyndigheder har givet tilladelse til ovennævnte byggeri i et område, som på næsten alle felter er underkastet fredningsbestemmelser. Efter min opfattelse administreres disse bestemmelser af Fredningsnævnet ? Derfor dette brev.

Ovennævnte nybyggeri er efter min - ,og andres opfattelse, på mange måder direkte i modstrid med gældende fredningsbestemmelser:

1. Huset ligger direkte ud til den fredede sti, som bygherren nu har spærret med plankeværk på begge sider af huset. Tidligere kunne man benytte stien i gåsegang.

2. Bygherren har derudover fjernet stien, idet tonsvis af jord og andet fra byggeriet har lukket stien, og samtidig er hybenvegetationen som dækkede den høje skrænt mod stranden blevet tildækket.

3. Det " gamle " hus, som tidligere lå på matriklen, var et typisk sommerhus, som har ligget der fra 30'erne på under 50 m².

Det nye hus er et typisk helårshus på omkring 200 m².

4. Det " gamle " hus var fuldstændig skjult af vegetationen, og kunne ikke ses fra stranden eller - fra en båd.

Det nye hus er totaldominerende i området, og kan i dag fungere som " sømærke " for de sejlene.

Jeg er forbavset over, at et nybyggeri, af det omfang tilsyneladende ikke får fredningsmyndighederne til at råbe " vagt i gevær ? ".

.....

Jeg kan ikke forestille mig, at det nævnte byggeri er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne, som gælder for vort område, men skulle det være tilfældet føler jeg, og sikkert mange andre vor retsopfattelse krænket....."

Fredningsnævnet bad Ribe Amtsråd, Natur - og planafdelingen om en udtalelse.

Amtsrådet forelagde ved en skrivelse af 4. november 1997 sagen for Esbjerg Kommune. Det fremgår af skrivelsen, at der fra flere sider var kommet henvendelser om byggeriet med spørgsmål om, hvorvidt det havde medført overtrædelser af fredningsmæssige bindinger i området. Det fremgår endvidere af skrivelsen, at nogle af de spørgsmål, Mogens Christiansen rejser, vedrører byggeloven og planloven, der administreres af kommunen. Det hedder herefter i brevet:

" Vedrørende de fredningsmæssige forhold i sagen - som amtet skal redegøre for overfor nævnet - kan det oplyses, at inden disse forhold endelig afklares, vil der herfra afdelingen blive foretaget en indgående besigtigelse. Det er således på nuværende tidspunkt ikke afklaret, hvorvidt der er sket overtrædelser af de fredningsmæssige bestemmelser, der er gældende i området.

Endvidere kan det oplyses, at amtet i 1994 af den daværende ejer af ejendommen, Erik Kruse, blev anmodet om at redegøre for de fredningsmæssige bindinger på stedet. Besvarelsen af Erik Kruse er indeholdt i afdelingens brev af 29. juli 1994, som i kopi er vedlagt her. Forud for besvarelsen blev der herfra foretaget en besigtigelse og optaget nogle fotos, der ligeledes er vedlagt her i kopi....."

Esbjerg kommune besvarede amtets henvendelse ved en skrivelse af 18. november 1997. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

" Ejendommen er beliggende henholdsvis i et sommerhusområde og landzone.

Sommerhusområdet er omfattet af Byplanvedtægt nr. 40.

Der er på ejendommen tinglyst strandfredningslinie og bygge-
linie vedr. sti.

I forbindelse med ansøgning af 2. april 1997 om byggetilla-
delse var der bilagt situationsplan, udarbejdet af landin-
spektørerne I/S Esbjerg med angivelse af husets placering i
forhold til de på grunden værende byggelinier.

Byggetilladelse er herefter meddelt den 26. maj 1997 til op-
førelse af et sommerhus på vilkår

.....

at byggeriet afsættes af en landinspektør, og at ingen dele
af bygningerne overskrider strandfredningslinien og byggeli-
nien.

Herefter har man den 16. juni 1997 modtaget et afsætningsrids
fra Landinspektørerne I/S Esbjerg.

Der er ikke meddelt dispensationer i forbindelse med udste-
delse af byggetilladelse.

Sommerhuset er opført i overensstemmelse med bestemmelserne i Byplanvedtægt nr. 40....."

Amtsrådet besvarede herefter fredningsnævnets anmodning ved en skrivelse af 26. januar 1998. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

"....."

På baggrund af amtets tidligere tilkendegivelser i brevet af 29. juli 1994 til Erik Kruse (ejendommens tidligere ejer , amtets brev af 4. november 1997 med bilag til kommunen og Esbjerg Kommunes svarbrev af 18. november 1997 med bilag samt besigtigelsen den 5. januar 1998, kan det konkluderende anføres:

at der ikke i relation til byggeloven eller planloven ses at være begået overtrædelser af gældende bestemmelser eller fejl i administrationen af disse bestemmelser, og

at der heller ikke i relation til selve byggeriet er begået overtrædelser af bestemmelser i naturbeskyttelsesloven (bestemmelserne om strandbeskyttelseslinie eller fredningsbestemmelserne i Strandsti - fredningen), men

at der tilsyneladende er sket en form for kystsikring på skrænten ud for den omhandlede ejendom på et areal, der er omfattet af Strandsti - fredningen, uden at fredningsnævnet har været inddraget i sagen.

Vurdering og oplysninger:

Den kystsikring/skræntfodring, der er foregået på matr. nr. 6 r, er efter amtets vurdering ikke foregået som den burde, og som nævnt, formentlig uden en forudgående § 50 - dispensation fra nævnet. Nævnet bør derfor tage forholdet op med henblik på, at få det skete forbedret og lovliggjort. Efter amtets u-

middelbare vurdering bør kystskrænten stå med et fladere anlæg, end den gør nu.

For fuldstændighedens skyld skal nævnes, at ændringer på arealet mellem fredningsgrænsen/strandbeskyttelseslinien og kystlinien også kræver amtets godkendelse i relation til naturbeskyttelseslovens § 15. En godkendelse, der først kan gives, når nævnets behandling er afsluttet.

Som det flere steder fremgår af sagens akter, fremstår det nye byggeri på ejendommen som et helårshus og ikke som et sommerhus. Dette skyldes, at bestemmelserne i byplanvedtægt nr. 40.... ikke i tilstrækkeligt omfang regulerer bygningens størrelse, materiale - og farvevalg mv. Men, som det understreges i kommunens udtalelse, nybyggeriet på ejendommen har fortsat status som et sommerhus....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet afholdt møde i sagen den 6. marts 1998. Det hedder herom i fredningsnævnets forhandlingsprotokol:

" Mødt var:

Klageren Mogens Christiansen, Varde.

Lodsejeren Stig Nielsen, Hallumvej 20, Sjelborg.

For Danmarks Naturfredningsforening, sagsbehandler Bo Håkonsen, København.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite arkitekt Kirchner og Flemming Hansen, begge Esbjerg.

For Esbjerg kommune, bygningsinspektoratet, bygningsinspektør Hans Kjærgård Jespersen, og plantør Løth, begge Esbjerg,

For Ribe Amt, Natur - og planafdelingen, topograf Jørgen Elle

gaard, Ribe.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket behørig indkaldelse til nævnets møde i dag og redegjorde nærmere for baggrunden for mødet. Fredningsnævnets formand oplyste, at overfredningsnævnet traf afgørelse den 20. august 1968 om fredning af nærmere angivne arealer langs Ho Bugt, hvor der forløber en strandsti på skrænten over havet. Mogens Christensen har rettet henvendelse til fredningsnævnet i anledning af, at strandstien er blevet afskåret over Stig Nielsen grund, hvilket efter klagerens opfattelse er i strid med fredningen af strandstien langs Ho Bugt.

Plantør Løth oplyste, at havet gennem årene har ædt sig ind på kystskrænterne langs Ho Bugt med den følge, at skrænterne flere steder er skredet ned og har taget den gamle strandsti med sig. Det gælder blandt andet skrænten foran Stig Nielsen sommerhus. På dette sted skred skrænten ned på forstranden efter stormfloden i 1981. Da der eksisterede en gammel vejret øst om Hallumvej 10, aftaltes det med grundens tidligere ejer, at strandstien skulle forlægges øst om det daværende sommerhus. I overensstemmelse hermed sørgede kommunen for, at der blev anlagt en sti øst om huset.

På forespørgsel oplyste plantør Løth, at spørgsmålet ikke blev forelagt fredningsnævnet, inden kommunen ændrede stiens forløb.

Mogens Christensen bemærkede heroverfor, at han har haft sommerhus i Sjelborg siden 1937, og at han utallige gange gennem årene har spadseret ad strandstien, indtil Stig Nielsen sidste år opførte sit sommerhus på Hallumvej 10, og afskar stiforbindelsen. Den sti, der indtil fornylig førte vest om sommerhuset, var smal og gik gennem en bevoksning af hybenroser. Offentligheden kunne i gåsegang færdes ad stien.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af området omkring Stig Niensens sommerhus.

Mødet fortsattes herefter på Hjerting Kro.

Topograf Jørgen Ellegaard forelagde sagen på grundlag af det bilagsmateriale, amtet har tilstillet nævnet. Topograf Jørgen Ellegaard oplyste blandt andet, at fredningsnævnet modtog en klage fra Mogens Christiansen i efteråret 1997 og bad nævnet tage stilling til, hvorvidt Stig Nielsen havde opført sit sommerhus i strid med de gældende fredningsbestemmelser. Nævnet videresendte sagen til amtet med anmodning om en udtalelse. Inden amtet afgav sin udtalelse, forelagde amtet sagen for Esbjerg Kommune, der som lokal bygningsmyndighed havde givet Stig Nielsen tilladelse til at opføre et sommerhus det pågældende sted. Da kommunens udtalelse forelå vurderede amtet sagen og konkluderede, at sommerhuset var opført i overensstemmelse med den gældende plan - og byggelovgivning. Sommerhuset er heller ikke opført i strid med gældende fredningsbestemmelser, herunder de bestemmelser, der ved overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1968 om fredning af en strandsti langs Ho blev pålagt en række ejendomme, der støder ud til bugten. Fredningsgrænsen skærer det nyopførte hus' nordvestre hjørne og passerer ca. 1,5 meter fra det sydvestre hjørne. Jordstykket foran huset - det vil sige mellem fredningsgrænsen og skrænten er derimod omfattet af overfredningsnævnets afgørelse. Det var på dette jordstykke strandstien forløb. Den oprindelige strandsti lå yderst på skrænten, som havet gradvist nedbrød. Under stormfloden i 1981 skred et stort stykke af skrænten foran Stig Nielsens ejendom ned på forstranden; det var i forbindelse med dette skred, at stien blev forlagt øst om hans ejendom. Der blev i 1981 indgået en aftale med ejendommens daværende ejer herom. Amtet deltog i forhandlingerne om aftalen. Man kan stadig nordligst og sydligst på Stig Nielsens grund se den gamle strandsti, der efter stormfloden i 1981 stort set har fulgt fredningsgrænsen. Amtet optog i sommeren 1994 de fotografier, der er fremlagt under sagen. Den sti, Mogens Christiansen omtaler, fremgår af fotooptagelserne, som viser stiens forløb dengang. Af det rids, der er blevet udarbejdet af en landin-

spektør i forbindelse med opførelsen af sommerhuset, fremgår det, at fredningsgrænsen skærer husets nordvestre hjørne og fortsætter mod syd umiddelbart vest for huset; den største afstand til det sydvestre hjørne er som nævnt ca. 1,5 meter. Der er i øvrigt en reduceret strandbeskyttelseslinje i forhold til det oprindelige sommerhus, som Stig Nielsen har brudt ned i forbindelse med opførelsen af det nye sommerhus.

Stig Nielsen bemærkede, at den aftale, som i sin tid blev indgået mellem ejendommens daværende ejer, Esbjerg Kommune og amtet om at forlægge stien øst om huset fortsat gælder.

Plantør Løth oplyste, at beslutningen om at forlægge strandstien øst om huset blev truffet, fordi gentagne stormfloder havde medført en så stor erosion på skræntens fod, at skrænten umiddelbart syd for huset var styrtet ned; det var umuligt at forlægge stien længere mod øst på det fredede område. Allerede før dette tidspunkt havde kommunen efter aftale med ejeren flere gange forlagt stien længere og længere mod øst. Dette var imidlertid umuligt efter stormfloden i 1981, hvorfor ejeren opsagde aftalen om forlægningen af stien; aftalen blev afløst af en ny aftale, hvorefter stien skulle føres ad et vejstykke øst om huset, hvortil kommunen havde vejret.

Fuldmægtig Hakonsen oplyste, at det fremgår af overfredningsnævnets afgørelse, at stien ifølge den fredningsplan, der blev udarbejdet i sin tid, kan flyttes helt ind til 1,20 meter fra den dengang eksisterende bebyggelse. Skrænten er reableret foran huset; der er intet til hinder for, at stien efter afslutningen af byggeriet af det nye sommerhus kan føres hen over den reablerede skrænt og oven i købet inden for fredningsgrænsen. Fredningsnævnets opmærksomhed skal i øvrigt henledes på, at Stig Nielsen har ladet anlægge en terrasse indenfor det fredede område, uden at have søgt om dispensation hertil.

Topograf Jørgen Ellegaard bemærkede, at reableringen af skrænten indebærer, at i det omfang reableringen er sket in-

denfor fredningsgrænsen, er den retablerede skrænt omfattet af de bestemmelser, som blev pålagt området i forbindelse med fredningen af strandstien. Hvis det offentlige vil bekoste retablering af stien, er der intet til hinder for, at stien retableres på den genskabte skrænt, blot anlægsarbejdet udføres i overensstemmelse med overfredningsnævnets afgørelse.

Mogens Christiansen bemærkede, at stien foran huset ikke forsvandt, fordi skrænten styrtede ned; stien var, som det fremgår af amtets fotooptagelser fra 1994, omkranset af et buskads af hybenrosenbuske, som bredte sig mere og mere, så offentligheden kun kunne færdes i gåsegang ad stien. Stiens forløb har været uændret gennem årene.

Stig Nielsen anførte heroverfor, at den sti, der førte vest om det gamle sommerhus, var en trampet sti.

Topograf Ellegaard bekræftede, at den sti, der er omtalt i overfredningsnævnets afgørelse, lå længere mod vest end stien, der ses på fotooptagelserne fra sommeren 1994. Den oprindelige sti er forsvundet, da skrænten styrtede i havet.

Plantør Løth tilføjede, at skrænten på grundens sydvestligste del efter flere stormfloders hærgen styrtede i havet. Stien blev derfor trukket længere øst på og forløb indtil 1981 på denne del af grunden udenfor det fredede område.

Fuldmægtig Hakonsen bemærkede heroverfor, at denne forlægning mod øst af stien er i overensstemmelse med overfredningsnævnets afgørelse, som siger, at stien kan forlægges mod øst indtil en afstand af 1,2 meter fra det dengang eksisterende hus.

Bygningsinspektør Kjærgård Jespersen oplyste, at bygningsmyndigheder var klar over, at særlige forhold gjorde sig gældende i området på grund af fredningen af strandstien langs Ho Bugt. Bygningsmyndighederne krævede derfor i forbindelse med behandlingen af Stig Nielsens ansøgning om tilladelse til at

opføre sommerhuset, at en landinspektør skulle udarbejde et egentligt afsætningsrids. Da dette forelå, kunne det konstateres, at byggeriet ikke ville kollidere med de fredningsbestemmelser, der hviler på jordstykket. Der var derfor intet til hinder for, at kommunen meddelte Stig Nielsen den ansøgte byggetilladelse.

Mogens Christiansen bemærkede heroverfor, at det var hans opfattelse, at det oprindelige sommerhus ikke måtte ændres uden fredningsnævnets samtykke, medmindre det nye hus blev opført på det gamle sommerhus' sokkel.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at den reducerede strandbyggelinje galt i forhold til det daværende sommerhus.

Stig Nielsen bemærkede, at husets daværende ejer havde et projekt til et nyt sommerhus liggende; dette sommerhus var større end det gamle sommerhus på grunden.

Fuldmægtig Hakonsen anførte, at den foreliggende sag har principiel betydning. Efter Stig Nielsens opfattelse er de fredningsbånd, som knytter sig til hans ejendom, løst ved, at skrænten og en del af stien foran hans ejendom er skredet i havet. Det er ikke meningen med fredningsinstituttet, at grundejere, der har arealer ud mod Ho Bugt, skal kunne omgå fredningen af strandstien ved at afvente, at kystskrænterne ud for deres ejendomme forsvinder i havet, hvorefter de retablerer skrænterne. Det er naturfredningsforeningens opfattelse, at det bånd, en fredning lægger på et jordstykke, også gælder for det retablerede jordstykke med den følge, at Stig Nielsen må acceptere, at strandstien skal retableres på arealet mellem hans sommerhus og skrænten. Det skal i denne sammenhæng på ny fremhæves, at stien ifølge fredningsplanen kan forlægges indtil en afstand af 1,2 meter fra det gamle sommerhus. I forbindelse med Stig Nielsens retablering af skrænten bør der foretages den fornødne kystsikring.

Stig Nielsen oplyste, at han har ladet skrænten retablere ud

for sin ejendom; han har kørt 10 vognlæs jord på skrænten. Han vil derudover rejse et fletværk ved skræntens fod og lade skrænten tilplante for at forhindre videre erosion.

Topograf Jørgen Ellegaard bemærkede, at den strandfodring, som Stig Nielsen har foretaget, er ganske utilstrækkelig; der skal køres adskillige læs jord på skrænten, og den skal plantes til for at bremse erosionen. Det må i øvrigt erkendes, at såvel kommunen som amtet har begået en fejl, da disse myndigheder i sin tid uden at indhente fredningsnævnets dispensation hertil forlagde strandstien øst om det gamle sommerhus.

Arkitekt Kirchner konstaterede, at fredningsnævnet har været ubekendt med kommunens og amtets aftale med den daværende ejer af sommerhuset om ændring af strandstiens forløb.

Stig Nielsen kunne tiltræde, at der sker yderligere kystsikring på strækningen foran hans sommerhus; en yderligere kystsikring bør foretages efter de samme principper, som er anvendt på kysten ud for sanatoriet.

Plantør Løth oplyste, at det er en politisk vurdering, om det offentlige skal betale for sikringen af kysten langs Ho Bugt. Han tvivler på, at nogen offentlig myndighed vil bidrage økonomisk hertil, så udgifterne må afholdes af lodsejerne langs kysten.

Plantør Løth tilføjede, at kommunen ikke involverede fredningsnævnet i drøftelserne med sommerhusets daværende ejer om forlægningen af stien, fordi stien skulle føres gennem et ikke fredet område.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at Stig Nielsen skal ansøge nævnet om dispensation til den kystsikring, han har ladet foretage. Han bør udarbejde et projekt, der nærmere beskriver, hvorledes han vil lade arbejdet udføre og afslutte, fordi den foretagne kystsikring langt fra er tilstrækkelig. Det kan i øvrigt undre, at det har kunnet lade sig gøre at få

tilladelse til på dette sted at opføre et hus, der minder om et helårshus, selv om området har status som sommerhusområde.

Stig Nielsen gentog, at han vil etablere et hegn ved foden af skrænten, således at havets udhuling af skrænten undgås. Han vil derefter lade hele skrænten plante til med hybenbuske, fordi de holder på strandfodringen. Det var i øvrigt hans opfattelse, at hans byggeri har gjort området smukkere i stedet for de " knaldhytter, der er opført langs stranden ".

Mogens Christiansen bemærkede heroverfor, at fredningsnævnet i så mange andre relationer har set strengt på lodsejernes tilsidesættelse af fredningsbestemmelserne for området; nævnet bør også anlægge et strengt syn på denne sag.

Arkitekt Kirchner rejste spørgsmålet, om det tegningsmateriale, der er forelagt bygningsmyndighederne, indeholder oplysninger om den terrasse, der nu er anlagt ind på det fredede område. Han tilføjede, at Stig Nielsen kunne have undgået de rejste problemer, såfremt han havde trukket sommerhuset længere bort fra skrænten; så var der både blevet plads til hans terrasse og strandstien.

Bygningsinspektør Kærgård Jespersen oplyste, at det tegningsmateriale, som er blevet forelagt Esbjerg Kommune, ikke indeholder oplysninger om, at der skulle anlægges en terrasse på den fredede del af kystskrænten."

Fredningsnævnets afgørelse:

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 blev der tillagt almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det areal, der fremgår af kortet, som var vedhæftet kendelsen. Ifølge kendelsen sker al færdsel på eget ansvar og efter fredningsnævnets anvisninger og ordensregler.

Ejendommen matr. nr. 6 r og 6 s var omfattet af kendelsen, og der blev givet ejeren en erstatning på 2.500 kr. for rådighedsind-

skrænkningen.

Det nævnes i kendelsen ikke nærmere, hvor den pågældende færdsel eller sti forløber, men således som forholdene faktisk har været, har almenheden haft mulighed for at gå øverst på skrænterne på de fredede arealer, herunder arealet foran det tidligere sommerhus på matr. nr. 6 r og 6 s Sjelborg by, Hostrup. Der ses ikke at være nogen hindring for, at stien flyttes længere ind på skrænten indenfor det fredede område, forudsat at færdselen foregår på det fredede areal.

Af fotos i sagen fremgår, at der, så sent som i 1994, fandtes en smal sti gennem beplantningen på skrænten foran det dengang eksisterende sommerhus på matr. nr. 6 r Sjelborg by, Hostrup.

Det er Fredningsnævnet bekendt, at der på en række steder på strækningen, der er fredet, er sket nedskridninger af skrænterne på grund af bl. a. havets nedbrydning, således at der har måttet foretages en forlægning af stien længere ind på skrænterne af hensyn til faren for yderligere skred.

Nævnet finder, at den omstændighed, at der nogle steder bl. a. på den her omhandlede ejendom, er sket nedbrydninger af skrænten, således at det tidligere stiforløb faktisk ikke længere findes, ikke kan være ensbetydende med, at den ved fredningen tillagte færdselsret er ophørt. Nævnet finder endvidere, at den omstændighed, at der efter nedbrydningen af skrænterne gennem en opfyldning på det fredede areal, på ny er skabt muligheder for at passere steder, hvor man i en periode ikke har kunnet færdes, ej heller kan bevirke ophør af færdselsretten på de ny etablerede arealer.

Den af Esbjerg Kommune foretagne forlægning af stien bag om det nyopførte sommerhus på Stig Nielsens grund, er sket uden, at spørgsmålet har været forelagt fredningsnævnet, ligesom den opfyldning, som er foretaget af skrænten, er sket uden, at Fredningsnævnet har været indblandet i sagen. En ændring på det fredede areal, bestående i opfyldning af arealet, eller ændring af stiforløbet, vil alene kunne ske ved enten en dispensation meddelt af

fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, eller ved en egentlig ændring af fredningen.

Som sagen er forelagt Fredningsnævnet, forårsaget af en grundejers klage til Ribe Amt, kan nævnet herefter alene fastslå, at der fortsat er en ret for almenheden til at færdes på det fredede areal, herunder også på arealet foran Stig Nielsens nu opførte hus.

Nævnet henstiller derfor, at amtet snarest drager omsorg for, at stien retableres på de steder, hvor stiforløbet er afbrudt ved og på Stig Nielsens ejendom enten ved opfyldning eller ved at stiforløbet forlægges længere ind på den fredede del af hans ejendom.

Såfremt Stig Nielsen ønsker at fortsætte sit kystsikringsarbejde, skal nævnet endvidere henstille, at dette sker efter nærmere aftale med Ribe Amt. Projektet hertil skal forelægges nævnet, der herefter vil tage stilling til, hvorvidt en dispensation kan meddeles til dets gennemførelse.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af klageren, Esbjerg Kommune, Ribe Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Fredningsnævnet for Ribe Amts fredningskreds,
Esbjerg, den 8. april 1998.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

Tage Hansen,
formand.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
15 JUNI 1998

J.nr.: 97-121/550-0003

KPA

08 JUNI 1998

REG. NR. 4178.00

Afgørelse

i sagen om kystsikring af forstranden ved Sjelborg i Esbjerg Kommune.

Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds meddelte den 23. oktober 1997 efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation fra fredningen af strandstien langs Ho Bugt til gennemførelse af et kystsikringsprojekt af forstranden ved Sjelborg Strandvej. Danmarks Naturfredningsforening har påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet.

Redegørelse for sagen.

Strandstien langs Ho Bugt blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968. Baggrunden for fredningen var at sikre almenheden ret til gående færdsel og visse steder også ophold og badning på en ca. 3 km lang kyststrækning langs Ho Bugt, der frembyder usædvanlig smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storblåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen. Det fremgår bl.a. af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne o. lign., rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

På grund af de ødelæggelser, som vinterstormene i årenes løb har forårsaget på kyststrækningerne langs Ho Bugt, har Esbjerg Kommune og grundejerforeningen i Sjelborg besluttet at kystsikre forstranden langs Sjelborg Strandvej på en strækning af ca. 175 m ud for restaurationen "Rødhætte" i Esbjerg Kommune.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen af strandstien langs Ho Bugt er en udsigtsfredning. Da kystsikringsprojektet tilstræber at bevare strandstien og dens nærmeste om-

givelser, finder fredningsnævnet ikke, at projektet strider mod formålet med fredningen. Fredningsnævnet har derfor meddelt dispensation fra fredningsbestemmelserne til at gennemføre et af de 2 kystsikringsprojekter, Esbjerg Kommune har ladet udarbejde og dispensation til, efter at kystsikringsarbejdet er afsluttet, at rejse et fodhegn mellem parkeringspladsen ved Sjelborg Strandvej og det kystsikrede areal.

Klagen.

Danmarks Naturfredningsforening har anført i klagen, at foreningens lokalkomité på et møde med fredningsnævnet om sagen udtalte: "at såfremt kystsikringsarbejdet gennemføres i overensstemmelse med et af de udarbejdede forslag, vil forstranden komme til at ligne en græsplæne magen til udseendet af arealet foran restaurant "Rødhætte". Det må være fredningsnævnets opgave at sikre, at forstranden ikke kommer til at ligne et friseret strandstykke. Det er derfor naturfredningsforeningens opfattelse, at fredningsnævnet skal afslå at dispensere fra Overfredningsnævnets kendelse om fredning af strandstien langs Ho Bugt."

Lokalkomitéen har oplyst til Danmarks Naturfredningsforening, at komitéen stadig er modstander af den foreslåede kystsikring.

Danmarks Naturfredningsforening erklærer sig enig med lokalkomitéen i, at kystsikring det pågældende sted er unødvendig og alene skal gennemføres af kosmetiske grunde med klippet græs med fodhegn i stedet for naturlig strand og ønsker derfor, at fredningsnævnets tilladelse ændres til et afslag.

Ribe Amt har kommenteret klagen og oplyst, at amtet den 6. november 1997 har meddelt en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 (strandbeskyttelseslinien) til kystsikringsprojektet. Amtet har ved afgørelsen lagt vægt på, at der er tale om et beskedent projekt, og at et "indgreb" mod kystnedbrydningen er vurderet som værende nødvendigt, hvis opholdsarealet mellem parkeringspladsen/fodhegnet og kysten skal bevares. Danmarks Naturfredningsforening har ikke påklaget amtets afgørelse til Naturklagenævnet.

Afgørelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 kan der meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af strandstien langs Ho Bugt er at sikre almenheden adgang til på den ca. 3 km lange kyststrækning langs Ho Bugt, der frembyder usædvanlig

smukke og afvekslende landskabsbilleder langs kysten med storslåede udsigter fra de højt beliggende klinter mod Fanø, Langli og Skallingen.

Da der således er tale om en udsigtsfredning, findes det ikke at stride mod formålet med fredningen, at der er givet dispensation fra fredningen til at gennemføre det ansøgte kystsikringsprojekt.

Naturklagenævnet finder ikke grundlag for at betvivle nødvendigheden af at foretage den ansøgte kystsikring, ligesom man finder, at projektet er udformet under passende hensyntagen til, at området er fredet og forholdene i øvrigt på stedet.

På denne baggrund stadfæstes Fredningsnævnet for Ribe amts afgørelse af 23. oktober 1997.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år, efter at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Inger Vaaben
Viceformand

Karen Paabøl
Fuldmægtig

25 MRS. 1999

RE...

Modtaget i Skov- og Naturstyrelsen

J.nr.: 97-121/550-0004

REG. NR. 4178.00.

19 APR. 1999.

24 MRS. 1999

Afgørelse

i sagen om en strandsti i Esbjerg Kommune.

Fredningsnævnet for Ribe Amt har den 8. april 1998 truffet afgørelse vedrørende en sti på ejendommen Hallumvej 20, matr.nr. 6r, Sjellborg, i Esbjerg Kommune. Afgørelsen er af ejeren og Ribe Amt påklaget til Naturklagenævnet.

Sagsfremstilling:

En del af ejendommen er beliggende i et fredet område, Overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 vedrørende fredning af strandsti langs Ho Bugt. Fredningen omfatter et ca. 3 kilometer langt smalt areal på toppen af en skrænt langs et sommerhusområde. Kysten er på flere strækninger af stiforløbet nedbrudt og der er visse steder sket en vis opfyldning af skrænten.

Det følger af fredningen, at

" Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand.

.....

Der må ikke opføres eller anbringes bygninger, herunder skure, boder, campingvogne og lignende, rejses master eller foretages afgravning eller påfyldning ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger.

.....

Med de nedenfor anførte begrænsninger tillægges der almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på samt badning fra det på det vedhæftede kort viste areal.

.....

19 97

25/3 - 99

Begrænsninger i færdselsretten:

På de langs kysten værende skrånter og klinter må færdsel alene ske ad de ved kommunernes foranstaltning anlagte nedgange, hvoraf foreløbig en nedgang etableres på matr.nr. 3r, Hjerting by, Guldager sogn."

Endvidere er der på visse ejendomme ikke ret for almenheden til at færdes, men den omhandlede ejendom er ikke omfattet af denne undtagelse.

I erstatningskendelsen er for den omhandlede ejendom anført, at der i erstatningen er indregnet et beløb for ulemper i anledning af stiens beliggenhed nær ved huset.

Selve strandstiens daværende forløb er ikke aftegnet på fredningskortet eller beskrevet nærmere i fredningsteksten.

Stien blev ifølge amtets oplysninger i perioden 1981 til 1993 flyttet nærmere ejendommens bebyggelse i takt med havets nedbrydning af kyststrækningen for til sidst i 1993 at blive ført bag om ejendommen - hvor der i forvejen var et offentligt stiudlæg - efter aftale med den daværende ejer, grundejerne i området, kommunen og amtet.

Justeringen af stien eller opfyldningen blev ifølge amtet ved en fejl ikke forelagt fredningsnævnet i 1993.

Den daværende sti løb ved Overfredningsnævnets kendelse af 26. august 1968 ca. 5 meter fra ejendommens bebyggelse. Efter nedstyrtning af skrånten mod havet slutter skrånten nu 2-3 meter fra ejendommens bebyggelse, idet det nye hus samtidig er opført klods op ad fredningsgrænsen (flyttet 1,2 meter frem i forhold til den tidligere bebyggelse). Den indre fredningsgrænse løber således umiddelbart langs bebyggelsen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet finder, at den omstændighed, at der nogle steder, blandt andet på den omhandlede ejendom, er sket nedbrydning af skrånten, således, at det tidligere stiforløb faktisk ikke længere findes, ikke kan være ensbetydende med, at den ved fredningen tillagte færdselsret er ophevet.

Fredningsnævnet anfører, at det af fotos i sagen fremgår, at der så sent som i 1994, fandtes en smal sti gennem beplantningen på skrånten foran ejendommens bebyggelse.

Fredningsnævnet har henvist til, at det ikke i kendelsen nævnes, hvor den pågældende færdsel skal ske eller hvor stien forløber, men således som forholdene faktisk har været, har almenheden haft mulighed for at gå øverst på skrænterne på de fredede arealer, herunder arealet foran det tidligere sommerhus på den omhandlede ejendom. Der ses, efter fredningsnævnets opfattelse, ikke at være nogen hindring for, at stien flyttes længere ind på skrænten indenfor det fredede område, forudsat at færdslen foregår på det fredede areal.

Fredningsnævnet fastslår i sin kendelse, at der fortsat er en ret for almenheden til at færdes på det fredede areal herunder også på arealet foran den omhandlede ejendoms bebyggelse.

Fredningsnævnet har herefter henstillet til amtet, at amtet snarest drager omsorg for, at stien reetableres på de steder, hvor stiforløbet er afbrudt ved og på den omhandlede ejendom enten ved opfyldning eller ved, at stiforløbet lægges længere ind på den fredede del af ejendommen.

Ejerens klage:

Ejeren gør navnlig gældende, at den i sagen omhandlede fredede strandsti er ophørt med at eksistere, idet den er styrtet i havet i forbindelse med erosion, at fredningsmyndigheden er uberettiget til vilkårligt at etablere en ny sti som værende fredet, når den fredede sti ikke længere eksisterer, idet fredning efter sin natur er en passiv beskyttende foranstaltning, der alene har bevaringsformål.

Endvidere er anført, at fredningen af stien er bortfaldet, dels fordi denne er flyttet, og dels at det alene skyldes en mindre formel fejl, at ophævelsen af stifredningen og flytningen af stien ikke formelt er gennemført. Ejeren har henvist til, at genetableringen af en sti må opfattes som en ny fredningssag, idet stiforløbet på en uhensigtsmæssig måde vil passere i umiddelbar nærhed af ejendommens bebyggelse.

Endelig er anført, at den ny bebyggelse på ejendommen er opført i tillid til, at stien har et forløb bagom ejendommen, som foranstaltet af de lokale myndigheder allerede i 1993.

Amtets klage:

Amtet finder, at nævnets afgørelse (henstillingen) er for vidtgående i forhold til, hvad fredningsbestemmelserne hjemler mulighed for i kystsikringsammenhæng, og at et stiforløb langs fredningsgrænsen på ejen-

dommen vil medføre, at publikum skal passere ejendommens bebyggelse i en afstand på ca. 2 meter.

Den første løsning med skræntopbygning er meget kostbar, og fredningsbestemmelserne indeholder ikke, efter amtets opfattelse, en pligt for amtet til at løse sådanne problemer. Såfremt amtet accepterer at have kystsikringsforpligtigelsen ud for den omhandlede ejendom, vil der også på andre strækninger af strandstien kunne stilles krav om kystsikring udført af amtet. Den anden løsning (passageafstand på 2 meter) synes helt uacceptabel for både de mennesker, der færdes ad stien og for ejeren.

På denne baggrund ønsker amtet fredningsnævnets afgørelse omgjort.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget 11 af Naturklagenævnets 13 medlemmer (Lars Busck, Bent Hindrup Andersen, Ole Piilgaard Andersen, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Niels J. Langkilde, Jens Steffensen og Poul Søgaard).

Et flertal på 10 af nævnets medlemmer skal udtale:

Det fremgår ikke af fredningen, hvor den pågældende sti skal forløbe, og i forhold til fredningens formål, ses stiens faktiske forløb ikke at være afgørende. Fredningsbestemmelserne sikrer udtrykkeligt offentligheden adgang til hele det fredede areal.

Spørgsmålet er om offentligheden - efter nedbrydning af det oprindelige stiforløb - fortsat har adgang til det fredede areal, og om der er hjemmel i fredningen til at pålægge amtet at etablere en ny sti.

Efter fredningen har almenheden ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold indenfor det fredede område.

Under henvisning til fredningens formål og ovennævnte bestemmelse, må Fredningsnævnet gives medhold i, at færdselsretten på arealet ikke er ophørt, og at offentligheden derfor fortsat har adgang til fri og uhindret færdsel på det fredede område, i det omfang færdselsretten ikke er forhindret ved kystens naturlige nedbrydning.

Amtet har som tilsynsmyndighed pligt til at sikre offentlighedens frie og uhindrede færdsel, herunder ved fjernelse af hegn, beplantning og lignende, der kan hindre offentlighedens færdsel.

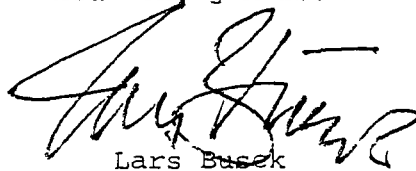
Et mindretal på 1 medlem (Niels J. Langkilde) finder ikke, at offentlighedens adgang til arealet bør opretholdes, efter at den oprindelige sti er styrtet i havet.

Fredningsnævnet har for så vidt angår anlægget af en ny sti alene henstillet til amtet om etablering af en sådan, og der er således ikke truffet afgørelse herom. Naturklagenævnet skal dog i den anledning udtale, at der ikke ses at være hjemmel i fredningen til at pålægge amtet et egentligt anlægsarbejde vedrørende en ny sti. Den nuværende stiføring kan derfor bibeholdes. Anlæg af en ny sti må i øvrigt anses for en tilstandsændring, der kræver en dispensation fra fredningen, hvilket der ikke er søgt om.

Naturklagenævnets afgørelse går således, i overensstemmelse med flertallets stemmeafgivelse, ud på at fredningsnævnet gives medhold i, at færdselsretten på arealet består samt, at amtet som tilsynsmyndighed har pligt til at sikre offentlighedens adgang til og på det fredede areal.

Offentlighedens fortsatte ret til færdsel på det fredede areal vil kunne påføre ejeren nogen gene. Såfremt ejeren, efter at have rådført sig med kommunen, har været i god tro om arealets anvendelse ved opførelsen af det nye hus, vil ejeren eventuelt kunne gøre kommunen erstatningsansvarlig for generne på grund af misvisende rådgivning. Det må i givet fald ske ved civilt søgsmål.

Med venlig hilsen

Lars Busek

Formand for Naturklagenævnet

REG. NR. 4178.00

Mødtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

= 7 JULI 2002

SCANNET

U D S K R I F T

af

forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet

for

Ribe Amt

-----oOo-----

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001 - 1211/8-0008
Akt. nr.

16 Bil.

Onsdag, den 29. maj 2002, kl. 11.45 afholdt fredningsnævnet for Ribe Amt bestående af formanden administrerende dommer Vagn Kastbjerg, Esbjerg, det amtsrådsvalgte medlem Hans Sørensen, Vejen, og det kommunaltvalgte medlem Gunnar Rask Jensen, Esbjerg, møde på Hallumvej 20, Sjelborg.

Der foretoges:

J. nr. : 5/2002

Ansøgning fra Stig Nielsen, Hallumvej 20, Sjelborg, om en lovliggørende dispensation vedrørende forskellige forhold på ejendommen matr. nr. 6 r, Sjelborg, Hostrup.

Der fremlagdes:

1. Brev af 10. december 2001 fra Stig Nielsen, Sjelborg.
2. Brev af 4. marts 2002 tilligemed derinævnte bilag fra Ribe Amt, Plan - og Landskabsafdelingen.

Mødt var:

Andrageren Stig Nielsen, Hallumvej 20, Sjelborg, og Annemette Nielsen.

For Ribe amt, Plan - og Landskabsafdelingen, kontorleder Toft Jensen og fuldmægtig Gert Lomholt Andersen, begge Ribe.

For Esbjerg kommune bygningsinspektør Hans Kjærgaard Jespersen og byplanlægger Astrid Hygum, begge Esbjerg.

For Danmarks Naturfredningsforening Jens Hansen og Hans Jørgen Olesen, begge Esbjerg.

Hyttejer Mogens Christiansen, Varde.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket korrekt indkaldelse til nævnets møde.

Fredningsnævnets formand oplyste, at Stig Nielsen har ansøgt fredningsnævnet om en lovliggørende dispensation til at bibeholde en halvcirkel af belægningssten, anlagt på arealet vest for deres hus, belægningssten langs huset, beplantningen vest for huset, og plankeværket mod matr. nr. 6 aø og mod matr. nr. 1 be Sjelborg, Hostrup. Det areal, der berøres af ansøgningen, er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 om fredning af Strandstien langs Ho bugt og det foreløbige "fredningsforslag af 6. april 2000 til erstatning af Strandstifredning af 20. august 1968." Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles Stig Nielsen en lovliggørende dispensation fra bestemmelserne i den eksisterende fredning om, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, at der ikke må foretages afgravning eller påfyldning på de fredede arealer ud over nødvendige kystsikringsforanstaltninger, og at offentligheden har ret til fri og uhindret gående færdsel og ophold på de arealer, som dispensationsansøgningen vedrører, samt dispensation fra de tilsvarende bestemmelser i fredningsforslaget.

Stig Nielsen oplyste, at de for nogle år siden foretog sikring af skrænten vest for deres hus for at hindre, at skrænten blev nedbrudt af havet, og at huset styrtede ned. Under orkanen den 3. december 1999 tog stormfloden kystsikringen, og skrænten er nu på ny under nedbrydning. Det ses tydeligt i terrænet vest for huset, hvor belægningstenene er begyndt at

skride ud. Da han i sin tid købte det gamle sommerhus, som lå på grunden, var den sti, som tidligere førte hen over arealet vest for det gamle sommerhus og ud mod skrænten, blevet forlagt øst om sommerhuset. Han har rejst to spærringer henholdsvis nordvest og sydøst for deres nye hus, således at offentligheden ikke længere kan færdes eller opholde sig på det fredede areal mellem huset og skrænten. Da han i sin tid købte det gamle sommerhus, oplyste Esbjerg kommune ikke, at arealet ovenfor skrænten var fredet, og at offentligheden havde adgang til at færdes dér. Stig Nielsen tilføjede, at de ønsker at beholde spærringerne, fordi det generelt set er farligt at færdes på skrænten ud for deres hus, og fordi de føler sig udstillet, hvis offentligheden på ny kan færdes på det fredede areal vest for huset, ligesom det er meget generende for deres privatliv.

Fuldmægtig Gert Lomholt Andersen gennemgik "Afsætningsplan", dateret den 14. februar 1997, og påviste, hvor fredningsgrænsen er på arealet foran huset, og hvor skræntoverkanten var i foråret 1997 og i november 2001. Han bemærkede, at det fremgår af afsætningsplanen, at det sommerhus, der tidligere lå på arealet, var betydeligt mindre og lå længere tilbage trukket på grunden end det hus, som Stig Nielsen har opført, og påpegede, at hele arealet mellem det nye hus og skrænten er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 20. august 1968 og tillige omfattet af fredningsforslaget. Den oprindelige sti førte over arealet lige ovenfor skrænten. Den spærring, som Stig Nielsen har rejst nordvest for deres hus, ligger på fredet område, medens spærringen sydvest for huset er rejst på et areal, der ikke er omfattet af hverken den eksisterende fredning eller fredningsforslaget. Såvel terrassen som beplantningen er på fredet område. Amtet har i de fremlagte breve redegjort for amtets indstilling til en lovliggørende dispensation.

Mogens Christiansen oplyste, at der var en sti foran det gamle sommerhus, da Stig Nielsen erhvervede ejendommen. Folk spadserede på stien, fordi offentligheden ifølge fredningskendelsen fra 1968 har adgang til at færdes på arealet mellem sommerhuset og skrænten. Der var tidligere en del hybenrosebuske på arealet, men de er fjernet og blandt andet erstattet af den beplantning, som Stig Nielsen har foretaget; samtidig er stien blevet sløjfet.

Jens Hansen oplyste, at fredningen af arealerne langs Ho bugt blev gennemført i sin tid for at sikre offentlighedens adgang til arealerne langs kysten. Denne færdselsret er blevet gjort illusorisk nu, fordi Stig Nielsen har afspærret arealet og inddraget det til haveanlæg. Det er Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at forhindringerne skal fjernes, så offentligheden i overensstemmelse med bestemmelserne i overfredningsnævnets kendelse fra 1968 på ny kan færdes på arealet ovenfor skrænten.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse.

Fredningsnævnets formand sluttede mødet og oplyste, at fredningsnævnets afgørelse vil blive sendt til alle klageberettigede.

Mødet sluttet.

Vagn Kæstbjerg
formand.

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

REG. NR. 4178.00

Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf. 3395 5700
Fax: 3395 5769
X400: S=nrn; P=sdn, A=dk400; C=dk
E-mail nrn@nrn.dk

10. januar 2003
J.nr.: 97-121/550-0011
JKW/mso

MODTAGET
Skov- og Naturstyrelsen

13 JAN. 2003

SCANNET

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse af dags dato i sagen om lovliggørelse af anlæg og beplantninger indenfor en fredning ud for et sommerhus i Esbjerg Kommune, Ribe Amt.

Med venlig hilsen

Maria Sørensen

Maria Sørensen

assistent

direkte tlf.: 33 95 57 01

Afgørelsen er sendt til:

- Fredningsnævnet for Ribe Amt, Rolfsgade 94, 6700 Esbjerg
- Esbjerg Kommune, Torvegade 74, 6700 Esbjerg
- Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
- Oxbøl Statsskovdistrikt, Åholt, Åholtvej 1, 6840 Oksbøl
- Stig Pausgård Nielsen, Hallumvej 20, 6710 Esbjerg V.
- Ribe Amt, Plan- og Landskabsafdelingen, Amtsgården, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, J.nr.: 8-70-51-8-561-2-97

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001-1211/4-0008
Akt. nr. 19 Bil. 1

J.nr.: 97-121/550-0011
Jkw

10 JAN. 2003

Afgørelse

**i sagen om lovliggørelse af anlæg og beplantninger indenfor
en fredning ud for et sommerhus i
Esbjerg Kommune, Ribe Amt.**

Fredningsnævnet for Ribe Amt meddelte den 28. juni 2002 afslag efter naturbeskyttelseslovens § 50 på ansøgning om lovliggørelse af en række forhold indenfor en fredning af arealer langs Ho Bugt på ejendommen matr.nr. 6r Sjelborg by, Hostrup, Esbjerg Kommune. Fredningsnævnet meddelte således afslag på at bibeholde en anlagt terrasse og stensætning foran huset, beplantning med træer og buske på græsplænen og en spærring i form af et plankeværk på 2x2 m i ejendommens nordskel. Fredningsnævnet har samtidig meddelt tilladelse til at bibeholde en ulovlig foretaget opfyldning på 25 m længde og ca. 2 m bredde af skrænten ud for huset. Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af ansøger, for så vidt angår de meddelte afslag.

Sommerhuset ligger umiddelbart ud til Ho Bugt, og er opført i 1997 til erstatning for et ældre hus, der blev nedrevet. Huset er opført med facaden op mod fredningslinien og i strandbeskyttelseslinien.

Hovedparten af arealet foran huset er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1968. Ifølge fredningen skal arealerne bevares i deres "nuværende" (daværende) tilstand og offentligheden tillægges ret til fri og uhindret gående færdsel, ophold og badning på de fredede arealer. Naturklagenævnet traf den 24. marts 1999 afgørelse om, at færdselsretten stadig består, selv om stien, der oprindeligt blev anvendt, efterfølgende er gået til grunde og færdslen i en årrække var ledt bag om huset.

2003-007 1211/9-6008

19

19

Fredningen er efterfølgende i 2001 søgt fornyet, idet amt og kommune har fremsat forslag til ny fredning, der har som formål at "modernisere" den gamle fredning samt sikre, at stien fortsat kan bestå, uanset evt. kystnedbrydning. Fredningsnævnet har besluttet, at nærværende sag skal afgøres efter den gamle frednings bestemmelser, idet anlæggene er etableret før det nye forslag blev fremsat.

Sagen har endvidere efterfølgende været behandlet af Ribe Amt, der den 7. august 2002 meddelte afslag på dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, strandbeskyttelseslinien til at bibeholde terrasse, beplantning og spærringen mod nord, samt yderligere en spærring mod syd (som ligger udenfor fredningsområdet). Opfyldningen foran huset blev tilladt bibeholdt.

Fredningsnævnet har i afgørelsen lagt vægt på, at færdslen på arealet efter Naturklagenævnets afgørelse i 1999 stadig er tilladt. Etablering af terrassen, beplantningen og opsætningen af spærringen er derfor i strid med fredningens bestemmelser, hvorfor der ikke kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Af sagen fremgår det, at klager bl.a. har anlagt spærringerne i ejendommens skel da klager finder det er farligt at færdes på skrænten foran huset. Endvidere føler klager sig udstillet ved færdslen foran ejendommen.

Afgørelse.

Naturklagenævnets formand har på nævnets vegne jf. naturbeskyttelseslovens § 81, stk. 3, truffet følgende afgørelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 kan der meddeles dispensation fra en fredning til foranstaltninger der ikke er i strid med fredningens formål.

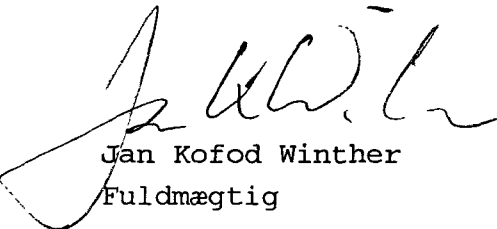
Naturklagenævnet må lægge til grund, at færdsel over arealet fortsat er tilladt, idet spørgsmålet om offentlighedens færdselsret findes endeligt afgjort ved Naturklagenævnets afgørelse af 24. marts 1999.

Etablering af hindringer for færdslen er i strid med fredningens bestemmelser og formål, hvorfor nævnet er enig med fredningsnævnet i, at der ikke kan meddeles dispensation til bibeholdelse af terrassen, beplantningen og spærringen, idet disse hindrer offentlighedens færdsel.

Hensynet til ejers privatliv findes ikke at kunne tillægges vægt i denne sammenhæng.

På den baggrund stadfæstes Fredningsnævnet for Ribe Amts afgørelse af 28. juni 2002. Spærringen i skellet, beplantningen samt terrasse og stensætning langs husets facade skal være fjernet senest 3 måneder efter datoen for denne afgørelse.

Bent Jacobsen
Viceformand

Jan Kofod Winther
Fuldmægtig

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk 1.